

МУНАЙШЫ

PK Petro
Kazakhstan

Biz birgemiz

2020

«ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

2020

Корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

2020

Corporate PetroKazakhstan publication for the employees.

«Мунайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Редакциялық кеңес:

Хуан Сяньсюн, «ПетроҚазақстан» Президенті
Р. Бектуров, «ПетроҚазақстан» Вице-президенті
Е. Гребенникова, жауапты редактор

М. Джайлганова, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі директор, ПҚОСИ

А. Тілеубаева, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі менеджер, ПҚОСИ

Е. Жұмаділ, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚОП

Л. Сәдібек, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

И. Аралбаева, мемлекеттік органдармен жұмыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

А. Сұлтангереева, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚҚР

Фотографтар:

А. Тайгунов, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚҚР

Е. Жумақын, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

Журнал «Мунайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Редакционный совет:

Хуан Сяньсюн, Президент «ПетроКазakhstan»
Р. Бектуров, Вице-президент «ПетроКазakhstan»
Е. Гребенникова, ответственный редактор

М. Джайлганова, директор по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

А. Тлеубаева, менеджер по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ

Е. Жумаділ, менеджер по администрации и связям с общественностью, ПҚОП

Л. Садібек, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

И. Аралбаева, координатор по работе с госорганами, ПҚОП

А. Сұлтангереева, менеджер по связям с общественностью, ПҚҚР

Фотографы:

А. Тайгунов, координатор по связям с общественностью, ПҚҚР

Е. Жумақын, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Editorial board:

Huang Xianxiong, President of PetroKazakhstan
R. Bekturov, Vice-President of PetroKazakhstan
E. Grebennikova, Executive Editor

M. Dzhaiganova, Director, Strategic Communications, PKOSI

A. Tleubayeva, Manager, Strategic Communications, PKOSI

E. Zhumadil, Manager; Administration and Public Relations, PKOP

L. Sadibek, Coordinator, Public Relations, PKOP

Aralbayeva, Coordinator, Work with State Authorities, PKOP

A. Sultangereeva, Manager, Public Relations, PKKR

Photographers:

A. Taigunov, Coordinator, Public Relations, PKKR

E. Zhumakyn, Coordinator, Public Relations, PKOP

3	Басшылықтың үндеуі
5	«ПетроҚазақстан» компаниялар тобында коронавирустық инфекцияның таралуын болдырмау бойынша өткізілетін іс-шаралар
7	ПҚОП - мерейтойлық 35 жыл. Зауыт зертханасы.
15	2020 - Волонтерлік жылы
20	«Атамекен» балалар ауылына - 5 жыл!
24	Біздің кен орындарымыз. Қарабұлақ.
27	Кәсіподақ бағдарламалары - ПҚҚР-дағы қауіпсіздік мәселелері бойынша оқыту
29	Менің мамандығым. Геологтар.
36	Үлкен Қаратау тауларына экспедиция
38	Фабричный ауылының атасы
40	Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

42	Обращение руководства
44	Мероприятия по предотвращению распространения коронавирусной инфекции в группе компаний «ПетроКазakhstan»
46	ПҚОП - 35 лет. Заводская лаборатория.
54	2020 - Год волонтерства
59	Детской деревне «Атамекен» - 5 лет!
63	Наши месторождения. Карабулак.
66	Программы профсоюза: тренинг по вопросам безопасности в ПҚҚР
68	Моя профессия. Геологи.
75	Экспедиция в горах Большой Каратау
77	Дед с Фабричного
79	Календарь событий

CONTENTS

81	Management address
83	Measures to prevent the spread of coronavirus infection in PetroKazakhstan Group of companies
85	PKOP - 35th anniversary. Refinery Laboratory.
92	2020 - The Year of Volunteering
97	The Atameken Children's Village celebrates its fifth anniversary!
100	Our fields. Karabulak.
102	Trade union programmes - safety training in PKKR
103	My profession - Geologists.
109	Expedition to the Bolshoi Karatau mountains
110	Old Man from Fabrichnyi
112	Calendar of events

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы, 050059,
 Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 244-а
 тел.: +7 (727) 258 1848
 Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы, 050059,
 проспект Нурсултан Назарбаев, 244-а
 тел.: +7 (727) 258 1848
 Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Nursultan Nazarbayev Avenue,
 050059, Almaty, Republic of Kazakhstan,
 tel.: +7 (727) 258 1848
 Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті «ПетроҚазақстан» қызметкерлері, әріптестер!

2020 жыл бүкіл ғаламшар үшін нағыз сын-қатер болып шықты. Адамзаттың бүкіл ең соңғы тарихында әлем әлдеқандай бір вирус барлық континенттердің тіршілігіне бұғау салып, Жер халқының өмір салтын толығымен өзгерте, экономиканы құлдыратқан, және өкінішке орай, біздің қызметкерлеріміз бен серіктестеріміз арасында да көптеген адамдардың өмірлерін қиған болатын. Біз орны толмас қайғыларыңызға ортақпыз. Соңғы бірнеше ай ішінде біз бәріміз адам өмірі, жақын адамдарға және айналадағы адамдарға қамқорлық жасау одан да үлкенірек басымдыққа айналған жаңа шындыққа тап болдық.

«ПетроҚазақстанда» біз барлық шығындарды оңтайландырып, көптеген жобаларды тоқтаттық және, жалпы, біздің қызметкерлеріміздің осы қиын жағдайда жұмыс орындарын сақтап, тіршілік етуге керек қаржыдан айырылмауы үшін қолдан келгеніміздің бәрін жасап жатырмыз. Сонымен қатар, коронавирус және оған байланысты кәсіпорындардың жабылуы, әлемдік тұтынудың төмендеуі және басқа да факторлар мұнай бағасын ең төменгі деңгейлерге дейін құлдыратты. Әрине, мұның бәрін алдын-ала болжау мүмкін емес болды.

Қызметкерлерімізді осы қауіпті сырқаттан қорғау үшін біз санитарлық дәрігердің белгіленген іс-әрекеттер алгоритмдері мен стандарттарына сәйкес, қызметкерлерді икемді / қашықтықтан жұмыс істеу кестесіне ауыстырудан, электронды және телефон коммуникациясына көшуден, компания қызметкерлеріне медициналық бетперделер мен қолғаптарды сатып алып, таратудан, үй-жайларды, жалпы пайдаланыстағы тұрмыстық техниканы, қызметтік көліктерді,

тұрақ орындарын күшейтілген дезинфекциялаудан, кеңселер ғимаратына кіреберісте міндетті термометриялық бақылауды енгізуден, зарарсыздандыру құралдары бар шынтақтық диспенсерлерді орнатудан бастап, және, әрине, қызметкерлерге елдегі және біз қызмет ететін қалалардың әрқайсысындағы алдын алу шаралары мен жаңа санитарлық-эпидемиологиялық талаптары туралы хабар беруге дейін барлық санитарлық шараларды қолданамыз. Мұның бәрі бізге жағдайды айтарлықтай тұрақты деңгейде сақтап қалуға мүмкіндік берді.

«ПетроҚазақстанда» ауыр соққы өндіріс қызметін қамтамасыз ету мен қолдауды жүзеге асыратын бірқатар бөлімдерге тиді, және біз бәріміз осы айлар бойы қатты қиналдық. Үздіксіз циклдің бөлігі болып табылатын көптеген өндірістік департаменттердің қызметкерлері өз жұмыстарын бір минутқа тоқтатқан жоқ, және біз «ПетроҚазақстанның» барлық қызметкерлеріне осындай қиын жағдайда жанкешті жұмыс істегендері үшін өте ризамыз.

Осы қиын кезеңде біздің компания өзінің бөлімшелері бар аймақтардың қиыншылықтарынан да қалыс қалмады. Әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарын басшылыққа ала отырып, індет кезінде «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-ның қайта өңдеуші бөлімшесі Шымкент қаласының әкімдігіне, қаланың медициналық мекемелері үшін Өкпені жасанды желдету аппараттарын сатып алуға 100 миллион теңге бөліп, медициналық бетперделер мен қорғаныс костюмдерін сыйға тартып, қолдау көрсетті. Сондай-ақ, ПҚОП компаниясы қорғаныс костюмдері мен медициналық

бетперделерді сатып алып, Covid-19-бен күресте алдыңғы қатарда болған №2 Шымкент қалалық ауруханасының уақытша стационарына гуманитарлық көмек көрсетті.

Қызылорда облысына COVID-19-қа қарсы көмек көрсету шеңберінде ПҚҚР Қазалы ауданаралық ауруханасына оттегі станциясын орнатуға 58 миллион теңге бөлді. Сонымен қатар, дағдарысқа қарамастан, ПҚҚР компания көптеген жылдардан бері қолдау көрсетіп келе жатқан қамқорлықтағы балалар ұйымдарына, соның ішінде мүгедек балаларға арналған «Шапағат» оңалту орталығына, көп балалы және жағдайы төмен отбасылардағы балаларға арналған «Балдәурен» балабақшасына және «Атамекен» балалар ауылына қолдау көрсетуді жалғастыруда.

Биыл қуаныштың да себептері бар - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» өндеуші бөлімшесі мерейтойын, өз 35 жылдығын атап өтуде! Жаңғырту мен қайта құру жобасы аяқталғаннан кейін, Шымкент МӨЗ-і екінші

рет құрылды деп айтуға болады, өйткені зауытта жүргізіліп жатқан жұмыстардың ауқымын жаңа МӨЗ-дің құрылысымен салыстыруға болады. Зауыт нарықты сапалы экологиялық таза өнімдермен қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен бірге жаңа жұмыс орындарын құрып, басқа қазақстандық МӨЗ-мен бірге қазақстандық мұнай өнімдерінің нарығын қанықтыру үшін оған жеткілікті көлемдерді жеткізе отыра, қазақстандық мұнай өнімдерінің нарығының тұрақтылығын қамтамасыз етті.

Осы мүмкіндікті пайдалана отырып, біз барлық мұнайшыларды Мұнай-газ кешені қызметкерлері күнімен құттықтаймыз! Сізге зор денсаулық, табыс және береке тілейміз!

Компанияның барлық қызметкерлеріне осы қиын уақытта қолдау көрсеткендері үшін алғыс айтамыз, өздеріңізге абай және жақындарыңызға қамқор болыңыз!

Хуан Сяньсюн,
«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз»
АҚ Президенті,
«ПетроҚазақстан Инк.» Президенті

Цзян Ши,
«ПҚОП» ЖШС Президенті

А. Тұрысбеков,
«ПҚОП» ЖШС Бірінші Вице-президенті

«ПЕТРОҚАЗАҚСТАН» КОМПАНИЯЛАР ТОБЫНДА КОРОНАВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯНЫҢ ТАРАЛУЫН БОЛДЫРМАУ БОЙЫНША ӨТКІЗІЛЕТІН ІС-ШАРАЛАР

Коронавирустық инфекцияны жұқтыру қаупі пайда болған сәттен бастап, Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДҰ) пандемия жарияланғанға дейін «ПетроҚазақстан» компаниялар тобының жұмыскерлері арасында коронавирустық инфекцияның таралуын болдырмау бойынша барлық қажетті шаралар қабылданды.

Компанияның барлық бөлімшелерінде Жедел штабтар құрылып, «ПетроҚазақстан» компаниясының жұмыскерлері мен оның аумағында жұмыс істейтін мердігерлік ұйымдардың жұмыскерлері арасында коронавирустық инфекцияның таралуын болдырмау бойынша шаралары туралы бұйрықтар шығарылды. Компания жұмыскерлері арасында коронавирустық инфекцияға (COVID-19) күдікті науқастар анықталған жағдайда санитарлық-эпидемиологиялық және профилактикалық іс-шаралардың алгоритмдері, сондай-ақ «ПетроҚазақстан» объектілерінде COVID-19 ауруының таралуын болдырмау бойынша іс-шаралар жоспары әзірленді. Компания басшылығы бекітілген Іс-шаралар жоспарын 100% қаржыландыруды қамтамасыз етті.

Наурыз айының ортасында «ПетроҚазақстан» компаниясының жұмыскерлері икемді / қашықтықтан жұмыс істеу кестесіне ауыстырылып, жұмыс орындарындағы барлық тұлғаларға міндетті бетперде кию режимі енгізіліп, қашықтықтан жүргізілетін жұмысты қауіпсіз ұйымдастыру бойынша нұсқаулар мен жадынамалар шығарылды. Басшылықтың шешімімен барлық іссапарлар мен оқытулар (онлайн режимінде ұйымдастырылған міндетті оқытулардан басқа) тоқтатылып, мәдени-көпшілік және спорттық іс-шараларға тыйым салынып, жиналыстар селекторлық немесе бейнеконференц-байланыстар режиміне ауыстырылып, келушілерді қабылдау шектелді. Асханалар «өзімен бірге алып кету» режиміне ауыстырылып, ал кенорындар сияқты бұны жүзеге асыруға мүмкін болмаған жерлерде қосымша санитарлық-гигиеналық және шектеу шаралары қабылданған болатын.

Өңірлердегі эпидемиологиялық жағдайдың нашарлай бастауына қарай, «ПетроҚазақстан» компаниясының объектілеріне бару кезінде жұмыскерлердің, мердігерлердің және келушілердің күнделікті термометриялық бақылауы енгізіліп, температурасы жоғары және аурудың көрінетін белгілері бар тұлғаларға «ПетроҚазақстан» компаниясының аумағына кіруге тыйым салу туралы шешім қабылданады. Осы мақсаттарды орындау үшін, жанаспайтын, температураны қашықтықтан өлшейтін термометрлер сатып алынып, бірнеше стационарлық жылу сезгіш құрылғылардың орнатылуы ұйымдастырылды.

COVID-19 ауруының таралуына қарсы профилактикалық іс-шаралар ретінде барлық әкімшілік және тұрмыстық үй-жайларда қолды санитарлық тазартуға арналған антисептикалық құралдары бар шынтақ диспенсерлері орнатылып, медициналық ма-

скалар мен қолғаптар, бактерияға қарсы әсері бар дымқыл сүлгілер беріледі. Арнайы зарарсыздандыратын ерітінділерді қолдану арқылы арнайы мамандандырылған мердігерлік ұйымдардың күшімен жалпы пайдаланылатын үй-жайлардың (санитарлық тораптар, лифт холлдары, баспалдақтар және тағы басқасы), тұрмыстық техниканың, жұмыскерлерді тасымалдайтын автокөлік салондарының және тұрақ орындарының күнделікті кеңейтілген зарарсыздануы жүргізіледі.

Жұмыс істеу мен келісу үшін компания мен мердігерлік ұйымдардың жұмыскерлерінен құжаттаманы қабылдау және табыстау бойынша жанасусыз жұмыс жасалуда. «ПҚОП» ЖШС-нда № 1 және № 3 негізгі цехтардың әкімшілік тұрмыстық корпусы алдында орталық кіреберісте және сұйытылған газдар паркінің кіреберісінде зарарсыздандыратын туннельдер қосымша түрде орнатылды. Кеңселер мен өндірістік үй-жайлардың аумағында пайдаланылған маскалар мен қолғаптарды

кәдеге жаратуға арналған арнайы контейнерлер ұйымдастырылған. ПҚҚР-дың кенорындарында қатты тұрмыстық қалдықтар полигонында пайдаланылған медициналық бетперделерді қауіпсіз жинау, шығару және өртеу қамтамасыз етіліп, МЖБ негізінде жүктерді қабылдауға арналған арнайы карантиндік аймақ дайындалған.

Вахтаның қауіпсіз ауысымын қамтамасыз ету үшін, «ПҚҚР» АҚ-та жұмыс вахтасына аттанатын жұмысшыларға сауалнама, термометрия және ПТР тестілеу өткізіледі. COVID-19 ауруының таралу қаупін болдырмау мақсатында, «ПҚОП» ЖШС-нда 10 күнде 1 ретті құрайтын мерзімділікпен компанияның және мердігерлік ұйымдардың қызметкерлер құрамына жедел тестілеу ұйымдастырылады. COVID-19 ауруына күдікті / COVID-19 ауруын жұқтырған жұмыскерлердің есебі мен бақылауы жүргізілуде.

Компанияның бөлімшелері мен мердігерлік ұйымдардың жұмыскерлеріне Қазақстан Республикасындағы COVID-19 жағдайы туралы, коронавирустық инфекцияны алдын алу шаралары және мемлекеттік органдардың карантинді сақтау талаптары туралы тұрақты негізде хабарланады. Эпидемиологиялық жағдайға байланысты коронавирустық инфекцияны алдын алу бойынша көрнекі материалдары көрсетілетін стендтер жаңартылып, қауіпсіздік шараларын сақтау және COVID-19 ауруынан қорғану туралы жадынамалар шығарылып таратылады.

Компания тарапынан күнделікті тексерулер барысында бекітілген превентивтік іс-шаралардың орындалуына үнемі бақылау жүзеге асырылып, жеке / өндірістік гиги-

COVID-19 ауруының таралу қаупін болдырмау мақсатында, «ПҚОП» ЖШС-нда 10 күнде 1 ретті құрайтын мерзімділікпен компанияның және мердігерлік ұйымдардың қызметкерлер құрамына жедел тестілеу ұйымдастырылды. Тестілеу кезеңінде 2020 жылдың маусымы айынан қыркүйек айына дейін «ПҚОП» ЖШС-ның барлық қызметкерлер құрамы 4 рет тестілеуден өтті. Тұрақты негізде коронавирустық инфекцияның пайда болу ошақтары және тез әрекет ету үшін жақын жерде тұратын зауыт қызметкерлерінің болуы бақыланады. Зауыт жұмыскерлері арасында соңғы COVID-19 жағдайы осы жылдың маусым айының соңында тіркелді. Соңғы айларда (маусымнан қыркүйекке дейін) жаңа COVID-19 жағдайлары тіркелген жоқ.

ена ережелерін бұзғаны үшін тәртіптік жауапкершілікті күшейту туралы бұйрықтар шығарылады. Қыркүйек айының басында заңнама талаптарын орындау мақсатында компания бөлімшелері Санитарлық нормаларға сәйкестік актілерін алды.

Бүгін карантиндік іс-шаралардың біртіндеп әлсіреуіне қарамастан, «ПетроҚазақстан» компаниялар тобының қызметкерлері санитарлық дәрігерлер мен Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының барлық талаптарын орындайды: бетперде кию ережелері, әлеуметтік арақашықтық және санитарлық-гигиеналық талаптар сақталады.

2020 жылы біздің компаниямыз ерекше мерейтойды атап өтеді. Қазақстанның ең маңызды стратегиялық объектісі, елдің оңтүстігіндегі ірі жұмыс берушілердің бірі және елдің үштен бір бөлігіне сапалы мұнай өнімдерін жеткізуші болып табылатын ШМӨЗ жұмыс істей бастағанына 35 жыл толды. Журнал шыққан жылдар ішінде ПҚОП-тың барлық бөлімшелері, зауыт тарихы және ардагерлерді естеліктері туралы жаздық. Осы шығарылымда сіздерді зауыт зертханасымен таныстырғымыз келеді.

Зауыт зертханасының (ЗЗ) техникалық бақылау менеджері Ирина Альбертовна Бончук редакция сұрақтарына жауап беруге келісті.

- Зауыт зертханасының құрылымы туралы айтып беріңізші.

- Зауыт зертханасының тарихы бай. Біздің жұмысымыз 1984 жылдың ортасында негізгі зауыт цехтерімен бірге пайдалануға беріліп, біз ЛК-6У қондырғысы мен Шымкент мұнай өңдеу зауытын іске қосу және одан әрі пайдалану мүмкін болмайтын объектілердің біріне айналдық.

Бүгінгі таңда зауыт зертханасы екі құрылымдық бөлімнен тұрады. Бұл Гүлнәр Бекенқызы Базарбаева басқаратын сынақ зертханасы (СЗ) және бастығы Ақмарал Лесқызы Дүйсенбиева болып табылатын Суауаны бақылау және реагенттер зертханасы (САБЖРЗ). Зауыт зертханасында ардагерлер көп. Осылайша, 17 қызметкер құрылған күннен бастап жұмыс істеп келеді

және өз тәжірибесін жас мамандармен бөлісуде. Жалпы алғанда, ұжымның жұмысы өзара алмастыру, үздіксіз үйрену және жұмыс тәжірибесімен алмасу қағидаларына негізделген.

- Зертхананың зауыт құрылымындағы рөлі туралы айтып беріңізші.

- Зертхананың маңызды функциясы бар – біздің міндетіміз зауыт шығаратын барлық өнімдерінің сапа көрсеткіштерінің Еуразиялық экономикалық одақтың техникалық регламенттерінің талаптарына және өнімге берілетін техникалық шарттарына сәйкес келуін, басқаша айтқанда, нарыққа ең жоғары сапалы мұнай өнімдерінің шығуын бақылау болып табылады.

Сынау зертханасы ЕАЭО техникалық регламенттерінің және нормативті-техникалық құжаттаманың талаптарына сәйкес келмейтін өнімдердің нарыққа шығуына жол бермеу мақсатында мұнай өңдеу зауыты шығаратын

Зауыт зертханасы / Заводская лаборатория / Refinery Laboratory

тауарлық өнімдердің барлық заңнамалық талаптарға сәйкес келуін растау үшін сынаулар жүргізеді. Сынаулар зауыттың технологиялық қондырғыларын зертханалық бақылаудың бекітілген кестесіне сәйкес жүргізіледі. Сынау зертханасы Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетімен Қазақстан Республикасының аккредиттеу жүйесінде аккредиттелген және оның аккредиттеу туралы куәлігі бар. Бұл куәлік 12.03.2025 ж. дейін қолданылады.

Біздің екінші құрылымдық бөліміміз - Су-ауаны бақылау және реагенттер зертханасы зауытқа келетін мұнай мен реагенттерді бақылаумен айналысады. Сонымен қатар, САБЖРЗ су тазарту қондырғыларының, технологиялық қондырғылар суының, ауа ортасы күйінің, жұмыс орындарындағы жарық пен микроклиматтың, шығатын газдардың шекті рұқсат етілетін шығарындыларының (ШРШ) сынауын, сонымен қатар, атмосфералық ауаға және зауыттың санитарлық қорғау аймағының топырағына бақылау жүргізеді. САБЖРЗ зертханадағы өлшеулердің күйін бағалау туралы куәлік аясында жұмыс істейді. Бұл куәлік 04.03.2022 ж. дейін қолданылады.

- Жұмыс кестесі қалай ұйымдастырылған? Тәулік бойы кезекшілік бар ма?

- Иә, зертхана үздіксіз бақылау жүргізіп, бізде кесте бойынша ауысымының ұзақтығы 12 сағатты құрайтын 4 бригада жұмыс істейді. Мұнай өңдеу зауытының жұмысы

тәулік бойы жүзеге асырылатындықтан, үнемі мұқият болуымыз керек.

- Мұнай өнімдерінің сынамалары қаншалықты жиі және қай кезеңде алынады? Егер мұнай өнімдерінің сапа көрсеткіштері қанағаттанарлық болмаса, не болады?

- Зауытта зертханамыздың көмегімен өтпелі сапа бақылауы жүзеге асырылады. Яғни, алдымен зауытқа келетін мұнай мен реагенттерге кіре берісте талдау жасалады. Содан кейін мұнай өңдеуге жіберіліп, зауыттың технологиялық қондырғыларының барлық параметрлеріне талдау жасалады. Әрі қарай зауыт шығаратын тауарлық өнімдерге талдау жасалады. Содан кейін жөнелтілген тауарлық өнімдерге, яғни дайын мұнай өнімдеріне талдау жасалады.

Жұмыстың әр кезеңінде сапаны бақылау жүзеге асырылады. Бұл сапасыз өнімдердің шығарылуын болдырмау үшін сәйкессіздіктерді уақытында байқауға және оларды жоюға мүмкіндік береді.

Қазіргі уақытта ПҚОП А-96, А-95, А-92 маркалы К4/К5 стандартының бензиндері, ДЖ-Л, ДЖ-Е, ДЖ-3 маркалы DT-L, DT-E стандартының дизель жанармайы сияқты мұнай өнімдерінің түрлерін шығарады. К4/К5 экологиялық стандартының өнімдерін шығару Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғыртудың бірінші кезеңін жүзеге асыру аясында 2017 жылдың маусым айында мүмкін бол-

« Мен зауытта 1989 жылдан бері жұмыс істеймін, бақылау зертханасында 2 разрядтық сынама іріктеуші болып жұмыс істей бастадым. Соңғы жылдары зауыттың құрылымында да, оның атауында да көптеген өзгерістер болды. Зауытта үнемі жоғары деңгейде сақталған қауіпсіздік техникасын ерекше атап өткім келеді. Жұмысшыларға арнайы киім, аяқ-киім және жеке қорғаныс құралдары әрдайым уақытылы беріледі. Денсаулықты сақтау, зертхананың техникалық жабдықталуы да лайықты деңгейде, сонымен қатар заманауи технологиялар да заманға сай енгізілуде. »

Фарида Мұсаева, 5 разрядтық химиялық талдау зертханашысы, САБЖРЗ

« Зауытта жұмыс істегеніме 30 жыл болды. Орталық зауыт зертханасына жұмысқа кіргенімде, 20 жасқа да толмадым. Осы жылдар ішінде бұрыннан істеп келе жатқан жұмысшылардың көбісі зейнетке шығып, біз олардан үйреніп, енді жас ұрпақпен өз тәжірибемізбен бөлісіп, оларға өзіміз үйренген дағдыларды үйретіп жатырмыз.

Бұрын барлық талдаулар қолмен жасалатын, бұл көп уақытты қажет етті. Бүгінгі таңда сатып алынған жаңа заманауи жабдық көмегімен зертханашылардың жұмысы жеңілдей түсті. Біздің САБЖР зертханамыз сынаулардың кең ауқымын жүргізіп, ал жаңғырту бағдарламасы бойынша жаңа қондырғылар іске қосқаннан кейін, талдаулардың жаңа түрлері де қосылды.

Барлық қиындықтарға қарамастан, мен өз жұмысымды жақсы көремін және зауытта жұмыс жасағанымды мақтан тұтамын. »

Лязат Үскембаева, 5 разрядтық химиялық талдау зертханашысы, САБЖРЗ

ды. Сондай-ақ, зауытта ТС-1 реактивті қозғалтқыштарға арналған жанармай, М-100 пешке жағылатын мазут, ТПБҚ, ТБ маркалы коммуналдық-тұрмыстық тұтынуға арналған сұйытылған жанармай көмірсутекті газ және техникалық газды қабыршақты күкірт шығарылады. Техникалық газды қабыршақты күкірттің шығарылуы ПҚОП жаңғырту және қайта құру аясында салынған күкірт қондырғысын пайдалануға бергеннен кейін мүмкін болды.

- Тестілеу қанша уақытты алады?

- Мысал ретінде мен сізге САБЖРЗ зертханасы жүзеге асыратын шикі мұнайдың кіріс бақылауы туралы айтып беремін. Мұнайдың әрбір партиясына 20 °С кезіндегі тығыздығы, хлор қосылған тұздардың мөлшері мен су мөлшері сияқты негізгі көрсеткіштері бойынша талдау жасалады. Мерзімді түрде (10 күнде бір рет) біз механикалық қосындылардың, күкірт пен хлорорганикалық қосылыстардың мөлшерін қосымша анықтаймыз. Мұнайдың кіріс бақылауына тапсырыстан бастап сынау нәтижелерін беруге дейінгі уақыт 3 сағатты құрайды, ал мерзімді сынауларды орындау кезінде ол 4 сағатқа дейін ұлғаяды.

- Зауыт зертханасының әр бөлімшесінде зерттеу профильдері бойынша қандай да бір бөлінуі бар ма?

- Сынау зертханасының жұмыскерлері тауарлық мұнай өнімдеріне және мұнай өнімдерінің жіңішке фракцияларына, сондай-ақ зауыттың технологиялық қондырғыларының газдарына сынау жүргізеді. 5 жылдан астам жұмыс істейтін тәжірибелі СЗ зертханашылары кез келген мұнай өнімдерімен жүздеген сынауларды

орындай алады және мен айтқанымдай, өзара алмастыру жұмысымыздың қағидаларының бірі болып табылады.

САБЖРЗ зертханасының жұмысшылар бірнеше шартты топтарға бөлінеді: кіріс бақылау тобы, ауа ортасын бақылау тобы, суды бақылау тобы. САБЖРЗ зертханашылары өздеріне бекітілген учаскелерде жұмыс істеп, бірақ қажет болған жағдайда, кейбіреулері жұмыс орнында болмаған басқа учаскенің жұмысшысын алмастыра алады. Бұл жерде де өзара алмастыру қолданылып, жаңа келген мамандар сынаудың барлық әдістерін үйренеді.

- Мұнай өнімдеріне берілетін стандарты бүкіл Еуразиялық кеңістік үшін бірдей ме, әлде елдер бойынша ерекшелене ме?

- ЕАЭО техникалық регламенттерінің талаптары бәріне бірдей және бүкіл Еуразиялық экономикалық кеңістікте қолданылу мен орындалу үшін міндетті болып табылады. ЕАЭО техникалық регламенттерінің талаптары және өнімдерге берілетін техникалық шарттар (ТШ, МЕМСТ) өзіміз қолданатын сапаны бақылаудың бағдарлары болып табылады. Мысалы, жұмыста КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кемеңің жанармайына, реактивті қозғалтқыштарға арналған жанармайға және мазутқа қойылатын талаптар туралы», ЕАЭО ТР 036/2016 «Сұйытылған көмірсутекті газдарды жанармай ретінде пайдалану үшін оларға қойылатын талаптар», ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы» регламенттері пайдаланылады.

- COVID жағдайларында жұмыс істеу біздің елдегі және жалпы әлемдегі әрбір адам үшін нағыз

Зауыт зертханасы – кеше және бүгін

1985 жылдың қаңтар айының ортасында Шымкент мұнай өңдеу зауыты ресми түрде жұмыс істей бастаған кезде, Орталық зауыт зертханасы ғимаратында құрылыс жұмыстары әлі аяқталған жоқ, онда жөндеу жұмыстары мен жұмыс бөлмелері толымдауы жүргізілді. Зертхананы басқа зауыттардың химиялық зертханаларында жұмыс істеген тәжірибелі жұмысшылар басқарды. Ал зертханашылардың көпшілігі 1984 жылы Куйбышев мұнай өңдеу зауытында тағылымдамадан өтіп, сондықтан олар да жұмыс орындарын ұйымдастыруға қатысты. Күн сайын жабдық, жиһаз, ыдыс-аяқ, реактивтер және басқа да қажетті заттар тиелген машиналар келіп, қызметкерлер бүкіл ұжыммен бірге қораптарды түсіріп, оларды ашқан. Негізінен зертханашылар ҚазХТИ мен политехникалық колледждің түлектері болды, ал бірнеше қыз КСРО-ның басқа қалаларындағы жоғары оқу орындарын бітіріп, жолдама бойынша келген.

Бұрын зертханада қолмен талдау әдістері қолданылған, ал құралдар негізінен қосалқы болған. Зертхананың бір ғана машинасы болды, ал қызметкерлер сынамааларды іріктеу үшін, көбіне алыс қашықтыққа жаяу жүрген.

Зауыт зертханасының 35 жылдық тарихы ішінде қатарынан үшінші зертхана салынып, ол ПҚОП-тың жаңғырту жобасын іске асыру кезінде пайда болды. Содан кейін зауыт зертханасы ғимаратының екінші үш қабатты корпусы салынып, ол жаңа зертханалық жиһазбен, заманауи жоғары технологиялық зертханалық жабдықпен, дабыл беру жүйесімен және автоматтандырылған өрт сөндіру жүйесімен жабдықталды.

« Мен зауытта 1985 жылдан бері жұмыс істеймін. 35 жыл – бұл ұзақ жол, мұнда менің бүкіл өмірім өтті деп айтсам болады. Егер жұмысың қызықты, ал ұжымың керемет болса, уақыт та тез өтеді. Мен Орталық зауыт зертханасына 3 разрядтық зертханашы болып келдім. Сол кезде кішкентай зертханада жұмыс істедік, бірақ ол бізге үлкен болып көрінді. Жұмыстан басқа қоғамдық жұмыстармен де айналыстым. Қалалық деңгейде өткізілген «Қазақ тілін білу» конкурстарына қатыстым. Біз жүлделі орындарды алып, осылайша зауыттың беделін арттырдық.

Қазір біз жаңа әдемі ғимаратта, жаңа зертханалық жабдықпен жұмыс істеп жатырмыз. Талдаудың жаңа түрлері қосылып, жұмыс одан да қызықты бола бастады. Мен ауа ортасы зертханашылар тобының бригадирімін әрі цех комитетінің төрайымымын. Мен өз жұмысымды, ұжымды және зауытты қатты жақсы көремін! »

Надежда Горожанкина, 5 разрядтық химиялық талдау зертханашысы (бригадир), САБжРЗ

қиындыққа айналды. Зертхана қызметкерлерінің карантин жағдайында қалай жұмыс істегенін айтып жіберсеңіз.

- Карантин жағдайында зертхананың жұмысы шынымен де өте қиын болды. Жұмыс режимін өзгертудің қажеті болған жоқ. Бүкіл қажетті жұмысты адамдардың аз санын жұмылдырып істедік, бірақ жүктеме көп болды. Зертхана қызметкерлерінің кейбірі қашықтан жұмыс істеп, кейбір жұмысшылар резервте болды.

Зауыттың бүкіл тарихында біз ешқашан төтенше жағдайда жұмыс істеп көрген жоқпыз және ешкімде мұндай тәжірибе болған емес. Зауыт басшылығы мен әкімшілігінің жұмысына лайықты баға беруіміз ке-

рек – олар кәсіпорынның жұмыс істеуі мен өнімдердің шығарылуын қамтамасыз ету үшін қолдан келгеннің бәрін жасады. Біз керектінің бәрімен қамтамасыз етілдік: қала бойынша жүріп өтуге берілген рұқсат қағаздар, көлік, тамақ, тұратын жерлер (қажеттілігі туындаған адамдарға арналған), медициналық бақылау, гигиена, дезинфекция және қорғау құралдары. Зауыт пен зертхана басшылығының жұмысшылардың санитарлық-гигиеналық талаптарды сақтаудағы табандылығының арқасында зауыт зертханасында коронавирустық инфекцияның таралуы тіркелмеген.

Сұхбат бергеніңізге рахмет!

« Мен зауытта 1985 жылдан бері жұмыс істеймін, мен зауыт зертханасына 3 разрядтық зертханашы болып келдім. 1996 жылы бақылау шебері атанып, өзі білімімді және тәжірибемді бөлісіп, шығарылатын өнімдердің паспортизациясы бойынша бригадир жұмысына жауап бердім. Бригадамның зертханашылары жылдан жылға өздерінің білімдері мен біліктіліктерін арттырып отырады. Мен сияқты көбі жоғары оқу орындарын сырттай бітірді.

Зауытты жаңғырту кезінде, аналитикалық бақылау кестесіне көптеген жаңа талдаулар қосылды. Оларды орындау үшін біз жаңа заманауи жабдықты таңдадық. Бұл аспаптарда өзіміз жұмыс істеуді үйреніп, содан кейін сынау зертханасының зертханашыларын үйрете бастадық.

Зауытта зертханалық ақпараттық жүйені енгізу қондырғы операторлары мен зауыт басшылығының талдау нәтижелерін алу уақытын қысқартуға мүмкіндік берді.

Қондырғылардың зертханалық бақылау кестесі мен шығарылған паспорттық өнімдерге арналған нормативтік құжаттарға өзгерістер енгізілген жағдайда, біз САБжРЗ инженері О. Бекболатовамен бірге зертханалық ақпарат жүйесін үнемі жаңартып отырамыз. »

Екатерина Безбородова, инженер, СЗ

Шымкент мұнай өңдеу зауытының тарихы

1972 жыл - ЛК-6У қондырғысының салынуы басталды, ол бүгінде зауыттың жүрегі деп аталады. Шымкент мұнай өңдеу зауытын салу жобасының атауы да сондай болды. Бір жыл ішінде стандартты емес жабдық шығаратын цехы салынып, алайда кейін бұл жоба тоқтатылды. Бұл Украина, Ресей, Беларусь сияқты Кеңес Одағының әртүрлі аймақтарындағы бірнеше мұнай өңдеу зауыттарының бір уақытта салынуына байланысты болды.

1976 жыл - құрылыс жұмыстарын қайта жандандыру. Қосалқы цехтар салынып, бүгін № 1 цех болып табылатын негізгі цехқа арналған жабдық келе бастады.

1978 жыл - қаланың өнеркәсіптік аймағын жылу энергиясымен қамтамасыз ететін қолданыстағы ЖЭО-3 сумен жабдықтау, канализация және тазарту құрылғылары цехі, сондай-ақ зауыттың көлік артериясы болып табылатын тауар-шикізаттық цех (ТШЦ) сияқты екі жаңа нысан пайдалануға берілді.

сәуір 1983 жыл - Шымкент мұнай өңдеу зауытында болған тарихи оқиға – мұнайды қабылдау. Оның алғашқы партиясы зауытқа Батыс Сібірден «Омбы – Павлодар – Шымкент» құбыржолы арқылы жеткізіліп, 11 сәуір күні қара алтынның алғашқы құрамы салтанатты түрде тиеліп, теміржол арқылы Ферғана мұнай өңдеу зауытына жөнелтілді. Алғашқы мұнайдың келуімен ЛК-6У кешенінің құрылысы аяқтала бастады.

1984 жыл - тағы бірнеше цех пайдалануға берілді: АОС (азот-оттегі станциясы), ОКС (орталық конденсат станциясы), АКҚ (ауа-компрессор қондырғысы) және ОЗЗ (орталық зауыт зертханасы) бөлімшелері бар БСАҚ(бумен, сумен және ауамен қамту) цехы. Бұл ЛК-6У қондырғысын іске қосу және одан әрі пайдалануды іске асыру мүмкін болмаған нысандар болып табылады. ЛК-6У кешенді қондырғысын іске қосу кезең-кезеңімен өтіп, ал 1984 жылдың желтоқсанында 100-секция (ЭЛОУ-АТ) іске қосылды.

28 қаңтар 1985 жыл - алғашқы Шымкент бензині алынды! Бұл Шымкент мұнай өңдеу зауытының туған күні болды. Жабдықтың жұмысын қамтамасыз ету мақсатында, КСРО-ның Гурьев, Павлодар, Ферғана, Уфа сияқты мұнай өңдейтін әртүрлі аймақтарынан біліктілігі жоғары мамандар шақырылып, олардың еңбегі мен кәсіби біліктілігі арқасында қондырғы қысқа мерзім ішінде пайдалануға беріп, ол іске сәтті қосылды. Бұл мамандардың қатарында С. А. Әмірбеков, В. Н. Коваленко, В. В. Хван, Б. А. Түленов, С. А. Мырзадәулетов болып, кейінірек олар № 1 цехтың негізін құрап, Шымкент мұнай өңдеу зауытының кадрлық іргетасын қалады.

тамыз 1985 жыл - 200 және 300-секциялар сияқты ЛК-6У кешенінің тағы екі секциясы пайдалануға берілді.

қаңтар 1986 жыл - газ бөлу қондырғысы (400-секция) іске қосылды. 1986 жылдың көктемінен бастап Шымкент мұнай өңдеу зауыты өнімнің жоспарлы шығарылуымен бірге толық схема бойынша жұмыс істей бастап, өңдеу қуаттылығын жылына 6 млн. тоннаға дейін жеткізді.

1990 жылдың көктемі - зауытқа Құмкөлден мұнай келді. Бұған дейін зауыт Батыс Сібір мұнайымен жұмыс істеп, оның құрамында күкірт мөлшері орташа, айтарлықтай ауыр, ал парафин мөлшері төмен болған. Зауыт сол мұнайды өңдеу үшін жоспарланып салынған. Бірақ КСРО ыдырағаннан кейін, шикізатпен қамтамасыз ету мәселесі өзекті болып, Батыс Сібір мұнайы Құмкөл мұнайымен алмастырылды.

12 ақпан 1996 жыл - Шымкент мемлекеттік мұнай өңдеу зауыты базасында Мемлекеттік мүлік жөніндегі Оңтүстік Қазақстан аумақтық комитетімен (1993 жылғы 30 желтоқсандағы № 251 қаулы) «Шымкентмұнайоргсинтез» (ШМОС) АҚ құрылды.

1998 жыл - дизельді жанармайды гидротазарту қондырғысы гидродепарафинизация процесінде қайта құрылды. Бұл Құмкөлден алынатын шикізаттың жеңіл, оның күкірті төмен және парафині жоғары (бұрын қолданылған Батыс Сібірлік мұнайға қарағанда) болғандықтан және бастапқы кезеңде дизель жанармайы мен керосинді өндіруде қиындықтар туындағанына байланысты болды. Бүкіл қондырғыны қайта құру арқылы технологиялық процестердің ауыстырылуы «мөлдір» мұнай өнімдерін іріктеуді көбейтумен қатар, өндірілетін дизель жанармайының сұрыптамасын сақтауға мүмкіндік берді.

2000 жыл - Шымкент мұнай өңдеу зауытын «Харрикейн Хайдрокарбонз Лтд» компаниясы сатып алып, кейіннен ол оның атауын «ПетроҚазақстан» деп өзгертті.

2001 жыл - авиациялық керосин өндірудің жаңа технологиясын енгізу.

2005 жыл - «ПетроҚазақстан Инк» компаниясын «Қытай ұлттық мұнайгаз корпорациясының» еншілес бөлімшесі болып табылатын «СNPC» компаниясы сатып алды.

2007 жыл - «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы өзінің 50% қатысу үлесімен Шымкент мұнай өңдеу зауытының тағы бір акционеріне айналды. Содан бері қазақстандық «ҚМГ» және қытайлық «СNPC» тұлғасындағы екі мемлекеттің ұлттық компаниялары ПҚОП жетістігінің негізі болып табылады.

2014 жыл - ПҚОП-тың даму тарихында жаңа бетті ашқан Шымкент мұнай өңдеу зауытының жаңғырту және қайта құру ауқымды жобасын іске асыру басталды. Екі кезеңнен тұратын жоба жанармай сапасын К4, К5 стандарттарына дейін жақсартуға, өндірістің экологиялық қауіпсіздігіне, зауыттың жобалық қуаттылығын арттыруға және Қазақстан нарығының қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін ақшыл мұнай өнімдерінің көлемін шығаруға бағытталған. Масштабы жағынан жобаны жаңа мұнай өңдеу зауытын салумен салыстыруға болады. Оны іске асыру кезеңінде 6 жаңа негізгі технологиялық қондырғы салынып, 10-ға жуық қосалқы блоктар/қондырғылар қайта құрылып, тазарту қондырғыларын, айналмалы сумен қамтуды, сұйытылған көмірсутекті газдарды сақтауды және т.б. қоса алғанда, 10-нан астам жалпы зауыт шаруашылығының нысандары салынды. Бұл ауқымды жобаны қаржыландыру «ҚазМұнайГаз – ӨМ» АҚ және «СNPC E&D» паритеттік қарыздары арқылы жүзеге асырылды. Сонымен қатар, «Қазақстанның даму банкі» АҚ-тан да қарыз алынған болатын. Жобаны іске асыру үшін құйылған инвестициялардың көлемі 1,8 млрд. АҚШ долларын құрады.

2015 жыл - қуаттылығы жылына 4 мың тонна күкірт өндіретін қондырғы (УПС-4000) салынды және іске қосылды. Ол ПҚОП-тың жаңа тарихындағы технологиялық тұрғыдан күрделі алғашқы нысан болды. Зауыт өнімдер тобын түйіршікті күкірт сияқты жаңа өнім түрімен кеңейтіп, химиялық және резеңке өндірісінде, ауылшаруашылығы мен фармацевтика өндірісінде қолданылатын күкірттің кеңінен қолданылуына байланысты Оңтүстік Қазақстан облысында ілеспе өндірістердің дамуына серпін берді.

23 маусым 2017 жыл - Шымкент мұнай өңдеу зауытында Қазақстандағы алғашқы мұнай өнімдерін автоматтандырылған нүктелік құю қондырғысы (АНҚК) іске қосылды. Көмірсутекті буларды рекуперациялау блогы бар автоматтандырылған нүктелік құю қондырғысы экологиялық талаптарды ескере отырып жобаланған және салынған. Оның технологиясы мұнай өнімдерін телескопиялық жабдықтар арқылы вагон-цистерналарға вагондарға тығыз толтыруды қамтамасыз етіп, атмосфераға көмірсутек буларының шығарылуын болдырмайды.

30 маусым 2017 жыл - шикізатты алдын ала сумен тазарту блогымен бірге жеңіл бензиндік фракцияларды изомеризациялау қондырғысы сияқты ірі технологиялық нысан пайдалануға беріліп, бұл К4 және К5 экологиялық класындағы автобензин өндірісінің басталуы болды. Осы қондырғының арқасында канцерогендік бензолдың үлесін 5 есе азайту арқылы бензиннің октан саны артты. Оның пайдалануға берілуі Жаңғырту жобасының бірінші кезеңінің сәтті аяқталғанын және Шымкент мұнай өңдеу зауытында 100% жоғары октанды бензин өндірісіне көшкендігін көрсетті.

тамыз 2018 жыл - Жаңғырту жобасының екінші кезеңі аясында бірқатар маңызды оқиғалар болды. Осылайша, 1 тамыз күні RFCC каталитикалық крекинг қондырғысына шикізаттың берілуі, 15 тамыз күні кондицияланған өнімдер өндірісі басталып, 30 тамыз күні екінші кезең нысандардың тәжірибелі пайдалану режиміне толықтай өтуі орын алып, бұл Жаңғырту жобасының аяқталуы болды. Жобаның барлық мақсаттарына қол жеткізіліп, мұны жоғары октанды бензин өндірісінің көрсеткіштері арқылы айқын көруге болады – жаңғыртуға дейінгі кезеңмен салыстырғанда, А-92 маркалы бензин өндірісі 3,2 есе, ал А-95 және одан жоғары болатын маркалы бензин өндірісі 16 есе артты!

28 қыркүйек 2018 жыл - «Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту мен қайта құру» жобасының нәтижелерімен танысу үшін Қазақстан Республикасының президенті Н.Ә.Назарбаев «ПҚОП» ЖШС-на жұмыс сапарымен барды.

« Мен өмірімнің жартысынан көбін, яғни 30 жылдай зауытта өткіздім. Осы жылдар ішінде көп тәжірибе жинап, сол алған тәжірибем үшін өз тәлімгерім Виктория Дечеваға шексіз ризамын.

Біз жұмыс істей бастаған кезде, көптеген талдаулар қолмен жүргізілді. Ал қазір бізде заманауи қондырғылар бар, жұмыс әлдеқайда жеңілдеді. Осы жылдар ішінде көптеген қиын сәттер болды. Мысалы, зертханашы мен сынама іріктеушінің жұмысын біріктіріп, жаңа талдаулар мен зертханалық жабдықты игердік. Жинаған тәжірибемді жастармен қуана-қуана бөлісіп, ПҚОП-та жұмыс істейтінімді мақтан тұтамын. »

Райхан Алтысбаева, 5 разрядтық химиялық талдау зертханашысы, САБжРЗ

М.Қазыбаева фосфаттың құрамын анықтауда /
М.Казыбаева определяет содержание фосфатов /
M.Kazybayeva identifies phosphates' content

« Мен зауытта 1985 жылы 2 разрядтық сынама іріктеушісі болып жұмыс істей бастадым. Басында қиын болды, көп нәрсені үйрендім. Бұрын қолмен басқарылатын көптеген аппараттарды қолданып, барлық нәтижелерді бақылап, оларды қолмен жазуға тура келетін.

Зауытты жаңғыртып, жаңа технологиялық қондырғыларды іске қосқаннан кейін зертхана заманауи жабдықпен, экспресс-анализаторлармен жабдықталды. Бұл зертханашылардың жұмысын жеңілдетті, бірақ бізден арнайы білім мен дағдыларды қажет етті. Бүгінгі таңда, технологиялардың өзгеруіне және экологиялық нормалардың қатаң бола бастауына байланысты, біліктілігімізді үнемі жетілдіріп отыру және өз кәсібімізде жан-жақты болуға ұмтылу өте маңызды.

2016 жылы «Химиялық талдау бойынша ең үздік зертханашы» конкурсында екінші орын алдым. 2018 жылы оның жеңімпазы атанып, 2019 жылы үшінші орынға ие болдым. Конкурсқа қатысып, мен басқа мұнай өңдеу зауыттарынан көптеген адаммен дос болып, құнды өмірлік тәжірибе алдым. Мен әрқашан өз тәжірибемді жас әріптестеріммен бөлісуге тырысамын. »

Раушан Егізбаева, 6 разрядтық химиялық талдау зертханашысы, СЗ

« Мен ПҚОП-та 2019 жылдың сәуір айында әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің химия және химиялық технология факультетін бітіргеннен кейін жұмыс істей бастадым.

Бір жыл ішінде мен сынау зертханамыз жабдықталған көптеген инновациялық жабдықта жұмыс істеу дағдыларымен таныстым. Зерттеулерді дұрыс жүргізуді, техникалық құжаттамамен жұмыс істеуді үйрендім. Зертханашының жұмысы ерекше зейінділік пен жауапкершілікті талап етеді, өйткені біз шығарылатын өнімдердің сапасын тексереміз. Мен жаңадан келгендерге бейжай қарамайтын және өздерінің мүмкіндігінше көбірек білімі мен тәжірибесімен бөлісуге тырысатын қызметкерлерге алғыс айтамын. »

Назгүл Жұмабай, 4 разрядтық химиялық талдау зертханашысы, СЗ

« Мен зауытта 1984 жылы 3 разрядтық зертханашы болып жұмыс істей бастадым. Бір айдан кейін бізді, 4 зертханашы мен 26 ЛК-бу операторын Ачинск қаласына оқуға жіберді. Оралғаннан кейін біз жұмыс орындарын толымдауды және талдауға арналған МЕМСТ стандарттарын оқуды жалғастырдық.

Зауытта жұмыс істеген 36 жыл ішінде көп нәрсе өзгерді. Кеңес өкіметі кезеңінде біз зауыттың атынан пәтерлер, машиналар, тұрмыстық техника мен өнімдер алып отырдық. Зауыт басшылығының арқасында біз 90-шы жылдардағы ауыртпалықтардан аман қалып, жалақы мен азық-түлікті уақытылы алдық. Кәсіподақтың арқасында жолдамалар бойынша демалуға баратынбыз. Мен ұзақ уақыт бойы қоғамдық жұмыстармен айналыстым, зауыттың кәсіподақ комитетінің мүшесі болдым.

Енді зауыт басшылығы мен кәсіподақ комитетінің тығыз ынтымақтастығы мен ұжымдық шарттың арқасында біздің қызметкерлеріміз жалақы, азық-түліктер мен сауықтыру жолдамаларын үнемі уақытында алды.

Қазіргі уақытта жеке қорғаныс құралдарының сапасы жақсарып, жаңа заманауи жабдықты алу арқылы зертханашылардың жұмысы жеңілденді. »

Наталья Занина, 5 разрядтық химиялық талдау зертханашысы, СЗ

ТБ менеджерінің міндетін атқарушысы А.Дүйсенбиева, СЗ басшысы Г.Базарбаева, сапа инженері Ж.Горобинская және САБЖРЗ инженері А.Талдыбаева қатысуымен кездесу /
Совещание с участием и.о. менеджера ТК ЗЛ А.Дүйсенбиевой, начальника ИЛ Г.Базарбаевой, инженера по качеству Ж.Горобинской и инженера ЛВВКиР А.Талдыбаевой /
Meeting with participation of TC Acting Manager A.Duisenbieva, Head of Testing Laboratory G.Bazarbayeva, quality engineer Zh.Gorobinskaya and WACRL engineer A.Taldybayeva

2020 – ВОЛОНТЕРЛІК ЖЫЛЫ

ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен 2020 жыл Қазақстанда Волонтерлік жылы болып жарияланды. Біздің халқымызда риясыз көмек көрсетудің тарихы зор, және соңғы жылдары бұл үрдіс күшейе түсуде - волонтерлік арқылы айналасындағы өмірді жақсарту алатындығын түсінетін адамдар саны артуда. Волонтерлік жылының міндеті - осы қозғалысты бұқаралық және барынша тиімді ету.

Осы мақсатта Қазақстанда тұңғыш президент Нұрсұлтан Назарбаевтың бастамасы бойынша «Birgemiz» қоғамдық қоры құрылып, оның қамқоршылық кеңесіне ірі волонтерлік ұйымдардың басшылары кірді. Волонтерлік жобаларды бүкіл ел бойынша үйлестіру үшін Нұр-Сұлтанда Birgemiz («Біргеміз») волонтерлерінің республикалық фронт-кеңесі ашылды. Республикалық фронт-кеңседен басқа, 17 аймақтық волонтерлерді қолдау орталықтарының жұмысы ұйымдастырылды, оның көмегімен кез келген қалаушы қазақстандық волонтер бола алатын Qazvolunteer.kz онлайн-платформасы құрылды.

Біздің компания қызметкерлері де волонтерлік дәстүрлерінен қол үзбеген, және біз ешбір бағдарлама немесе қор аясында емес, өздері бастамашы болып, көптеген жақсы іс жасаған адамдарға «ШЫН ЖҮРЕКТЕН РАХМЕТ!» деп айтқымыз келетін адамдар туралы айтып бергіміз келеді. Және біз оларды мақтан тұтамыз!

ПҚҚР

Бұл оқиға туралы ерекше айта кеткен жөн, өйткені мұндай риясыз көмек ауқымы өте таңқаларлық - ПҚҚР қызметкерлерінің бастамашыл тобы небары бір жарым жыл ішінде үш мұқтаж отбасыға пәтер сыйлап берді!

№1 пәтер

Көмек бастамашысы, ПҚҚР салық менеджері Сәбит Сұлтанов еске алады: «Бірінші жобаға біз 2018 жылдың маусым айында кіріскенбіз. ПҚҚР қоғаммен байланыс жөніндегі бөлімінен мен олардың екеуі мүгедек бес баласы бар көп балалы жалғызбасты ананың мүшкіл жағдайы туралы естіп қалдым».

Көру қабілеті бойынша мүгедек 38 жастағы Нұргүл Арыстанбаева Қызылордаға көшіп келген сәттен бастап жеті жыл бойы жалдамалы пәтерлерді, жатақханаларды, уақытша баспаналарды паналап жүрген. Жағдайға қарай жұмыс істеді. Тұрақты жұмысының болмауына, балалардың сырқатына байланысты Нұргүл баспана алу үшін жергілікті атқарушы органдарға жүгінді. Бастапқыда олар уақытша дағдарыс орталығына орналастырылды, кейіннен оларға соңынан құлап кеткен тұруға жарамсыз апатты жатақханада екі бөлме берілді. Олар қалыпты әлеуметтік тұрғын үйге кезегінде 7251 нөмірімен тіркеліп тұрған болатын.

МҰРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(09.07.2018)

ПҚҚР салық менеджері С.Сұлтановтың бастамашыл тобы жаңа пәтер иелерімен бірге /
Инициативная группа С.Султанова, менеджера по налогам ПҚҚР, с обладателями новой квартиры /
Initiative group of S.Sultanov, PKKR Tax Manager, with the owners of new apartment

Сәбит достарымен кеңесіп, олар осы отбасына тұрғын үй сатып алу үшін қаражат жинауды ұйғарды. Жігіттер отбасы жайлы өмір сүруін қамтамасыз ету мақсатында, маңында балабақша, мектеп, медициналық мекеме, көлікке қолжетімділігі ыңғайлы және басқа да коммуникациялар бар болатын, инфрақұрылымы жақсы орталықтан пәтер тауып алғысы келді. Қолайлы нұсқаны тауып алып, пәтердің не үшін сатып алынатынын түсіндіріп, иесімен бағасына келістік. Нәтижесінде, өте жақсы ауданда (Южный ықшам ауданы) 3,4 миллион теңгеге екінші қабаттағы 2-бөлмелі пәтер сатып алынды. Үй жанында диагностикалық орталық, мектеп пен балабақша алыс емес жерде, үйдің алдында балалар алаңшасы бар. Барлығы өздері қалағандай болып шықты. Жігіттер косметикалық жөндеу жұмыстарын жүргізіп, тұрмыстық техниканы қосымша сатып алды да, пәтерді бірден балалардың анасының атына рәсімдеді.

«Біз 10 адам болдық, олар менің әріптестерім, жақын достарым, - дейді Сәбит. - Мүмкіндігінше ақша жинадық, табыстарымыздан біраз қарыз алдық, оны 3-4 айдан кейін жауып тастадық. Біз барлық шығындарды команданың барлық мүшелеріне тең бөліп отырамыз, кейіннен мүмкіншілігінше бізге достар мен әріптестер қосыла алады. Кейбір әріптестерім отбасыға жеке өздерінің атынан тұрмыстық техниканы: тоңазытқышты, газ плитасын сыйлады».

Нұргүл пәтердің олардың отбасына тиесілі екеніне әлі де сене алмай отыр. Жігіттер оған кілттерін тапсырған кезде, ол көз жасын тоқтата алмады: «Менің осы қайырымды жандарға баға жетпес сыйлықтары үшін ризалығым шексіз. Осының менің өмірімде орын алғаны керемет!»

№2 пәтер

Дәл бір жыл өткен соң, 2019 жылдың маусым айында Сәбит Facebook-те жебеушілерден баспана сатып алуға қатысты көмек көрсетуді сұраған студент қыз Сахитжан Аружанның өтінішін көрді. Аружан өз отбасының мүшкіл жағдайын суреттеп берді, ал алты баланы жалғыз өсіріп отырған анасына қатерлі ісік диагнозы қойылды. Олар әрең жылытылатын, барлық қабырғалары көгерген екі қабатты ескі көп пәтерлі үйдің жалға алынған пәтерінде тұрып жатқан. Оның анасы Нұрсәуле балаларын аяғына тұрғызу үшін кез-келген жұмыспен айналысып отырды. Стресс және осындай төтенше жағдайларда - ылғал мен көгеру жағдайында өмір сүру әсерін тигізіп, осындай қорқынышты диагнозды тудырды. Олардың жақсы баспанаға деген үміттері де болмады - олар әлеуметтік тұрғын үй кезегінде 1510 нөмірімен тіркеліп тұрған болатын.

«Біз олардың өмірін өз көзімізбен көріп, оларға пәтер сыйға тартып беруді шештік», - дейді Сәбит. - Біз Шұғыла ықшам ауданынан жаңғырту бағдарламасы бойынша күрделі жөндеу жүргізілген үйден 4 миллион теңгеге таза 3-бөлмелі пәтерді тауып алдық. Біз пәтер иесімен сөйлесіп, оны не үшін сатып алатынымыз туралы айтып бердік, нәтижесінде пәтердің құны 3 миллионды құрады. Жанында екі мектеп, балабақша орналасқан, үйдің тұра алдында екі ойын алаңы, дүкендер, супермаркеттер, дәріханалар бар - бәрі де өте жақын. Біз ананы, балалар мен үлкен қызын нотариусқа шақырып, сол жерде оларға пәтер сыйлаймыз деп айтқан болатынымыз, әрине, қуаныш, эмоциялар мен көз жастарының шегі болмады. Бұл тосынсый сәтті болып шықты!»

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(20.06.2019)

ПҚКР еріктілері сыйлаған бақытты пәтер иелері / Счастливые обладатели квартиры от волонтеров ПҚКР / Happy apartment owners from PCKR volunteers

« Волонтерлік - бұл Батыста пайда болған қозғалыс, және оның бізге ешқандай қатысы жоқ деген пікір бар. Бірақ, риясыз әрекеттер мен игі істер - бұл біздің ғасырлар бойы қалыптасқан дәстүріміз. Біздің халқымызда адамдарды біріктіретін керемет дәстүр бар - асар. «Бірлескен күштен көтерілген жүк жеңіл» деп айтады ғой. Адамдарды біріктіру, халыққа қызмет ету - бұл волонтерлер қозғалысының басты мақсаты. Волонтерлік халқымыздың өміріміздің ажырамас бөлігі болуы тиіс. »

*Қасым-Жомарт Тоқаев,
ҚР Президенті*

№3 пәтер

Жақын арада Сәбит пен оның достары тағы бір жайлы 2-бөлмелі пәтерді сыйға тартты. 2019 жылы желтоқсан айында таныстар Сәбитке WhatsApp желісі бойынша екі баласымен ескі үйдегі жалға алынған пәтерде тұрып жатқан Мәдина есімді әйелдің деректерін жіберді. Кіші төрт жасар ұлы балалар мильқ салдануы (ДЦП) бар мүгедек, қызы 1-сыныпта оқиды. Оның баласына үнемі қамқорлық қажет, және Мәдина әрдайым үйде, салаттар дайындап, түрлі іс-шараларға арнап тағам пісіреді. Тапқан ақшасы өмір сүру үшін жеткілікті, бірақ жеке баспана үшін қаражатты үнемдеп жинаудың сәті шықпай тұр. Пәтер иесі оны сатып жіберді, жаңа иелері Мәдинаны шығарып жіберіп болмақшы болған, енді баратын жері болмады. Лажсыздық пен үмітсіздіктен Мәдинаның жүйкесінің қозып күйіп-пісуіне аз қалған.

Жігіттер отбасына көмектесуге ұйғарып, Титов ауылындағы 5-қабатты үйдің 3-қабатынан жарық, жайлы, жылы екі бөлмелі пәтерді тауып алды. Жақын жерде - үлкен көтерме дүкен, көптеген бағдарлық автобустар үйдің жанынан өтеді, мектеп, балалар алаңы жақын жерде, сондай-ақ, үй жаңғыртылған. «Пәтерді жөндеп, біз, сондай-ақ, отбасын нотариусқа шақырдық та, Мәдинаға, егер ол қарсы болмаса, оған пәтерді сыға тартқымыз келетінін айттық», - деп күледі Сәбит. - Мәдина ұзақ уақыт қуаныштан көз жасын тоқтата алмады, және Жаңа жыл қарсаңында осылайша оп-оңай

Волонтерлік жылының жобалары

Волонтерлік жылы аясында жеті бағытта бірқатар жоба жоспарланған, және оларға барлық ниеті бар қазақстандықтар қатыса алады.

- 1) «Сабақтастық» жобасы - балалар үйлерінің тәрбиеленушілеріне қамқорлық,
- 2) «Саулық» - науқастарды күтуде көмек көрсету арқылы іске асырылатын медициналық волонтерлік.
- 3) «Таза әлем» - қоршаған ортаны қорғау, өзендер мен ормандарды тазарту, ағаш отырғызу, қоқысты сұрыптауға үйрету.
- 4) «Асыл мұра» материалдық және рухани мәдени және тарихи мұраны сақтауға бағытталған.
- 5) «Қамқор» волонтерлердің қарттар үйлеріндегі жұмысын көздейді.
- 6) «Білім» - оның аясында ауылдық мектептердің жоғары сынып оқушыларына ҰБТ-ға дайындық, ағылшын тілі мен компьютерлік сауаттылықты үйрету бойынша волонтерлік көмек көрсетіледі.
- 7) «Үміт» Екінші дүниежүзілік соғыстағы Жеңістің 75 жылдығына арналған және қазақстандықтардың ҰОС-дағы ерліктері туралы құжаттарды іздеуге бағытталған.

жеке меншік баспананы алуға болатынына сене алмады. Қазір оның ертеңгі күнге деген сенімі мол және игі іске үлес қосқан барлық қайырымды адамдарға алғыс білдіреді».

Бастамашыл топтың жігіттері сіз бен біз сияқты қарапайым қызметкерлер, сондықтан оларға бірден осындай ақша сомасын жинау қиынға соғады - әркімнің отбасылары, балалары бар. Пәтерді сатып алып, жаңа меншік иелеріне ешбір қарыздарсыз беру үшін қарызға ақша алып, несие алуға мәжбүр болды. Қарыз жабылған кезде, жігіттер жаңа үміткерлерді іздей бастайды. Біздің волонтерлеріміз атап өткендей, олар қиын жағдайдағы отбасыларға көмектесуді одан әрі жалғастыруды жоспарлап отыр.

Жігіттердің қандай болмасын жариялылықты қаламағандарын атап өткіміз келеді, біз өзіміз олардан бәрін айтып берулерін өтіндік. Бұл масаттану мен үлкен адам ризашылығын тудырады! Материал жарияланғаннан кейін адамдардың өмірін түбегейлі өзгерте алатын және оларға өмірде бәрі жақсы болатынына үміт беретін осы қозғалысқа қатысуға ниет білдіретін тағы қызметкерлер табылар деп үміттенеміз!

ПҚОП

ПҚОП-тағы волонтерлер қозғалысының белсенді қатысушысы болып «ПҚОП» ЖШС Жас мамандар кеңесі

Волонтерлер қозғалысының белсенділері

Қазақстанда қазірдің өзінде 200-ден астам волонтерлік ұйым бар, оларға 50 мыңнан астам волонтер қатысады.

Белсенді волонтерлік қозғалыстардың қатарына Ұлттық волонтер желісі, «Birgemiz» қоғамдық қоры, «Милосердие» ерікті қоғамы» (ДОМ) қоғамдық қоры, Lider.kz, Best for kids жобалары, «28 ілмек» клубы, «Мейірімділер клубы», «Мен Алматылықпын» қоғамдық бірлестігі және тағы басқалар жатады. Олардың барлығы қиын өмірлік жағдайға тап болған адамдарға көмек көрсетуге дайын тұратын қайырымды қазақстандықтарды біріктіреді.

табылады. Біз былтыр Арыстағы қасіретке қатысты олардың көмегі туралы әлдеқашан жазған болатынбыз. Жігіттер мұнымен игі істерін аяқтамады, содан бері олар тағы бірнеше бастаманы жүзеге асырды.

2019 жылдың қараша айында Жас мамандар кеңесінің мүшелері Төле би ауданында жеті баланы тәрбиелеп отырған жалғызбасты ананың мүшкіл жағдайы туралы білді. Жігіттер өз қаражатынан 100 000 теңгеге жуық ақша жинап, отбасы үшін қажетті азық-түлік пен киім сатып алды.

2019 жылдың 31 желтоқсанында Кеңес мүшелері @izgiliktezharysaiyk қайырымдылық қорымен бірлесе, әлеуметтік жағдайы төмен отбасылардың балалары мен олардың ата-аналарына көмек көрсетуге арналған қайырымдылық науқанын ұйымдастырды. Қаражат жинап, олар мүмкіндігі шектеулі балалар тұратын 10 отбасыға азық-түлік пакеттерін берді. Акцияға қатысушылар атап өткендей, бұл күн ерекше, есте қаларлық және әсерлі болып өтті. Қиын қаржы және психологиялық жағдайға тап болған адамдар үшін басқалардың олар туралы ұмытпағанын және оларға көмек көрсеткісі келетінін түсіну өте маңызды екені даусыз. Бұл оларға қиындықтарды жеңіп шығуға қосымша күш-жігер береді.

2020 жылдың мамыр айында «ПҚОП» ЖШС Жас мамандар кеңесі Шымкент қаласының Жастар ресурстық орталығымен бірлесе Еңбекші, Абай, Әл-Фараби және Қаратау аудандарындағы 100 мұқтаж отбасыға қолдау көрсету мақсатында тағы бір рет «Жанға жылу» қайырымдылық науқанын өткізді. Демеушілер ұн, қант, май, макарон, қарақұмық, шай және тәттілерден тұратын азық-түлік себеттерін дайындады. Ал «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» жастарының волонтерлері қауіпсіздік ережелерін сақтай отырып, осы азық-түлік себеттерін 100 отбасыға жеткізді. Бұл науқан «Біз біргеміз!» науқанын қолдау аясында өткізілді.

ПҚОП Жас мамандар кеңесі жастарының жуырдағы бастамаларының бірі болып үйі толығымен өртеніп кеткен отбасыға көмек табылды. Кеңес мүшелері өрт орнын жиыстыруға көмектесті және өз қаражаты есебінен отбасыға қолдан келерлік қаржылық қолдау көрсетті.

ПҚОП Жас мамандарының кеңесінің мүшелері әлдеқашан таяу болашаққа арналған жоспарды құрып алып, елдегі карантиндік жағдай аяқталғаннан кейін көмекке мұқтаж бірқатар отбасыға көмек көрсетуді жоспарлап отыр, және, жастарды немқұрайлылықты танытпай, әсіресе осы баршаға үшін қиын кезеңде мұқтаж отандастарға көмек көрсетуге шақырады!

pkop_jastary

Подписаться

42 публикаций

623 подписчиков

19 подписок

JAS MAMANDAR KEÑESI

Сообщество Совета Молодых Специалистов ТОО «PetroKazakhstan Oil Products»

#PetroKazJMK #СМСПКОП #ШНПЗ

petrokazakhstan.kz

2020

IGTV PKOP

PushUpCha...

iKnowledge

PetroKAZ

III

HeKonfer...

pkop_jastary
Шымкент

Нравится **shymqala_zhastary** и другим

pkop_jastary Шымкентте «Жанға жылу» акциясы аясында 100 отбасыға көмек көрсетілді. Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев өзінің «Бірлесе білген ел бәрін жеңеді» атты мақаласы жарияланған болатын. Мазмұнды мақалада, ұрпақ пен дәстүр сабақтастығы болған жерде ғана игілік пен ізгілік қатар өркен жаяды. Осы қасиетті қағида әрбір қазақстандықтың жадынан, жүрегінен орын алуы керек, - делінген.

Күллі адамзатқа қауіп төндіріп тұрған коронавирус дертінмен күреске байланысты төтенше жағдай кезінде көмекке мұқтаж жанұяларға қол ұшын беру ұлттық болмысымызға тән, жарасымды үрдіс екені анық. Осы мақсатта Шымкент қалалық «Жастар ресурстық орталығы» кезекті рет «Жанға жылу» қайырымдылық акциясын қолға алынды. Қайырымдылық шарасына «Петро Қазақстан» Шымкент мұнай өңдеу зауыты да атсалысты. Ұйымдастырушылар мен демеушілер Шымкент қаласындағы төрт аудан Еңбекші, Абай,

Волонтерлік пен коронавирус

Орын алған коронавирус індеті елімізде волонтерліктің ерекше қарқынмен бастау алды. Төтенше жағдай режимі жарияланып, елде карантин енгізілгеннен кейін дәрігерлер, полиция қызметкерлері және санитарлық-эпидемиологиялық қызмет жұмыскерлері күшейтілген режимде жұмыс істей бастады. Волонтерлер де оларға белсенді қосылды.

Әрине, елімізде ең танымал науқан «Нұр Отан» партиясының бастамасымен өткізілген «Біз біргеміз!» науқаны танылды. Қалаларда Nur Otan (Jas Otan) жастар қанатының волонтерлері белсенді жұмыс істеді. Қазақстанның барлық аймақтарындағы кәсіпкерлер де қаражат аударып, гигиена құралдары мен бұйымдарын беріп тұрды. Ал волонтерлер азық-түлік пакеттерін жинап, олардың ешбір адамға қол тигізбей жеткізілімін, сондай-ақ табысы аз азаматтарға алғашқы қажеттілік пен гигиена құралдарының жеткізілімі мен таратылуын жүзеге асырды. Сондай-ақ, волонтерлер ІІМ қызметкерлерімен бірлесіп рейдтік профилактикалық шараларды жүргізуге атсалысты.

«Мен болмасам кім» науқанымен «Мен - Алматылықпын» қоғамдық бірлестігінің мүшелері де белсенділер қатарына кірді. Олар бастамалаған науқанды Қазақстан аймақтарының волонтерлері, сондай-ақ Алматыдағы барлық волонтер қозғалыстары қостады. Мемлекеттік емес ұйымдар арасындағы осындай ауқым біздің елімізде алғаш рет байқалса керек. Олар азық-түлік себеттерін көп балалы, табысы аз және қарт адамдарға тасып таратумен айналысты, ал осы адамдар үшін тауарларын дәл осындай қайырымды кәсіпкерлер берген.

«АТАМЕКЕН» БАЛАЛАР АУЫЛЫНА – 5 ЖЫЛ!

Бес жыл бұрын, 2015 жылдың 1 маусым күні Қызылорда балалар үйі қалмаған республикадағы жалғыз өңірге айналды. Сол кезде мұнда «Атамекен» отбасылық типтегі балалар ауылы пайдалануға берілді. Екі гектар жерде орналасқан бұл жайлы қалашық сегіз әдемі әрі жарқын екі қабатты коттеждер мен бір әкімшілік ғимараттан тұрады.

Алғашқы балалар ауылы 1949 жылы Австрияда құрылып, содан кейін әлемге танымал «SOS-Kinderdorf» қозғалысы пайда болды. Бұл жоба Қазақстанды қызықтырып, Қызылорда өңірі оны жүзеге асырудың алғашқы бастаушысына айналды.

Осындай маңызды әлеуметтік нысанның пайда болуы меценаттардың қаражаты арқасында мүмкін болды. Осылайша 2014 жылы, біздің «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ компаниямыз Қызылорда облысының әкімі Көшербаев мырзаның облыста балалар ауылын ашу идеясын қолдады. Нәтижесінде ПҚҚР осы нысанды жобалау мен салуға 3 миллион АҚШ долларын, ал «Көлжан» ЖШС материалдық-техникалық жабдықтауға тағы 550 мың АҚШ долларын бөлген болатын. Жоба Қызылорда облысының әкімдігі, «ПҚҚР» АҚ, «Көлжан» ЖШС және «ПетроҚазақстан Венчерс Инк.» компаниясының филиалы арасындағы Қызылорда облысының 2014 жылға арналған әлеуметтік-экономикалық даму саласындағы ынтымақтастық туралы меморандум аясында жүзеге асырылды.

Ауыл ашылғаннан бері бес жыл ішінде біздің компаниямыз балаларды ұмытпай, оларға мектеп формасын, түрлі мерекелерге сыйлықтар сатып алуға, балалардың республикалық жарыстар мен конкурстарға қатысуға, мерекелік іс-шараларды өткізуге және жазғы демалыста-

рын, соның ішінде «Арай Санрайз» балалар лагерінде ұйымдастыруға және басқа да іс-шараларға қаражат бөліп, оларға үнемі көмектесіп отырады.

Коттеждердің әрқайсысының өз атауы бар - «Ақ Жайық», «Байқоңыр», «Үшқоңыр», «Алатау». Ауыл ашылған кезде үйде 3 жастан 18 жасқа дейінгі 65 бала болды. Бұрын балалар үйінде тұратын балалар жаңа үйге көшіп қана қоймай, олардың өмірі толығымен өзгеріп, олар отбасын тапты. Бір үйде 7-10 бала мен «Атамекен» қызметкері болып табылатын анасы тұрады, осы қызметкерлерге балаларға қамқор ана және жақын дос болу міндеті жүктелген.

Шамамен үш жүз шаршы метр аумақты алып жатқан жеке үйде тұратын әр отбасында әр балаға арналған бөлмелер, ойын бөлмесі, ас үйі, қонақ бөлмесі, оқу бөлмесі, гардероб бөлмелері, қойма, сонымен қатар тоңазытқыш, электр плитасы және кәдімгі отбасыларда бар барлық заттар бар. Бізге бұл күнделікті нәрсе болып көрінгенмен, балалар үйінде тәрбиеленген балалар үшін бұл мүлдем жаңа нәрсеге айналды.

Балалар жақын жердегі мектепте оқыса, балақайлар балабақшаларға барады. Олар үйірмелер мен секцияларға қатысып, үйдегі жұмыстарды бөліп, аналарына көмектеседі. Мұнда нағыз отбасылық атмосфера қалыптасып, балалар ата-аналары отбасылық ортада үйрете алатын барлық нәрсені үйренуде. Осы жобаның көмегімен жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың өмірі кәдімгі отбасылық ортаға жақын әрі бұл қалыпты өмірге бейімделу кезінде стресстен аулақ болуға мүмкіндік береді. Әр ауыл тәрбиеленушісі мемлекеттен баспана алуға кезекте тұр, ал өскесін, оның жеке пәтері болады.

«Атамекен» отбасылық типтегі балалар ауылының құрылысы» жобасын іске асырғаны үшін «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ 2015 жылдың қазан айында «Жетімдерге көмек көрсеткені үшін» номинациясында қайырымдылық саласындағы «Алтын Жүрек» ұлттық сыйлығына ие болды.

«Қазақстан Республикасы Үкіметі басшысының орынбасары Бердібек Сапарбаев Қызылорда қаласындағы «Атамекен» балалар ауылына барып қайтты. 1 маусым күні сол кездегі өңірдегі жалғыз балалар үйінің тәрбиеленушілері балалар ауылына көшті. Қазір балалар ауылында үш жастан 18 жасқа дейінгі 65 бала тұрады. Балалар ауылы меценаттардың қаражатына салынып, атап айтқанда, «ПетроҚазақстан» АҚ ауыл құрылысына 650 миллион теңге бөлді.»

«Караван», 03.09.2015 ж.

Балалардың бүгін қалай өмір сүріп жатқанын және осы бес жыл ішінде не өзгергенін білу үшін, біз «Атамекен» балалар ауылының директоры Лиза Ноғайқызы Скаковадан сұхбат алдық.

- Балалар ауылы 5 жыл бұрын ашылды. Осы жылдар ішінде не өзгергенін айтып беріңізші.

- Иә, 2015 жылдың 1 маусым күні балалар үйіне қоныс аударып, жаңа үйлерін тапты. Біздің ауылымыздың атауы да осындай: отбасы типіндегі балалар ауылы. Осы жылдар ішінде балалар өмірлерінде алғаш рет отбасылық жайлылықты, амандық пен шынайы отбасылық күйді сезінді. Олар ағайындылар сияқты өмір сүріп, бір-біріне қамқор болып, ал тәрбиеші аналары олармен бірге өмір сүріп, сонда жұмыс істейді. Балалар «отбасы», «отбасылық құндылықтар», «отбасылық дәстүрлер» сөздерінің толық мағынасын түсіне білді.

Олар нақты мақсаттар қоюды және оларға жетудің жолдарын білуді үйренді. Балалардың дамуы үшін ауылда Шығармашылық үйі жұмыс істейді. Онда олар «Hand made» үйірмесіндегі қолөнер, «Needle work» үйірмесінде тігін негіздеріне үйреніп, «Robotics» үйірмесінде бағдарламалаудағы алғашқы қадамдарын жасап, «Media club» үйірмесіне қатысып, өздерін журналистикада сынап көруде. Сонымен қатар, олар «ART Studio» көркем өнер, «Chess Online library» дойбы және шахмат, «VIA Music studio» музыкалық шығармашылық, «Атамекен» домбыра және хореографиялық үйірмелеріне қуана-қуана қатысып жүр. Сондай-ақ, олар қосымша білім беру орталықтары мен қаланың спорт секцияларына барып жүреді.

Бес жыл ішінде балалар үй шаруашылығын жүргізуді, үйде жайлы жағдай жасауды үйренді, өйткені өзіне-өзі қызмет көрсету қоғамдағы әлеуметтік бейімделудің басты факторы болып табылады. Көктемде олар өздеріне бекітілген бау-бақша учаскелерінде жұмыс істеп, ал күзде піскен өнімдерді қысқа дайындайды.

Балалардың қоршаған әлемге, өз болашағына деген көзқарасы, өзіне, достары мен туыстарына деген көзқарасы, тіпті бүкіл ішкі әлемі оң энергия мен мотивацияға толы.

- Қазір ауылда қанша қызметкер бар? Олар не істеп жатыр?

- Ауылда тәрбиеші аналар жұмыс істейді. Олар балаларды тәрбиелеуге тікелей қатысып, тәрбиеші апайлар оларға көмектеседі. Балалардың денсаулығын медбике бақылап, ал диеталық тамақтану жөніндегі бике тамақ сапасына жауап береді. Сонымен бірге, балалардың жеке тұлғасын, олардың әлеуметтік бейімделуін және эмоционалды тепе-теңдігін қалыптастыру үшін олармен психологтар да жұмыс жасайды. Шығармашылық әлеуетті дамыту-

МҰРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.06.2019)

«Атамекен» балалар ауылының тәрбиеленушілері мен аналары / Воспитанники и мамы детской деревни «Атамекен» / Children and moms of Atameken children village

ды ұйымдастырушы мұғалім, әдіскер, музыкалық жетекші және қосымша білім беру мұғалімдері жүзеге асырып, ал әлеуметтік педагог тәрбиеленушілердің барлық жеке құжаттарын рәсімдейді. Жалпы «Атамекенде» 44 қызметкер, соның ішінде 15 мұғалім, 7 әкімшілік мүшелері және 22 техникалық жұмысшы жұмыс істейді.

- Бүгінгі таңда ауылда неше тәрбиеленуші бар? Олар сізге қандай жағдайда келеді?

- Бүгінгі таңда бізде 53 бала тәрбиеленуде, олардың төртеуі биыл мектеп бітіріп жатыр. Әдетте, облыс әкімінің қаулысымен және облыстық білім басқармасының жіберуімен балалар төрт жасқа толған сәттен бастап Бөбектер үйінен және Кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталығынан келеді.

- Бала асырап алу жағдайлары болды ма?

- Иә, бес жыл ішінде екі бала ата-аналарына қайтарылып, тағы екі бала қамқоршылыққа алынды, ал біреуі патронаттық тәрбиелеуге алынды.

- Ересек өмірге қадам басқан «Атамекен» тәрбиеленушілерінің саны қанша?

- 2015 жылдан бері 46 оқушы ауылдан кетіп, Қазақстанда және жақын шетелде орналасқан жоғары оқу орындарына және техникалық және кәсіптік білім беру орындарына оқуға түсті.

- Кейін тәрбиеленушілермен байланысты сақтайсыз ба?

- Иә, әрине, бірге тұрған жылдар ішінде бауыр басып, олар біздің отбасымызға айналды. Біз өз тұлғаларымыздың жетістіктерін бақылап, олардың әрі қарай жұмысқа орналасуына қатысамыз, қажет болған жағдайда кеңес беріп, қолдан келгенше көмектесеміз және оларды қолдаймыз. Олардың болашақ өмірлерінің барынша жақсы болғанын қалаймыз!

Сұхбатыңызға рахмет. «Атамекенге» бақыт, жан жылуын тілейміз! Үйлеріңізден күлкі мен қуаныш кетпесін!

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(27.05.2019)

Үздік оқу үшін марапат / Награждение за отличную учебу /
An award for excellent grades

« Биыл Қызылордада балалар үйінің жойылғанына үш жыл болды - деді «Атамекен» отбасылық балалар ауылының бұрынғы тәрбиеленушісі Наргиз Кашапова, - туған қаламды мақтан етіп, бұны зор қуанышпен айтамын. Отбасылық типтегі балалар ауылында аға-інілері мен әпке-сіңлілерімен ғана тұрмай, мұнда сенің өз бөлмең бар үйде тұрасың. Тамақты өзің пісіріп, тәрбиеші анамен сөйлесуге, проблемалармен бөлісуге болады. Бұл жерде балалар өздерін толыққанды адам ретінде сезінеді. Мұнда сен - отбасы мүшесісің. Ал балалар ауылы беретін ең басты нәрсе - ол сенің жалғыз еместігіңді және қасыңда жақын адамдардың бар екендігін түсіну. Енді балалар үйінде емесің деген сезімнің өзі көмектеседі. »

Steppe, 21.05.2018 ж.

« Ата-анасы жоқ балаларға үйдегідей жағдай жасау «Атамекен» балалар ауылының бірегейлігі болып табылады. Ауылдағы өмір балалар үйіндегі өмірден түбегейлі ерекшеленеді. Балалар жас топтары бойынша емес, үлкен және кіші аға-інілері мен әпке-қарындастары (сіңлілері) бар отбасыларда тұрады. Таңғы аспен түскі асты аспазшы емес, аналары дайындайды. Мұнда бәрі қарапайым отбасыдағыдай - үлкендер кішілерге көмектеседі.

Қазір тәрбиеленушілердің анасына айналған Наталья Ким балалар үйінде 30 жылдан астам уақыт жұмыс істеп келеді. Ол өзінің жаңа мәртебесіне риза.

- Мен көп балалы анамын, - дейді ол. - Менің төрт ұлым мен төрт қызым бар. Өміріміздің кұрт өзгергеніне енді ғана үйреніп жатырмыз. Бірақ мұндай жағдайда балалардың әлдеқайда жайлы және бақытты өмір сүретініне сенімдімін, осылай ғана балалар өздері лайықты өмір сүруі үшін толықтай қалыптасуға қажеттінің бәрін ала алатынына сенімді бола аламыз. »

«Қызылорда жаңалықтары», 01.06.2015 ж.

МҰРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.06.2017)

«Атамекен» жас тәрбиеленушілерінің концерті / Концерт маленьких воспитанников «Атамекена» / A concert of young residents of Atameken

БІЗДІҢ КЕН ОРЫНДАРЫМЫЗ. ҚАРАБҰЛАҚ.

Қарапайым халық біздің компаниямызды «ПетроҚазақстанның» ең танымал кен орны болып, әрине, аты аңызға айналған Құмкөлмен байланыстырады. Барлығы Құмкөлден басталған болатын, бірақ бүгінде, шамамен 35 жылдан кейін, компания активтерінде - 20-дан астам кен орны бар, және олардың барлығы «ПетроҚазақстанның» өркендеуіне маңызды үлес қосуда. Олардың көпшілігі тіпті компания қызметкерлеріне беймәлім дерлік болғандықтан, біз мақсаты - оқырмандарды «ПетроҚазақстан» мұнай кәсіпшілігінің қазыналарының әрқайсысымен таныстыру болып табылатын жаңа айдарды бастаймыз. Біз мақалалар циклін Қарабұлақ кен орнынан бастаймыз.

Қарабұлақ - жас кен орны. Алғашқы өнеркәсіптік мұнай 2008 жылдың шілдесінде кен орнын алғашқы ашушы болып танылған КБ-2п ұңғымасында өндірілген, және содан кейін өндіру үдерісі басталған болатын.

Қарабұлақ кен орны Қарағанды облысының Ұлытау ауданында орналасқан. Қызылорда - 190 км қашықтықта, ал «ПетроҚазақстанның» кен орындарының ең жақыны болып оңтүстік бағытта 40 км қашықтықта орналасқан Арысқұм табылады.

Қарабұлақта мұнай 36 ұңғымадан өндіріледі. Бұл кен орнында меншікті мұнайды дайындау және айдау цехы (МДАЦ) жоқ болғандықтан, көмірсутектер ұңғымалардан өлшеу қондырғыларына (Серіктерге) түскеннен кейін кәсіпшілік аралық құбырлар желісі арқылы Арысқұмның МДАЦ-на тасымалданады және мұнда мұнай тауар сапасына дейін дайындалуда.

Қарабұлақ ұңғымаларынан алынатын ілеспе су СБҚҚ ТҚ-1 сепараторларында бөлу арқылы Солтүстік-Батыс Қызылқия кен орнының жер қабатының қысымын ұстап тұру үшін беріледі. Сұйыққоймадағы жердің қабаттық қысымын ұстап тұру үшін 2019 жылы Қарабұлақта БШСС жылжымалы қондырғысы салынып, ішінен алынатын су Қарабұлақтың № 28, 30, 38, 46 қысыммен айдау ұңғымаларына айдалатын № 6785 техникалық бастағандық ұңғыма (ТБҰ) бұрғыланды.

Ілеспе өндірілетін газ кен орнындағы ұңғымаларды жылыту пештері үшін жұмсалады, ал қалған бөлігі қабаттық қысымды қолдау мақсатында газды кейіннен дайындап, жер қабатына айдау үшін Солтүстік-Батыс Қызылқия арқылы Арысқұмға жіберіледі.

Қарабұлақ ашылған сәттен бастап кен орнындағы электр қуаты дербес дизельді электр станцияларымен (ДЭС) өндіріліп тұрған. Ал жуырда Қарабұлақ кен орнының электрмен жабдықтау жүйесі №15/10 «ҚАМ кен орнын электрлендіру» жобасына сәйкес салынған бірыңғай орталықтандырылған электрмен жабдықтау жүйесіне толығымен ауыстырылды. Бұлардан басқа, бұл кен орнының жекелеген нысандарында орнатылған бірнеше ДЭС-рын ұстау шығындарының төмендеуіне және жекелеген ДЭС-дың істен шығуы салдарынан ұңғымалардың түрлі тоқтатылуыларына байланысты мұнай өндіру шығындарының азаюына әкеледі.

Бүгінгі таңда кен орны 14 жұмыскер - мұнай өндіру цехының операторлары үшін екінші үй болып табылады. 2018 жылы маңызды оқиға орын алды - мұнайшылар

«ПКҚР» АҚ күрделі құрылыс және сыртқы байланыстар жөніндегі вице-президенті Б.Е.Көшербаев және «ПКҚР» АҚ өндірістік директорының орынбасары Б.Андерсон Қарабұлақ кен орнындағы ауысымдық лагердің ашылу салтанатында / Вице-президент по капитальному строительству и внешним связям АО «ПКҚР» Б.Е.Көшербаев и зам. директора по производству АО «ПКҚР» Б.Андерсон на церемонии открытия вахтового поселка на месторождении Карабулак / PKKR Capital Construction and External Affairs Vice-President B.E.Kusherbayev and PKKR Production Deputy Director Bruce Anderson at the opening ceremony of the shift camp at the Karabulak field

МУРАҒАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.11.2018)

асыға күткен 45 орындық вахталық кентке ие болды. 2018 жылы 1 қарашада орын алған ашылу салтанатында ПҚҚР-дың күрделі құрылыс және сыртқы байланыстар жөніндегі вице-президенті Болат Көшербаев: «ПетроҚазақстанның» кадрлық және әлеуметтік саясатының басым бағыттарының бірі болып қолайлы еңбек жағдайларын жасау және әлеуметтік жағдайларды жақсарту табылады. Қауіпсіздіктің барлық талаптарына жауап беретін жайлы тұрғын үйлерді салғанымыз көңілден шығатыны сөзсіз» деп атап өтті.

Бұрын Қарабұлақтағы вахташылар Арысқұм және Қызылқия кен орындарының маңындағы әлдеқашан шамадан тыс жүктеме алып тұрған кенттерде тұрып жатқан. Мұнайшылар сол жерден Қарабұлаққа жету қаншалықты қиын болғанын естеріне алады. Және әрдайым компанияның басқа кен орындарындағы мұнайшыларда бар болған бау-бақшалы қаласының бар болуын армандаған болатын.

Енді елсіз қаһарлы далада барлық қажетті затпен жабдықталған жайлы екі және үш орынды бөлмелері бар корпустардан басқа асханасы, изоляторы бар медициналық пунктiсі және кір жуу үйі бар заманауи кәсіпшілік кент пайда болды. Ұңғымадан алынатын тамаша сумен жабдықтау желісі қамтамасыз етілді, көп арналы жерсеріктік теледидар, телефония, IT-байланыс пайдаланылуда, 2019 жылы 3G ұялы байланысы да пайда болды. Мұнайшылар бос уақыттарын залда бильярд пен теннис ойнай тұра, немесе демалыс бөлмесінде жаңалықтар мен теледидар бағдарламаларын көре отыра, өткізе алады. Мұның бәрі нәтижелі жұмыс істеуге және одан да көп қайтарымдылықпен компанияның дамуына өз үлесін қосуға көмектесетіні сөзсіз. Қарабұлақ тұрғындары, сіздерге сәттілік тілейміз!

« Қарабұлақ кен орнындағы жаңа вахталық кенттің ашылуы мен сол жерге көшіп келу біз үшін бақыт болып, еңбек өнімділігіне әлбетте оң әсерін тигізді. Бұрын біз Қызылқия ауылында тұратынбыз, ал ол жұмыс орнымыздан 50 км қашықтықта орналасқан. Біз ауысымға басқалардан бір сағат бұрын кетуге мәжбүр болатынбыз, және де ауысымнан бәріне қарағанда кешірек келетінбіз, бұндай жағдайда, әрине, шаршайтынбыз. Ұзақ жол жүру, әсіресе қолайсыз ауа-райы кезіндегі жол жүру әбден қалжыратты. Ыстық тамаққа да қатысты қиыншылықтар болды. Қазір бұл қиындықтардың бәрі артта қалды, ал бізде енді жарқын кең асханасы бар жаңа тұрғын қалашық бар. Бильярд немесе үстел теннисін ойнап өткізуге болатын көбірек бос уақытымыз пайда болды. Үлкен рахмет! »

Айбол Ажмолдаев, 4-ші разрядты мұнай және газ өндіру операторы

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE

Қарабұлақ кен орнындағы вахталық кентінің асханасы / Столовая вахтового поселка месторождения Карабулак / Canteen of the shift village of Karabulak oilfield

Оқиғалар хронологиясы

желтоқсан айы 2005 жыл - «ПетроҚазақстан» Қарағанды облысының Оңтүстік Торғай мұнайгазды бассейні аумағында барлау жұмыстарын жүргізуде.

2006 жыл - «Южказнедра» келісілген «Мұнай мен газ шоғырларын іздеу және бағалау жобасы» жасалды, сонымен қатар өткен жылдардағы сейсмикалық мәліметтерді қайта өңдеу мен талқылау жүргізілді.

2006-2007 жылдар - «BGP» компаниясы 950 қума метр 2Д сейсмикалық жұмыстарын жүргізді. Нәтижесінде келісімшарттық аймақта 7 перспективалық учаске бөлінді (Қарабұлақ, Батыс Қарабұлақ, Көкбұлақ, Кемер және т.б.). Алғашқы барлау ұңғымаларын бұрғылау және сейсмикалық 2D және 3D зерттеулерді жүргізу басталды.

2008 жыл - Қарабұлақ құрылымында КБ-2п іздеу ұңғымасы бұрғыланып, сынау кезінде шығымы тәулігіне 71.7 м³ құрайтын өнеркәсіптік мұнай ағыны алынды. Сол жылы «Көмірсутек шикізатын барлау кезеңіндегі мұнай мен газ шоғырларын барлау жобасы» жасалып, «Южказнедра» АБ-да бекітілді.

2009 жыл - №1928 келісімшарттық аймақта Қарабұлақ, Көкбұлақ және Батыс Қарабұлақ құрылымдарында 3Д сейсмикалық түсірілім жүргізілуде.

2010 жыл - ҚР Мемлекеттік қорлар комитеті мақұлдаған «2009 жылдың 1 қаңтарына қарай зерттелгендік күй бойынша Қарабұлақ кен орнының мұнай және газ қорларын жедел есептеу» орындалды.

2011 жыл - ҚР Мұнай және газ министрлігінен Қарабұлақ құрылымы аймағында геологиялық бөлуді оңтүстік бағытқа қарай кеңейтуге рұқсат алынды. Нәтижесінде «геологиялық бөлуден тыс» деп есептелген қорлар барлау мерзімін 2 жылға ұзартуға байланысты (2013 жылғы 27 желтоқсанға дейін) № 1928 Келісімшарттық аймақ шегіне толығымен кірді.

Қарабұлақтағы вахталық кентінің үй-жайы / Помещения вахтового поселка на Карабулаке / Premises of Karabulak shift village

КӘСІПОДАҚ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ – ПҚҚР–ДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ОҚЫТУ

Жыл басында ПҚҚР-дың 250 қызметкері «Мұнай-газ саласының қызметкерлеріне арналған өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. Қауіпті өндірістік объектіде нұсқамалықтарды ұйымдастыру реті мен өткізу әдістері» атты тренингтен өтті. Оқытудың барлық он күні бойы оның қатысушылары Шымкенттен солтүстікке қарай 25 км қашықтықта, Түркістан облысының Сайрам ауданында орналасқан «Манкент» шипажайы» сауықтыру-емдеу кешені-шипажайын мекендеген. Бұл компанияның кәсіподақ комитетінің бастамасының арқасында жүзеге асты.

Тренингтің осындай форматы - шипажайда тұрып жату - ПҚҚР-да бірінші рет емес өткізілгенін атап өткен жөн: 2018 жылы оған Құмкөл мен ҚАМ кен орындарының 200 қызметкері, ал 2019 жылы тағы 200 қызметкер қатысқан болатын. ПҚҚР кәсіподақ комитетінің төрайымы Бақыт Мұқашева: «2017 жылдан бастап біз компания басшылығына біздің өндірістік жұмыскерлеріміз үшін сауықтыру шипажай мекемелері базасында оқытуды ұйымдастыру туралы ұсыныстармен жыл сайын жүгінеміз. Басшылық біздің бастамамызды қолдайды, және оқыту бөлімі түрлі өнеркәсіптік тақырыптамалар мен ҚЕҚОҚ бойынша курстарды ұйымдастырады» - деп атап өтті.

Бұл тренинг бірқатар себептермен бірегей болып табылады. Біріншіден, бұл оның ауқымдылығы - оқыту үдерісін жүйелеу арқылы қызметкерлердің едәуір көп саны қамтылды. Екіншіден, кешенділігі, бұл қызметкерлерді өздерінің мамандығы шегінде оқытудан басқа бүкіл өндірістік үдерістің ерекшеліктері қозғалғанын білдіреді. Бұл білімнің жүйелілігі мен көршілес бөлімшелердің функциялары мен мақсаттарының анық түсінушілігін қамтамасыз етеді.

Тренингтің өзі олардың барысында қатысушылардың өнеркәсіптік қауіпсіздіктің түрлі аспектілерін талқылай алатындары мүмкін болған сұрақ-жауап сессияларымен дәрістер форматында өткізілді. Тренингке қатысушылардың бірі, инженер-механик Қуаныш Малдыбаев атап өткендей: «Оқытушының тәжірибесі мен дайындалғандығы әсер етті, өндірістен алынып келтірілген

мысалдардың талқылау мүмкіндігінің де маңызы зор болды».

Оның сөзіне химиялық жүйелер инженері Жанатхан Тайкенов үн қосады: «Маған тренингте өнеркәсіптік қауіпсіздікті сақтамау нәтижелерінің көрнекі мысалдардың келтірілгені ұнады, бұл адамдардың осы нәтижелерді анық көріп, бүкіл жауапкершілікті түсінетіндеріне келтірер. Басқа елдердегі өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары да қызықты болды».

Үшіншіден, бұл пайдалы мен жағымды уақыт өткізу: сабақтардың демалыс пен денсаулық қамымен қосарлау. Оқыту кезеңінде қатысушылар бірегей сауықтыру мен емдеу-профилактикалық шараларынан өту мүмкіндігіне ие болды, және бұл баршаға өте ұнағаны әлбетте. Шығындар жөніндегі жетекші инженер Сәуле Әбілханова: «Осындай шипажай-курорттық аймақтарда оқыту форматы қуат беріп, кейінгі жұмыс үшін ынталандырады» - деп атап өтті.

Осыған қоса барлық қатысушылар осындай бейресми жағдайда қатынасудың маңыздылығына ерекше көңіл бөлді. «Ғажайып табиғат денсаулығыма жақсы әсерін тигізді. Тамаша емдәмдік тағам, мәзірді өз бетімен құрастыру мүмкіндігі ұнады. Демалушылардың кешкі, шаралармен оқудан бос уақытта ойластырылған бос уақыты, - атап көрсетті тренинг қатысушысы, шығындарды есепке алу маманы Айгүл Алушаева. - Осындай форматтағы оқыту әріптестер арасындағы тұлғааралық қарым-қатынастың қалыптасуына жақсы әсерін тигізеді, ұжым ұйымшылдығы жақсарады, бұл өз кезегінде кейіннен жұмыста септігін тигізеді».

«Курстарда алынған білім одан да тәртіпті болуға жәрдемдеседі, - деп атап өтті маман Азамат Айдарбек. - Өндірістегі кез келген әрекет ең алдымен қызметкердің өзі және оның айналасындағы адамдар үшін қауіпсіз болуы тиіс».

Және бұл дұрыс - өндіріс қауіпсіздігі компанияның әр қызметкерінің ҚЕҚОҚ ережелерінің күнделікті ұстануынан басталады. Осыны ешқашан да ұмытпайық - ең алдымен қауіпсіздік!

«*Маған галстуксыз, сонымен бірге сұрақ пен жауап түріндегі оқыту форматы ұнады.*»

**Сағындық Жұртыбаев,
жетекші геолог**

«*Осы курста біз өнеркәсіптік қауіпсіздік туралы көбірек білім алып, ұжымымыздың ұйымшылдығы өсті.*»

**Дариха Аекенова,
жетекші инженер-технолог**

« Біз алған білім нұсқамалықтың, жүктелім-рұқсаттың және өндіріс-тегі өзге күнделікті заттардың маңыздылығын жақсырақ түсінуге жәрдемдесті, себебі дәл оларды сақтамау ауыр салдарға әкеледі. »

Денис Вахитов,
шаруашылық меңгерушісі

« Маған бейресми жағдайдағы оқу мен басқа бөлімдердің қызметкерлерімен сындарлы өзара әрекеттесу ұнады. Қауіпсіз жұмысты ұйымдастырудың ережелерін қайталау әрқайсысымыз үшін өте маңызды. »

Бақдәулет Нұрибеков,
инженер-химик

МЕНІҢ МАМАНДЫҒЫМ. ГЕОЛОГТАР.

«Мұнайшыда» тағы бір жаңа айдар пайда болды, және онда біз «ПетроҚазақстандағы» орасан зор мамандықтар шоғырының өкілдері туралы айтатын боламыз. Мұнай саласының негіздердің негізі - геологтардан бастайық. Біз барлығымыз осы кәсіптің өкілдеріне компанияның бірқатар бөлімшелер адамдарының үлкен тобы өндіріп өңдейтін «қара алтынды» табу деген стратегиялық міндет жүктелгенін білеміз. Жаңа мұнай жаттындар табылмаса - келесі тізбек іске қосылмайды.

Осы кәсіптің маңыздылығы неде, оның егжей-тегжейі қандай және біздің Оңтүстік Торғай бассейнінің болашағы қалай бағаланады? Осы және басқа сұрақтарға ілтипатпен компанияның геологтар департаментінің өкілдері - «ПетроҚазақстан» тобына кіретін «Көлжан» ЖШС компаниясының директоры Абдурәсители Турсун, сондай-ақ ПҚҚР геология мен геофизика департаментінің екі қызметкері: геология мен геофизика жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары Ағзам Шәрменов пен директордың өндіріс жөніндегі орынбасары Мин Хайхуэй жауап берді.

- Сіз неліктен дәл осы кәсіпті таңдағаныңызды айтып беріңізші? Сізді не қызықтырды?

Ағзам Шәрменов: Ең алдымен, мамандық таңдауыма үлкен әсерді бүкіл өмір бойы Маңғыстау мен Каспий маңын аймағын зерттеген менің ағам - кеңестік ғалым-геолог тигізді, және мен әрдайым одан үлгі алып отырдым.

Менің бүкіл балалық шағым табиғатта, жерге жақын жерде өткені де маңызды рөл атқарды деп ойлаймын. Менің балалармен бірге үйімнен 8-10 км қашықтыққа қашып жүргенім есімде. Мен туып өскен Торғай ауылындағы табиғат алуан түрлі. Көктемде өзеннің суы тасып, жыраларда ұсақ көлдер мен өзендер пайда болатын. Төбелі жер бедері аймақты көптеген иілім мен пішінмен байытқан. Біз ауылымызға келіп-кетіп жүрген, түрлі жерде жерді бұрғылап, одан тастарды алып жатқан адамдарды жиі байқайтынбыз. Әрине, бала кезімде олардың ұңғымалардан керн материалын іріктеп алып жатқан геологтар екенін түсінбегенмін. Мен олардың өмір салтын ұнаттым - олар шатырлар немесе жылжымалы вагондар орнатып, көлде балық аулады. Менің балалық шағымнан алған әсерім өте күшті болып шығып, менің өмірлік бағытымды анықтады.

Мен өзім жұмыс істеуді ерте бастадым - 6-сыныптан бастап жазғы демалысымда ауылдан 40-50 км қашықтықта кеңшардың шабындық бригадасында жұмыс істедім, қой қырқып, ешқашан жұмыстан қашпадым. Балалық шағымда туған жерімнің бедерін пайымдап қарау маған көп жағдайда геолог ретінде жұмысымда шоғырлардың және құрылымдардың жер асты құрылысының геологиялық, тектоникалық сипаттамасын жасауға көмектесті.

Абдурәсители Турсун: Мектепті бітіргеннен кейін мен өз ауылымнан қолымда жалғыз шамадан ұстап, бірақ орасан зор мұнайшы болу ықыласыммен және таңдалған

Абдурәсители Турсун
«Көлжан» ЖШС директоры.

Қытай мұнай университетін мұнайды өндіру жөніндегі инженерия мамандығы бойынша бітірген. Саладағы жұмыс өтілі - 25 жыл.

2003-2009 жж. - «СНПС-АқтөбеМұнайГаз» АҚ-ның мұнай және газ кен орындарын барлау және игеру департаменті директорының орынбасары және директоры.

2009 ж. - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-ның техникалық директоры.

2011 ж. - «Көлжан» ЖШС директоры болып тағайындалды. Абдурәсители «Көлжан» ЖШС директоры қызмет мерзімі ішінде басқарудың алдыңғы қатарлы әдістері мен технологиялары ойдағыдай енгізілді. Осы уақыт ішінде Батыс Түзкөл кен орны өнеркәсіптік игеруге дайындалып, Кетеқазған және Түзкөл кен орындары сынамалық пайдалануға берілген.

2010 ж. «ПетроҚазақстанның» Арнайы Президенттік алтын Сыйлығының, сонымен қатар 2012 ж. Алтын Президенттік сыйлығының алушысы.

Сондай-ақ, оның келесі марапаттары бар: Қызылорда облысының 70 жылдығының құрметіне арналған мерекелік медаль (2009 жыл), Мұнайшы күніне орай Облыс Әкімінің Алғыс хаты (2010 жыл), CNPC-дің құрмет грамотасы (2011 жыл), Құмкөлдің 25 жылдығының құрметіне арналған Мұнай және газ министрлігінің құрмет грамотасы (2011 жыл), ҚР Энергетика министрлігінің «Мұнай-газ кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін» медалі (2015 жыл), Облыс әкімінің алғысы (2016 жыл), «CNPC-дің 20 жылдығы» естелік белгісі (2017 жыл), KAZENERGY қауымдастығының медалі (2018 жыл), ҚР Энергетика министрлігінің «Қазақстан мұнайына 120 жыл» мерекелік медалі (2019 жыл).

жолдың дұрыстығына сенімімен өнеркәсіптік Қарамай (Қытай) қаласына келдім. Қытай мұнай университетіне «мұнай өндіру бойынша инженер» мамандығы бойынша оқуға түсіп, алғашқы екі жыл қытай тілін қарқынды оқып, келесі төрт жыл бойы мұнайшы мамандығын игердім. Мен мұнай өндіру үлкен, ауыр жұмыс екенін түсінгенмін. Бұл ер адамның ісі. Және жұмыс өте қызықты. Сұраныстағы маман атану үшін мен күніне 12 сағат сабақ оқыдым, және оны бітіргеннен кейін ағылшын және орыс тілдері курстарына бардым.

Мин Хайхуэй: Мұнайды өнеркәсіптік қан, қуат көзі, қара алтын деп атайды және ол көптеген елдердің экономикасының құрылымында маңызды рөл атқарады. Мұнай - бұл планетамыздың игілігі және әлемдік отын-энергетикалық кешенінде жетекші орын алады. Энергия ресурстарын тұтыну үнемі өсіп келуде. Қол жетімді таза энергияға деген қажеттілік әрдайым жоғары, және геологтар бұл қажеттілікті қанағаттандыруға өз үлесін қосуда. Олар мұнай-газ кен орнын геологиялық зерттеу, іздеу, барлау, бағалау, толық барлау, сынамалық пайдалану және өнеркәсіптік игерудің ең перспективалы бағыттарын анықтай алады. Егер сіз әлемді өзгертіп, оның дамуына көмектескіңіз келсе, геолог болудан басқа жақсырақ жұмысты таба алмайсыз.

- Сіз өзіңіздің біліміңізді қалай жетілдіресіз?

Мин Хайхуэй: Біз постиндустриалды қоғамда өмір сүрудеміз, ал бұл жерде өндірістің басты факторы болып зияткерлік еңбек табылады, ал білім қазіргі таңда бәрінен де жоғары бағаланады. Бұрында қоғам аграрлық типті болған, жер жоғары құрметке ие болып, қол еңбегі басым болды. Жаңа идеялар, жаңашылдық, логика және шығармашылық - міне, осы қасиеттерге қазіргі адам ие болуы керек. Сұраныстағы және жоғары төленетін маман болу үшін білімді және көп оқыған болу керек. Мен де, көптеген заманауи адамдар сияқты, мүмкіндігінше көп ақпарат игеруге, үнемі өз бетінше жетілуге, санамдағы қазынамды түзетуге және жаңа идеялармен және ұмтылыстармен толықтыруға тырысамын.

Менің ойымша, білім деңгейін көтерудің екі жолы бар. Біріншісі - оқу және өз бетімен оқу. Мұның бәрі

Ағзам Шәрменов

Геология мен геофизика жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары, геология және геофизика департаменті, ПҚҚР.

В.И.Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтын мұнай және газ кен орындарын барлау және геологиясы мамандығы бойынша бітірген. Саладағы жұмыс өтілі - 31 жыл.

1988-1991 жж. - «Маңғышлақмұнай» өндірістік бірлестігінің «Құмкөл Мұнай» МГӨ, МГӨЦ геолог-инженері.

1991-1995 жж. - жетекші геолог, МГӨЦ, «Южнефтегаз» ӨБ.

1995-1998 жж. - «Харрикейн Құмкөл Мұнай» АҚ геология бөлімінің жетекші геологы.

1998-2010 жж. - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-ның геология және геофизика департаментінің менеджері.

2010-2014 жж. - «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-ның геология және геофизика департаментінің аға менеджері.

2014 ж.-қазіргі уақытқа дейін - геология мен геофизика жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары, геология және геофизика департаменті, ПҚҚР.

Ағзам Шәрменов - компанияда көптеген марапатпен сыйлыққа ие болған азғана адамдардың бірі.

Корпоративтік марапаттар мен сыйлықтары: «ПетроҚазақстанның» 2006 жылғы Президенттік Алтын сыйлығы, 2007 жылғы Президенттік Күміс сыйлығы, 2008 жылғы Президенттік Қола Сыйлығы, 2010 жылғы Арнайы Президенттік алтын сыйлығы, 2012 жылғы Президенттік Алтын сыйлығы, 2013 жылғы Президенттік Алтын сыйлығы, 2018 жыл нәтижелері бойынша ерекше үлесі үшін көзге түскен жұмыскерлерге арналған сыйлық. Сондай-ақ, топ құрамында «ПетроҚазақстанның» келесі сыйлықтарын алды: Ғылыми-зерттеу институтының №3 тобы құрамында елеулі үлесі үшін (2017 жылғы) көзге түскен жұмыскерлерге арналған сыйлық, сондай-ақ Қорларды қайта есептеу тобының құрамында ерекше үлесі үшін (2019 жылғы) көзге түскен қызметкерлерге арналған Сыйлық.

Сыртқы марапаттары арасында: ЭМРМ құрмет грамотасы (2009 жыл), CNPC құрмет грамотасы (2011 жыл), «Қазақстан Көшбасшысы - 2013» жобасы аясындағы Ұлттық бизнес рейтингінің «Жыл Маманы» сертификаты, «Жер қойнауының үздік барлаушысы» төсбелгісі (2008 жыл), Облыс әкімінің алғысы (2016 жыл), «CNPC-дің 20 жылдығы» естелік белгісі (2017 жыл), 60-жылдық мерейтойы аясында Қызылорда облысының Құрмет грамотасы (2019 жыл), ҚР ЭМ-нің «Қазақстан мұнайына 120 жыл» мерекелік медалі (2019 жыл).

жаңа білім, ақпарат беріп қана қоймай, сонымен қатар миды жаттықтырады, ойлауға, талдауға, ойлануға және жалпылауға үйретеді. Бұл әдеттің геологияны зерттеуде пайдасы үлкен болады. Екіншіден, тәжірибелі, ақылды, білімді адамдармен көбірек араласыңыз. Геология - бұл жаратылыстану ғылымы және өте күрделі. Мысалы, дәрігерлер сияқты геологтар уақыт өте көбірек тәжірибе жинайды. Әріптестерге, ғылыми жетекшілерге сұрақтар қоюдан сескенбеу керек, дауларға, пікірталастарға, тәжірибе алмасуға қатысудың маңызы зор. Бұл аналитикалық дағдылардың дамуына және жұмыста туындайтын мәселелерді шешуге итермелейді, сонымен қатар ой-өрісті кеңейтеді.

Абдурәсити Турсун: Мұнайшы кәсібі өте қызықты және танымды кеңейтеді. Өндіріс жалықтыра алмайды: әлемде екі бірдей ұңғыма болмайды, мұнай өндіру әдістері өзгеріп, жабдық жетілдірілуде. Түбегейлі өзгерістерді түсіну үшін әрдайым үйреніп, жаңа нәрселерді аңғаруға ұмтылу қажет. Мен өзімнің негізгі кәсібіммен қатар геологияны да, бұрғылауды да, кен шығаруды да оқып білудемін. Мен ешқандай қиындықтардан сескенбеймін, кез-келген тапсырманы орындап шығуға тырысамын.

Ағзам Шәрменов: Өндірісте тәжірибе жинақтаумен қатар, геологқа өзінің геологиялық дәуірді құрайтын құрылымдық элементтердің өзара қарым-қатынасы туралы түсініктерін кеңейтуі қажет. Мәселен, Каспий мұнайлы-газды аймағын - Теңіз, Жаңажол, Қашаған кен орындары және 200-ден астам кен орны орналасқан Қазақстан мен Ресейдегі орасан үлкен бассейнді зерттеу үшін - геологқа Каспий маңы ойпаты планетадағы ең ежелгі Орыс платформасының бөлігі екенін білу қажет. Каспий маңы ойпатының кристалды іргетасы 15-20 км тереңдікте орналасқан. Ресей платформасының ежелгі жыныстары жер бетінде ашық Балтық кристалды қалқаны, Украиндық сілем, Воронеж шоқысы және Татар дөңесі сияқты құрылымдық элементтердің бетіне шығып тұрады.

Балқаш-Алакөл, Іле, Зайсан шөгінді алаптарының мұнай-газдылық әлеуетін зерттеу үшін геолог Алтайдың қатпарлы жүйесін - таулы Алтайды, кеңді Алтайды, Іле Алатауын, Жоңғар Алатауын, Күнгей Алатауын және т.б. білу қажет. Орталық Қазақстанда Торғай Мұғаджар қатпарымен, Ұлытау жотасымен өзара байланысты. Солтүстік Торғай Орал қатпарлы жүйесімен өзара байланысып тұр. Элементтердің пайда болуының тектоникалық уақытын білу өте пайдалы, осылайша геолог жердің тарихы туралы өз түсінігін кеңейтеді.

Ал егер болашақта бізді не күтіп тұрғаны жайлы ойлансақ ше? Геологтардың алдында болашаққа шешім қабылдау міндеті тұр. Оңтүстік Торғай бассейнінің аясында Орталық Торғай, Басты Қаратау, Амангелді секілді белгілі трансконтиненталдық және көптеген біз аз білетін терең жарылымдары өтеді. Тереңдік жарылымдар іргетас денесіндегі тамырлар ретінде жылулық массатасымалдау арналары рөлін атқарады. Олар арқылы мұнай жылжып, қалыптасады. Бұл жарылымдардың жолдарында кен орындар да табылуы мүмкін. Болашақта жарылымдарды түсіндіру зерттеулердің жаңа бағыты және аймақтағы ірі кен орындарының ашылуына әкелетін тақырыптық жұмыстың жаңа бағыты болуы мүмкін.

Мин Хайхуэй

Директордың өндіріс жөніндегі орынбасары, геология және геофизика департаменті, ПҚҚР

Дацин мұнай институтының мұнай және табиғи газды барлау мамандығы бойынша бакалавриатын, сондай-ақ, Қытай мұнай университетінің геология мамандығы бойынша докторантураны бітірді. Геологиялық ғылымдарының докторы. Саладағы жұмыс өтілі - 15 жыл.

2004-2009 жж. - «ZhenHuaOil» компаниясы филиалының директорының орынбасары.

2010-2011 жж. - «CNPC-АтырауМұнайГаз» АҚ-ның өндіріс жөніндегі директоры.

2011-2013 жж. - геология жөніндегі менеджер, CNPC өкілдігі (Қазақстан).

2013-2015 жж. - техникалық қолдау департаментінің геология жөніндегі менеджері, CNPC компаниясының өкілдігі (Қазақстан).

2015 ж. - ПҚҚР геология және геофизика департаменті директорының өндіріс жөніндегі орынбасары болып тағайындалды.

2017 жылғы ерекше үлесі үшін көзге түскен жұмыскерлерге арналған ПҚҚР сыйлығын және Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлер палатасының Құрмет грамотасын (2016 жыл) алушысы.

- Қандай қасиеттер геолог үшін негізгі болып табылады? Бұл кәсіпте не маңызды?

Абдурәсити Турсун: Геологтың жұмысы шаблонды емес және талдам, ақыл мен шығармашылық тәсілдемені қажет етеді. Геолог көптеген факторларды ескеріп отыруы, іс жүзінде әр жолы ғылыми зерттеулер жүргізіп тұруға мәжбүр. Жақсы маман болу үшін әрі инженерлік, әрі гуманитарлық ғылымдардың тұтас кешенін игеру қажет. Біз өз жұмысымызда жер қыртысының құрылымы, литосфера, геологиялық үдерістер, органикалық әлемнің эволюциясы, экология және көптеген басқа заттар туралы

білімді қолданамыз. Геолог көмірсутектер кен орындарын барлау әдістерін, ұңғымаларды бұрғылау, сынау, пайдалану технологияларын және оларды зерттеу әдістерін білуі тиіс. Сондықтан, геологиямен қатар, әрдайым қиын, бірақ қызықты жұмысты атқаруға көмектесетін ой-өрісті кеңейте отырып, ілеспе ғылымдарды белсенді түрде оқып білу де қажет.

Мин Хайхуэй: Мұнай қайда деп айтады ғой? Зама-науи органикалық мұнай мен газдың шығу тегі теориясына сәйкес, мұнай мен газ кен орындары шөгінді тау жыныстарының барлық түрлерімен ұштастырылған, бірақ олар негізінен құмдарда, құмтастарда, әктастарда, доломиттерде орналасқан, сондықтан олар жоғарылатылған кеуектілікпен сипатталады және сұйық және газ тәрізді көмірсутектер үшін табиғи сұйықоймалар болып саналады. Бірақ мұнай геологтардың ойында. Бір қарағанда, бұл аспект елеусіз болып көрінуі мүмкін, бірақ іс жүзінде бұл геологтың шығармашыл, байқампаз, сондай-ақ ыждағатты мен зейінді болуы керек дегенді білдіреді. Басқаша айтқанда, ұңғыма бұрғыланғанға дейін оның орнын анықтау үшін геологтың ойында ұқсас анықталған кендердің қалыптасу жағдайлары, олардың таралу заңдылығы, мұнай мен газдың жиналу факторлары (мұнай тудырушы жыныстардың жағдайлары, қаққыштар, жылыстау жолдары, жапқыштар) секілді көптеген түрлі геологиялық-геофизикалық деректердің және осы кеннің нақты қайда орналасуы мүмкін екендігін түсіну үшін біріктіріп бірге жинау керек бірқатар параметрлердің негізінде кеннің қалыптасу үлгісі әлдеқашан құрылады. Болашақта геологтың гипотезасы ұңғымаларды бұрғылау нәтижелерімен расталатын болады.

- Сіз өз мансабыңыз барысында ең қызықты немесе ауқымды жобаларды атап өтуіңізді сұраймыз.

Ағзам Шәрменов: 1999-2000 жж. Оңтүстік Торғай бассейнінде Құмкөл кен орны аясында ұңғымаларды бұрғылау мәліметтері бойынша Кеш юра кезеңінің ежелгі меандрикалық арналары алғаш рет қайта жасалды. 5-6 ай ішінде жергілікті мамандар әр ұңғыманың ҮТЗ диаграммалары бойынша Ю-I, Ю-II, Ю-III деңгейжектері бойынша солтүстік бағыттағы меандрикалық палеоарналарды түсіндіріп, суреттерін қолмен салып берді. Ол кезде Қазақстанда компьютерлік технологиялар әлі жоқ болған.

Құмкөл аймақтағы эталонды кен орны болып табылады. Миллиондаған жылдар бойы Ұлытау тауларының бөктерінен ағып тұрған су ағындары таза құмтастардың сапалы сынықты материалын шайып жуып тастап, кен орнының ортасында аймақтағы ірі кен орнының қалыптасуына себептескен көптеген палеоарналар мен тармақтары болып кесілген ұзындығы шамамен 70-80 км-ге дейін кен орнын құрды.

Іріктелген кенде сол кезеңнің құрып кеткен ағзалары, моллюскалары, қабыршақтары, балдырлары және өсімдіктері табылды. Палеоарналарды картаға түсіру жұмысы қуанышқа бөледі. Біздің көз алдымызда жердің тарихи өткен уақыты қалпына келтірілді. Егер археологтар көне қалаларды, адамдардың өркениеттерін қайта жандандырса, геологтың міндеті болып жердің, оның қозғалысының тарихын қайта жаңғырту табылады. Қазіргі

Құмкөлде юра геологиялық кезеңіндегі жұмсақ климат пен аэрация өсімдіктердің қалың өскіндерінің тіршілік етуіне жағдай жасағанын, арналар бойымен су ағып, арна қайраңдарын, құмтөбелерді, жайылмаларды түзіп жатқанын елестетіп көріңізші. Уақыт өте келе құрып біткен органика кеуіп кеткен су жолдарын толтырып тастаған мұнайға айналды да, біз бүгін оны адамдардың игілігі үшін өндіреміз. Менің геолог ретінде Құмкөл кен орнының бай материалымен жұмыс істеу сәтім түсті. Бұл тек армандауға болатын сирек кездесетін сәт.

Осы ойды канадалық және ағылшындық мамандар қатты ұнатты. Идеяның авторы ретінде мен палеоарналардың геологиялық үлгісін құру мақсатында ағылшындық «Трой» компаниясымен бірлесіп жұмысымды халықаралық деңгейде Лондонда жалғастырдым.

Бұл тақырыптық жұмыс кен орнын одан әрі игеру және өндіру үшін, әсіресе су айдау үшін өте пайдалы болды. Бұл арналық арықтардың бағытын ескере отырып, ұңғымалар торын, суды айдауды реттеу үшін негіз болды. Геология - бұл, ең алдымен жер тарихын білу, онсыз кен орындарын кездейсоқ игеру болатын еді.

Сонымен қатар, бұл жұмыс Арысқұм ойысымының басқа кен орындарында да ежелгі арналарды іздеудің бастамасы болды.

Мин Хайхуэй: 2010-2013 жылдары мен «Атыраумұнайгаз» АҚ-ның өндірістік директоры болып жұмыс істегенмін. Компания Каспий теңізінің қазақстандық бөлігінде екі Барлау келісімшартына иеленген болатын. Махамбет және Бөбек аймақтарында 2D сейсмикалық зерттеулердің деңгейі төмен болып, ұңғымалар бұрғыланбаған. Қазақстандық және қытайлық тараптар арасында бірлескен кәсіпорнын құру арқасында геологиялық барлау жұмыстарын жандандырғаннан кейін, біз, небәрі он адамнан тұратын команда, біршама аз уақыт ішінде 6 жылдық жұмыс бағдарламасын дайындауды және келісуді, соның негізінде 3D сейсмикалық барлау жасалған 2100 км көлеміндегі 2D сейсмикалық барлауды ұйымдастыруды, соның ішінде кейінгі түсіндіруді, қоса алғанда, үлкен ауқымды жұмыс атқардық. Мұның бәрі Махамбет және Бөбек құрылымдарындағы алғашқы іздеу-барлау ұңғымасының орнын анықтауға мүмкіндік берді, сонымен қатар Махамбет аймағында бұрғылау платформаларын орнату үшін инженерлік-геологиялық зерттеулер жүргізілді. Мен үшін бұл қызықты жоба болды, оның сәттілігінде бәрінен басқа үйлесімді топтық жұмыс үлкен рөл атқарды. Жоба барысында мен Каспий теңізінде геологиялық барлау жұмыстарын ұйымдастыру рәсімімен, жер қойнауын пайдалану туралы заңмен, мұнай-газ, экология салаларындағы ережелермен толық таныстым.

Абудурәснәт Турсун: Жалпы, геологиялық барлау пайдалы қазбалар кен орындарын іздеу, ашу және игеруге дайындықтың негізі болып есептеледі, «ПетроҚазақстан» Оңтүстік Торғай ойпатының жаңа аймақтарындағы барлауға елеулі қаражат бөледі, бұл жүйелі түрде компанияның активтеріне жаңа кен орындарын қосып тұруға мүмкіндік береді. Жақындағылардың ішінде тағы төрт жаңа кен орны (Солтүстік-Батыс Қызылқия, Шығыс Құмкөл, Солтүстік Нұралы, Оңтүстік-Батыс Қарабұлақ) табылып, 2010-2013 жылдары өнеркәсіптік игеруге берілді.

Компанияның ұңғымаларды бұрғылау, ұңғымаларды пайдалану жинаққорымен геологиялық және техникалық шараларды жүргізу, мұнай жатындарының игерілуін бақылау және реттеу және т.б. кезінде жаңа шетелдік жабдық пен технологияларды енгізуі өндірудің ағымдағы жобалық деңгейлерін қамтамасыз етуге және жоспарланған қойнау қабаттың мұнай беруіне қол жеткізуге мүмкіндік беретіндігін атап өткен жөн.

2006 жылы Түзкөл кен орнының ашылуымен 1057 келісімшарттық аймағы Арысқұм ойпатының перспективасы жоғары учаскелердің санына кірді. Түзкөл жобасын және оңтүстік-батыс құрылымдық «сағасын» зерделеу үшін геологтар мен геофизиктер тобы жұмыс істеген Зерттеу жұмыстарын және үлгілеуді жүргізу бойынша бағдарлама жасалған болатын, және бұл өте маңызды жоба. Осы аймақта кең ауқымды геологиялық барлау жұмыстары жүргізілді, және бұл олардың арқасында әр түрлі жылдары бірнеше жаңа кен орнын табуға мүмкіндік берді: Батыс Түзкөл, Жаңбыршы, Солтүстік Кетеқазған.

- Мұнай және газ жатындарының бар болуының әлеуетті көрсеткіші қандай?

Абудурэсити Турсун: Ең алдымен, аймақта қалыңдығы 6 км-ден 1,5 км-ге дейін өзгертін шөгінді алабының бар болуына геологиялық-геофизикалық мәліметтердің үлкен көлемі, алаптың жерасты бедері, ондағы 100 миллионнан астам жыл бұрын жойылып кеткен бай органикалық заттардың бар болуы талданады. Неғұрлым алап ежелгі фауна мен флораға бай болса, соғұрлым көмірсутектердің құрылуы мен жиналу ықтималдығы жоғары. Мысалы, Құмкөл кен орны көмірсутектер түзіліп, көтерілімді жиналатын терең ойыстармен қоршалған бассейнің көтеріңкі бөлігінде орналасқан. Оңтүстік Торғай бассейнінде жүргізілген зерттеулер 1 текше метр жыныста 1% органикалық заттар бар екендігін, одан 100-ден 300 граммға дейін мұнай алынатындығын дәлелдеді.

Бұл мәліметтердің барлығы параметрлік ұңғымаларды бұрғылау нәтижесінде алынды.

Мұнай мен газ кеуекті сұйыққоймаларда (құмтастарда) жиналады, ал оларды жапқыштар (саз) ұстап тұрады. Тектоникалық белсенділік сұйық құмды, ежелгі органикалық заттарды өзімен бірге тасымалдайтын су ағындарын қозғап жібереді. Қозғалыстар азайған кезде көл, сағалық түзілімдері (саздар) құрылады, қайталымдылықтың нәтижесінде құрылымдар пайда болады. Іс жүзінде мұнайдың немесе газдың монологитті құмтас шөгінділері немесе тек саздар құрамында жоқ екендігі дәлелденді. Алмасып тұратын құмтас пен саздың бар болуы қажет.

Мин Хайхуэй: Бір кездері мұнайдың бар болуының басты белгісі болып оның жер бетіне шығуы саналған. XIX ғасырдың ортасында алғашқы мұнай ұңғымалары осындай орындардың жанында бұрғыланған болатын. Кейінірек мұнай кен орындары көбінесе үстірттермен байланысты екенін байқала бастады. Шынында да, мұндай жер бедерінде жер қыртысындағы антиклиндік (дөңес) қатпарында мұнайдың жиналуы мүмкін.

XX ғасырдың басында бұрғылауды бастамас бұрын, аймақтың геологиялық түсірілімін жүргізе бастады. Бұл қазіргі таңда да барлау жұмыстарының алғашқы кезеңі болып табылады. Геологтар жер бетіне шығатын тау жыныстарының қойнауқабаттарын - олардың құрамын, қасиеттерін, жасын және жайғасу жағдайларын зерттейді. Далалық зерттеулер аяқталғаннан кейін қай жерде және қандай жыныстар бетке шығып тұратынын, оларда көмірсутектердің бар болуы ықтималдығы қандай екенін көрсететін геологиялық карталар жасалады. Қосымша ақпаратты аэроғарыштық әдістердің көмегімен алуға болады. Мысалы, суреттерде басқа жолмен анықталуы қиын жер қыртысының жарылған жерлері айқын көрінеді - жарылымдар, әдетте, мұнай мен газ кен орындары ұштастырылған блоктарды шектейді.

Көптеген белгі мен өлшемшарт жер қойнауындағы ықтимал мұнай-газыдылықты бағалауға мүмкіндік береді. Бұл, мысалы, шөгінді жыныстар қабатының едәуір қалыңдығы, магматизм мен метаморфизмнің жоқтығы, коллекторлар мен жапқыштар қабаттарының кезектесуі, үлкен терең жарылымдар. Егер маңызды белгілер табылса, қаққыштар болуы мүкін құрылымдарды іздей бастайды, және дәл тұтқыштар ішінде мұнай бар болады.

- Қандай факторларға сүйене отырып, 3D сейс-мобарлауды жүргізу туралы шешім қабылданып, содан кейін барлау жұмыстары жүргізіледі?

Мин Хайхуэй: Сейсмикалық барлау - бұл тау жыныстарының құрылымын, құрылысын және құрамын геологиялық зерттеудің жетекші әдістерінің бірі болып табылады. Сонымен бірге, бұл құралдың және мұнай мен газды іздеу тәсілдерінің өз шектеулері бар. 2D немесе 3D сейсмикалық зерттеулері геологиялық құрылымы мен тұтқышы туралы едәуір нақты және егжей-тегжейлі ақпарат ұсына алады, бірақ анықталған құрылымдарда мұнай (немесе газ) коммерциялық қорларының бар болуы туралы сұраққа бірмағыналы жауап бере алмайды. Жатын әлеуетін бағалау үшін сейсмикалық зертте-

улер қамтамасыз ете алмайтын параметрлер (мысалы, кеуектілік, қабаттардың өткізгіштігі, мұнайқанықтық, қойнауқабаттық қысым және т.б.) белгілі болуы тиіс. Осылайша, тіпті ең дәл сейсмикалық зерттеулер де ұңғымаларды сынау, қойнауқабаттарды байқау және мұнай мен газдың коммерциялық ағынының, өнеркәсіптік санаттағы қорлардың бар болуын растау үшін бұрғылау қажеттілігін жоққа шығармайды.

Геологиялық-геофизикалық және іздестіру жұмыстарының кезеңдерінде бұрын бұрғыланған ұңғымалардың гравиметриялық, магниттік, геохимиялық барлау, 2D сейсмикалық түсірілім деректерін егжей-тегжейлі зерттеу және талдау негізінде, ықтимал мұнай-газ жиналу аймақтарын, әлеуетті тұтқыш тарды және іздестірудің нақты объектілерін алдын ала анықтағаннан кейін 3D сейсмикалық барлау жұмыстарын жүргізу қажет. Бұл көмірсутекті массалардың ықтимал жинақталуы мен сақталуы перспективасын бағалау мен нақтылау, іздестіруші бұрғылауға арналған локацияларды таңдау үшін жасалады. 3D сейсмикалық мәліметтерін түсіндіргеннен кейін барлау ұңғымаларының орналасқан жерлері анықталады. Оларды бұрғылайды, ал егер ағып келу табылатын болса, бағалау жұмыстары, қорларды жедел есептеу, сынамалық пайдалану жұмыстары жүргізіліп, игеру жобасы жасалып, кен орны игеруге дайындалады.

Абудурәсители Түрсун: Параметрлік немесе құрылымдық ұңғыманы бұрғылау деректері негізінде тау жыныстарының геологиялық жасы және литологиялық құрамы анықталады, аймақтық сирек профилдер торабы арқылы әртүрлі тау жыныстарындағы жылдамдықты анықтау және оларды шағылыстыратын деңгейликтерге байланыстыру үшін геофизикалық зерттеулер жүргізіледі. Бұдан әрі көтеріңкі қалың блоктар перспективті құрылымдарды анықтау үшін торапты жиілетумен 2D сейсмикалық барлауымен зерттеледі. Мұнай мен газдың жиналған орындарын анықтаған жағдайда өнімді жатындарды егжей-тегжейлі зерделеу үшін 3D сейсмикалық зерттеу жүргізіледі.

- Кейбір елдер, әсіресе АҚШ, тақтатаас мұнайы кен орындарын белсенді игеруде. Ол қай жерде құрылуы мүмкін? Ол Қазақстанда бар ма?

Абудурәсители Түрсун: Тақтатаас мұнайы кен орны теңіз шөгінді жиналуларымен байланысты. Біздің аймақта, Оңтүстік Торғай бассейнінде шөгінділер континенталды: батпақты, көлдік, өзендік, сондықтан тақтатаас жыныстары кездеспейді. Бірақ Батыс Қазақстандағы Каспий маңы аймағында, Маңғышлақта да қалың тақтатаастар табылмады.

Геолог-ғалымдар Орталық Қазақстанда орналасқан «Теңіз» Қарағанды бассейні тақтатаас жатындарының бар болуына қатысты болашағы зор болуы мүмкін деген болжам жасайды. Сондай-ақ, Қостанай аңғарында көмірсутектердің белгілері бар эффузиялық трапптардың құрылуы тақтатаастардың ықтимал бар болуымен байланыстырылады.

Павлодарлық Ертіс өңірінен кейінгі Батыс Сібірде, керннің мәліметтері бойынша, тақтатаасқа бай мұнай жатындары бар.

Тақтатаасқа ұқсас тау жыныстары Шығыс Қазақстандағы Алакөл бассейнінде, Орталық Қазақстандағы Шу-Іле бассейнінде кездеседі, олар дәстүрлі жатындарды зерттеуден ерекшеленетін және болашақтың жұмысы жаңа зерттеу әдістерін талап етеді.

Мин Хайхуэй: Тақтатаас революциясы Солтүстік Американы түрлендіріп жіберді. Басқа елдерде де тақтатаас газының қорлары орасан зор, бірақ оларды игеру американдық қарқыннан едәуір артта қалып отыр. Тақтатаас дегеніміз - миллиондаған жылдар бойы саз, кварц, кальцит және басқа материалдардан, сондай-ақ органикалық шөгінділерден тұратын шөгінді тау жыныстарынан құрылған ұсақ түйіршікті тау жынысы. Тақтатаас мұнайының негізгі көзі - мұнайлы тақтатаастар деп аталады. Бұл негізін кероген органикалық заты құрайтын ресурс.

Геологтар керогенді прото-мұнай деп атайды. Сұйық көмірсутектерді алу үшін оны қосымша термиялық өңдеуден де өткізу қажет, және соның әдістері келесідегідей: пиролиз, сутектендіру немесе термиялық еріту. Нәтижесінде қол жеткізілген сұйық көмірсутектер тақтатаас мұнайы (shale oil) немесе синтетикалық мұнай (synthetic crude oil) деп аталады.

Ғалым Александр Фурманюктің деректері (2015 ж.) бойынша, Қазақстанда тақтатаас мұнайын 75 жыл бұрын тапқан. Оның айтуынша, көбінесе өнімді мұнай қимасындарының жоғарғы бөліктерінде жататын Қазақстанда кең таралған, тұтқырлығы жоғары және ауыр битумды жыныстардың мұнайы тақтатаас мұнай санатына жатады. Батыс, Оңтүстік және Орталық Қазақстанда басқа мұнай өндіруші аймақтарда ашылған және ашылып жатқан кен орындарының 80% -дан астамы толық немесе ішінара ауыр және тұтқырлығы жоғары мұнай жатындарынан тұрады. Осындай тұтқырлығы жоғары ауыр мұнай жатындарын теңгерімнен тыс және шығарылуы қиын қорлар санатына жатқызған.

Қазіргі таңда дәстүрлі шикізат - мұнай, газ және газ конденсатының өндірісі дамып келуде. Ал тақтатаас мұнайды өндіруді дамыту үлкен күрделі жұмсалымы мен күрделі технологияларды талап етеді. Тақтатаас мұнайын өндірудің өзіндік құны, әсіресе іске қосу сатысында өте жоғары болады. Қазақстанда оны өндірмейді.

- Қазақстанда газ өндірудің болашағы қандай және олар қай жатындар (түрі, географиясы бойынша) саласына қарай қоғалады?

Мин Хайхуэй: Газ таза энергия көзі және маңызды химиялық шикізат болып табылады. Бүгінгі таңда Қазақстанда да, әлемде де газ өнеркәсібі мұнай мен көмірмен салыстырғанда ең қарқынды дамып келе жатқан салалардың бірі болып табылады. Газды қолдану мүмкіндіктерінің кеңеюі оны трендке айналдырады. 2019 жылғы www.kazservice.kz сайтының деректері бойынша, газ қорлары бойынша Қазақстан әлемде 22-ші және ТМД елдері арасында Ресей мен Түркіменстаннан кейін 3-ші орынды иеленеді. Бекітілген алынатын қорлар 4 трлн. текше метрді, соның ішінде 2,2 трлн. текше метр ілеспе газды, 1,8 трлн. текше метр еркін газды құрайды. Қазақстандағы газ саласының болашағы зор. Орта мерзімді жоспарлар-

да 2025 жылға дейін ЕАЭО елдерінің ортақ газ нарығын қалыптастыруды аяқтау және қатысушы елдердің өзара газ саудасының мүмкіндіктерін кеңейту жоспарлануда. Бас сұлбаға сәйкес 2030 жылға қарай елдегі газдандыру деңгейі қазіргі 49,68%-дан 56%-ға дейін өсетін болады.

Мұнай-газ кен орындары географиялық тұрғыдан біркелкі емес бөлінгенін атап өткен жөн. Негізгі алыптар Қазақстанның батысында шоғырланған (Теңіз, Қарашығанақ, Жаңажол). Жатындардың түрі бойынша бұл негізінен газконденсаттық кен орындары, мысалы, Қарашығанақ, Жаңажол. Бізде ілеспе газға қарағанда еркін газдың көлемі азырақ. Қазақстанда газдың алынатын қорларының үштен екісі - бұл мұнаймен бірге алынатын және қымбат алдын ала өңдеуді қажет ететін ілеспе газ. Сондықтан, өндірілетін газдың шамамен 45%-ын жер қойнауын пайдаланушылар қойнауқабаттық қысымды ұстап тұру және оның мұнай беру көлемін арттыру мақсатында қойнауқабатқа кері айдау үшін, сонымен қатар өздерінің технологиялық қажеттіліктері үшін пайдаланады.

Мұнай-газ саласындағы инвестициялық белсенділіктің жоғары деңгейін ескере отырып, орта мерзімді болашақта жаңа, сондай-ақ қазіргі кезде консервациядағы газ кен орындарын ашу және пайдалануға беру жоспарлануда. Қазіргі таңда ілеспе газды өндіру, өткізу және газ-химия кешенін сату газ және газбен жабдықтау туралы заңмен шектелген. Бұл бағыт газ өндіруді ұлғайтуға ынталандырады деп үміттенемін.

Абдурәсители Турсун: Қашаған, Теңіз, Қарашығанақ кен орындары бар Каспий маңы аймағы газды өндіру мен тек Қазақстанды ғана емес, сонымен бірге шетелді де газбен қамтамасыз етуде көшбасшы болып табылады: Еуропаны - Орынбор арқылы; Қытайдың оңтүстік бағытында - Оңтүстік Қазақстан арқылы. Қарашығанақ кен орнында өндірілген газ Ресейдегі Орынбор газ өңдеу зауытына жеткізіліп, содан кейін Еуропаға экспортталады. Сондай-ақ, газ өндіру болашағы газ қоры 1 млрд. м³-ден асатын алып кен орындарымен де байланысты. Оңтүстік Торғай

бассейнінде газ өндіру азырақ көлемде жүзеге асырылады, оны мақсаты - газбен аймақтық және қалалық масштабта қамтамасыз ету.

- Сіздің мамандығыңызда соңғы 5-10 жыл ішінде жұмыс барысына (оған деген көзқарасқа) әсер еткен қандай да бір трендтер бар ма?

Мин Хайхуэй: Бүкіл әлемде барлау жұмыстары көлемінің өсуімен мұнай мен газды іздеу, барлау объектілері антиклиндік тұтқыштардан құрылымдық емес тұтқыштарға, орташа-таяз жайғасудан үлкен тереңдіктерге, дәстүрлі энергиядан дәстүрлі емес энергияға ауысуда. Барлаудың қиыншылықтары мен инвестициялар көлемі тек өсетін болады. Баламалы және таза энергияны іздеу - бұл тренд. Бұл геологтардан теорияларға, әдістерге, техникалық құралдарға және компьютерлік технологияларға қатысты үздіксіз бастамашылдықты талап етеді.

Абдурәсители Турсун: Оңтүстік Торғай ойпатының құрылымы ерекше сипатқа ие. Уақыт өте келе геологтарда геологиялық барлау тәжірибесінде берілген аймақ құрылымының ерекшеліктеріне және күрделі мұнай-газ тұтқыштарын анықтауға байланысты жаңа әдістерді қолдану міндеті пайда болады. Оңтүстік Торғай ойпатының ұзындығы 200-300 км құрайтын ұзын терең орлар болып табылады. Осы терең шатқалдардың түбінде көктемгі-күзгі кезеңдерде су ағынымен тасымалданған арналы, бар шөгінділері түріндегі құмдар жиналады, ал шатқалдардың баурайларында ысырынды конус түріндегі тасындылар пайда болады. Мысалы, Түзкөл, Кетекқазған және Оңтүстік-Шығыс Досжан кен орындарында газ жатындарының табылуымен 3000 метрден астам тереңдікке ұңғымаларды бұрғылау бассейнінің терең бөліктерінің болашағы бар екендігін көрсетеді.

- Геологтар арасында қандай болмасын дәстүрлер, қызықты әңгімелер бар ма?

Ағзам Шәрменов: Дәстүр бойынша, Геологтар күні қарсаңында біз жергілікті газет-журналдарда геология тақырыбына арналған қызықты мақалалар жариялаймыз. Мәселен, осы жылы облыстық «Қызылординские вести» (Қызылорда хабары) газетінде 2020 жылғы 31 наурыздағы санында тектоникалық белсенділіктің көмірсутектердің жиналуы мен Құмкөл, Қызылқия және басқа ірі кен орындарының құрылуы үшін қолайлы жағдайлардың қалыптасуындағы рөлі туралы мақаласы жарияланды.

Абдурәсители Турсун: Геологтар күнін облыстық деңгейде атап өту жақсы дәстүрге айналып кетті. Біздің аймақта геологиялық барлау жұмыстарын 20 шақты компания жүзеге асырады. Және әр жыл сайын, кезек бойынша компаниялардың бірі кәсіби мейрамды мерекелеу бойынша ұйымдастырушылық міндеттерді өз мойнына алады. Осы күні мұнай компанияларының барлық геологтары жиналып, қатынасады, әлемдік геологиядағы соңғы оқиғаларды талқылап, геологиялық зерттеулердің жаңалықтарымен танысады, ардагерлер мен өндіріс озаттарын құрметтейді және өздерінің естеліктерімен бөліседі.

Қызықты сұхбатыңыз үшін алғыс білдіреміз!

ҮЛКЕН ҚАРАТАУ ТАУЛАРЫНА ЭКСПЕДИЦИЯ

ПҚҚР Геология мен геофизика департаментінің қызметкерлері 2019 жылы қазан айында оңтүстік Қазақстанда, Түркістан аймағында орналасқан Үлкен Қаратау тауларына жасалған далалық экспедициясына қатысқан болатын. Қ.И.Сәтбаев атындағы Геологиялық ғылымдар институты ұйымдастырған экспедицияның мақсаты девон-карбонның мұнайлы-газды платформаларының тәріздестері ретінде жоғары палеозой карбонаттарымен танысу болатын.

Көру объектілері - Жертансай, Майдантал, Жанқұрған, Шерт геологиялық қималары, яғни 300-400 млн. жыл бұрын палеоазиялық мұхит түбінде жатқан жасы бойынша девон үстілерінен (фамен) ерте карбонға (визелер, серпухов, башқұрт) дейін белгіленген жер бетіндегі ашық қыртыстар - карбонатты таужыныстардың қатқабаттары болатын.

Геологиялық қималардың үлгісін қолдана отырып экспедиция мүшелері Жердің тарихын - тереңсулы бассейндік ойыс жағдайындағы, содан кейін платформа беткейінде және маржандар, сорғыштар, балдырлар мен тасқа айналған өсімдіктер секілді әртүрлі фауна көрініп тұрған қайраң лагуналарында карбонатты платформа фацияларының (қабаттарының) жай-күйін көрді. Осы аумақтың тасқа айналған теңіз ағзалары Қазақстанның қазынасы болып саналады және оларды өздерінің ғылыми мақалаларында пайдаланатын көптеген шетелдік геолог-ғалымдарды қызықтырады. Қаратаудың бай материалында көптеген ғылыми жұмыс жасалған.

Қаратау таулары - бұл іргетас ретінде қабылданған, бірақ жер бетіне шыққан дәл сол Оңтүстік Торғай бассейнінің палеозой түзілімдері. Тек Оңтүстік Торғай ойпаты ғана қатты мезокайнозойлық шөгінді тысымен жабылған. Ұзындығы шамамен 2000 км құрайтын әйгілі Басты Қаратау терең жарылымы Қаратау таулары арқылы өтіп, Оңтүстік Торғай ойысымын кесіп өтеді де, Мұғалжар тауларына жетеді. Бұл жарылым Қазақстанның оңтүстігіндегі көмірсутектер шоғырларының қалыптасуы үшін тектоникалық жағдайлардың құрылуында үлкен рөл атқарды.

Осы объектілердің тамаша ашықтығы мен олардың оңай қолжетімділігі палеозой карбонатты шөгінді жиналуы бассейндері мен олармен байланысты көмірсутектер шоғырларының қалыптасу мен құрылу үдерісін зерттеумен айналысатын геологтар, палеонтологтар, мұнайшы-геологтар үшін өте қызықты болуы мүмкін.

Неліктен осы экспедиция біздің компания үшін маңызды болды? Редакцияның сұрақтарына «ПҚҚР» АҚ Геология және геофизика департаментінің көмірсутек қорлары және жер қойнауын пайдалану жөніндегі бөлімінің басшысы Ляззат Санкибаева жауап берді.

- Экспедицияның маңыздылығы туралы айтып беріңізші, алынған деректер нені берді?

«ПҚҚР» АҚ Геология және геофизика департаментінің көмірсутек қорлары және жер қойнауын пайдалану жөніндегі бөлімінің басшысы Л.Санкибаева / Руководитель группы отдела по запасам углеводородного сырья и недропользования департамента геологии и геофизики АО «ПҚҚР» Л.Санкибаева / L.Sankibaeva, Team Leader of the Project and Hydrocarbon Reserves Department, PKKR Geology and Geophysics

Тасқа айналған фауна / Окаменелая фауна / Fossilized fauna

- Күндізгі бетте көрінген органогендік құрылыстар, оолиттік құмтастар, фауна, карсттер, рифтер палеозой кезеңінде ежелгі мұхит түбінде орналасқан болатын. Бізге осы компьютер заманы кезінде Қазақстанның батысында орналасқан Теңіз, Қашаған секілді ірі кен орындарын ғалымдар Үлкен Қаратау тауларының карбонатты құрылыстары - лагуналар мен маржан атолдарының кескініне ұқсастығына қарай және оның негізінде үлгілеген болатыны белгілі болды.

- Үлкен Қаратау таулары «ПетроҚазақстанның» лицензиялық аймақтарынан алыс. Олар жайлы ақпарат компанияның геологиялық барлау қызметінде қалайша көмектесе алады?

- Жер ауқымында «алыс» ұғымы өз мәнін жоғалтады. Ресейдің көптеген кен орындарында және Қазақстанның батысында мұнай шоғырлары девон-карбонның карбонатты түзілімдерге орайластырылған. Ал Оңтүстік Торғай бассейніндегі палеозойдың зерттелмегені - бұл көпшілік мойындаған факт. Карбонаттың Қаратау тауларында 4 км-ге дейін жететін қалыңдығы біздің өңірде де ішінара бар бо-

луы тиіс. Осындай білім аналогияның көмегімен байланысты жүргізетін және геологиялық барлау жұмыстарының болашағы мен бағытын анықтайтын геологтардың сана-сезімін өзгертеді.

- Осы жаңа білім «ПетроҚазақстанның» барлау жоспарына қалай әсер етеді?

- Қазіргі таңда бор мен юраның терригендік түзілімдерінде қорлардың табылуымен барланған құрылымдар жыл сайын қысқаруда, және бұл табиғи үдеріс. Аймақтағы компания геологтары алдында және жалпы жаңа перспективалық құрылымдарды табу міндеті тұр. Әлдеқашан атап кеткендей, Теңіз, Қашаған кен орындарында мұнайдың орасан зор қорларын қамтитын ежелгі атолдардың карбонаттық құрылыстары, маржан аралдары Үлкен Қаратау тауларында, сонымен қатар Қостанай аңғарында күндізгі бетте тәріздес ретінде бар. Олардың болашақта зерттеулердің жүргізілуін талап ететін Арысқұм ойысымының терең бөліктерінде, «ПетроҚазақстанның» барлау аймақтары орналасқан жерде бар болуы мүмкін.

Карбонаттың ашық қабаттары / Обнаженные пласты карбонатной толщи /
Exposed carbonate stratum

ФАБРИЧНЫЙ АУЫЛЫНЫҢ АТАСЫ

Фаламтор таңғажайып мүмкіндіктерді қамтамасыз етуде - осы жерде, YouTube немесе Instagram-да қызықты контентті жасаудың арқасында бір сәтте әйгілі бола аласың. Бүгін біз өзінің «Фабричный ауылының атасы» атты YouTube-арнасының арқасында әйгілі бола ғана қоймай, көптеген адамдарға көмектескен ПҚОСИ қызметкері, ҚЕҚОҚ пен ҚҚ департаментінің қауіпсіздік қызметінің аға маманы Андрей Батанов туралы айтып бергіміз келеді.

- Андрей, сіздің арнаңыз өте қызықты әрі әйгілі! Сіз қазақ және Орталық Азия тамағының негізгі еттен жасалған тағамдарын дайындайсыз, сонымен қатар етті қалайша дұрыс мүшелеп бөлу керек екендігін көрсетесіз. Тіпті борщыңыз да азиялық екен. Сіздің арнаңыздың негізгі тұжырымдамасы қандай? Және, жалпы айтқанда, оны жасап шығаруды неліктен ұйғардыңыз?

- Қошемет сөзіңізге рахмет! Менің арнаны жасау туралы арнайы ниетім болмаған. Осының бәрі біз үйімізде, немесе табиғат аясында тамақ дайындаған немесе жай демалған кезде түсірген отбасылық бейне түсірімдерінен басталған болатын. Және екі жыл болмас бұрын Санкт-Петербуркте тұратын үлкен қызымыз осы бейне түсірілімдерді YouTube-та жайғастыру үшін өз арнаны ашуды ұсынды. Тұжырымдаманы әзірлеудің керегі жоқ болды - бәрі де өздігімен қалыптасып шықты. Қызым - монтажер, әйелім оператор (немерем оны атап кеткендей, аниматор) болып атанды, ал мен бас орындаушы рөліне иелендім. Осылайша барлық іс басталып кетті.

Менің отбасымның барлық мүшелері құмарпаз етжегіштер, ендеше, біз тағамдарды негізінен еттен дайындаймыз. Қазақстанда әлем тамақтары өте тығыз байланысып кеткен, бірақ біз азиялық тамақ тағамдарын өте ұнатамыз, және бірінші орында, әрине, қазақтың ет асуы тұр.

- Қалайша тамақ дайындауды ұнатып кеттіңіз?

- Тамақ дайындаудың балалық шақтан жақсы көремін - алғашқы піспенанымды жасым 7-де болғанда пісіргенмін. Менің әкем әрдайым демалыс күндері көптеген дәмді тағамдарды дайындап, анама ас үйден біршама тыным беретін. Бәлкім, менің тамақ дайындауға сүйіспеншілігім дәл сол кісіден өткен болар. Сөйтіп, бізде демалыс күндері ер адамдар тамақ дайындайтын дәстүр де осылайша қалыптасып кетті. Мен де тағамдарымның тәбетпен қабылданғанын ұнатамын!

Бір құпияны ашайын: мен нені дайындайтынымды және оның ақырғы нәтижесі қандай болатынын ешқашан білмеймін. Бәрі де шабытыма байланысты және айта салсақ, жайылған ет кесегі тағамды ойға келтіреді. Кенеттен және ішкі түйсікпен. Айтпақшы, менің рецептерім жоқ - бәрін де көзіммен өлшеп жасаймын.

- Арнадағы тағамдардың көпшілігі еттен жасалған, көкөніс тағамдарын түсіруді жоспарлайсыз ба? Негізгі ингредиент - етті қайдан сатып алып отырсыз?

- Менің тағамдарымда ілеспе ингредиенттер ретінде әрдайым көкөніс пен көк шөп бар. Бірақ тек

Дед с Фабричного
72,5 тыс. подписчиков

Вы подписаны

ГЛАВНАЯ

ВИДЕО

ПЛЕЙЛИСТЫ

СООБЩЕСТВО

КАНАЛЫ

О КАНАЛЕ

Все видео ▶ ВОСПРОИЗВЕСТИ ВСЕ

ТЕМА ГОЙ. ДЕД НА ВЫЕЗДЕ. ПЛОВ И ШАШЛ...
29 тыс. просмотров · 1 день назад

МЯСНЫЕ ЧУПАЧУПСЫ С КУРДЮКОМ НА МАНГАЛЕ ...
25 тыс. просмотров · 4 дня назад

ВКУСНЫЙ ПЛОВ С ГОВЯДИНОЙ и дешёвым...
31 тыс. просмотров · Неделю назад

Приготовил ШАШЛЫК в БОЧКЕ, так, что НЕ...
36 тыс. просмотров · Неделю назад

СУПЕР ШАШЛЫК В 200 ЛИТРОВОЙ БОЧКЕ
44 тыс. просмотров · 2 недели назад

көкөністерден тұратын тағамдарды дайындап көрмеппін, мен вегетериан емеспін (күлімдейді). Менің сәтім түсті - етті мал өсіруші достарым береді, және бұл жоғары сапалы және сыналған өнім! Етті базарда өте сирек сатып аламын. Етті сатып алған кезде, мен үшін оның майлы болғаны маңызды шарт болып табылады. «Семіз мал - сау мал» - деп әкем айтып жүрген, және мен үшін бұл шындық өлшемі болып табылады.

- Роликтерді жасау үдерісі туралы айтып беріңізші. Сіздің роликтеріңіз отбасы мүшелерін, қонақтарды жиі қамтиды, олар да тағамдарды дайындауға қатысады ма?

- Мен әлдеқашан айтып кеткендей, роликтерді жасауға менің бүкіл отбасым қатысады. Қызым біз түсірген бейне түсірімдерді өңдеп, бейнеролик шығарады. Біз ауылда тұрып жатқанымыздықтан, дастарханда тек отбасы болып сирек жиналамыз - қонақтар мен достарымыз аяқ астынан келе қалады, ал мен осыған өте қуаныштымын. Кейде қонақтарымыз да тамақ дайындауға қатысады.

- Арнаны жасаудың басында қандай қиыншылықтар орын алды?

- Мүлде жоқ! Бұрыннан қалай түсіргенбіз, қазір де солай түсіре береміз. Енді тек жаңа бейне роликтерді күтіп отыратын менің жазылушылар аудиториясы алдында жауапкершілік ғана пайда болды.

- Қай ролик/роликтер ең жиі қаралып шығып, ең көп пікірлер жинады? Және сіздің ең сүйікті ролигіңіз қайсысы?

- «Қазы/Үйде дайындаймыз/БАСТЫ ҚАЗАҚ ДЕЛИКАТЕСІ» - бұл бейне роликті шамамен екі миллион рет қарап шыққан. Ең сүйікті бейне роликке қатысты, мен үшін әр бейне түсірім сүйікті, себебі мен оларда бар жаным мен сезімді салып өз отбасым үшін тамақ дайындаймын және оларды қандай да бір ерекше және бірқилы тағаммен қуантқым келеді.

- Сіздің арнаңыздың көрермендері қандай сұрақтар қояды? Пікірлер әдетте қандай болады?

- «Орыс 4-ші жүз», «менің отаным - Қазақстан» - тағы не деуге болады: мен өз адамдарымның арасындамын! Барлық дерлік пікірлер жылы әрі шын жүректен айтылған. Сирек жағымсыз сөздер де кездеседі, бірақ бұл пайдаланушылар «қиқарланып келіп кеткен» санаттан шыққан. Көбінесе, сұрақтар рецептілер мен қалай даярлау керектігіне қатысты. Әрине, менің өмірім мен тұрмысым да қызықтырады.

- Сіз карантин кезінде бағанамасы жоқ және өтініші бар ішіне әр кірген адам майшамды қоя алатын Иоан Богослов храмы арқылы Мыңбаев кентінің 10 отбасына азық-түлік беріп, көмектестіңіз. Айтпақшы, храм қызметшілері адамдардың діни нанымдарына қарамастан оларға көмектеседі. Және бұл көмек көрсетудің жалғыз оқиғасы болған емес.

- Иә, және мен осыны өзімнің азаматтық парызым деп есептеймін. Арна менің қадірлі жазылушыларымның

қолдауы мен белсенді жұмысы арқасында табыс келтірді - көмектеспесем болмайды. Біз бірге, қатарласа тұра жұмыс істедік қой. Ал ауылдықтарға сол кезде (қазіргі таңда да) өте қиын болды - көптеген отбасылардың асыраушылары жұмыссыз қалды. Айтпақшы, қазір менің жазылушыларым да қайырымдылыққа белсенді қатысуда, сол үшін мен оларға өте ризамын. Ал нақты кімге көрсету керек екендігін храмның діни қызметкерлері шешеді.

Жуырда ауыл тұрғындарының бірі жас жігіт Илья Трескин ауыр апатқа ұшырады. Материалдық көмек көрсету үшін, мен алғашқы рет адамдарды осы бақытсыздыққа жауап қатуға шақырдым. Ильяны қалпына келтіру үшін едәуір ақша сомасы керек. Спортшы жігіт мүтедек болды және өмірі үшін күн сайын күресуде... Және де қаражат жинау-жинамау мәселесі тіпті көтерілмеді.

- Сіз арнаңыз дивидендті келтіретін болса, мұқтаждарға көмек көрсететін боламын деп айтқансыз, және осыны белсенді түрде іске асырып отырсыз. Тағы кімге және қалай көмек көрсетілгені жайлы айтып беріңізші.

- Мен айтқандай, менің жазылушыларым да қазіргі таңда көмек көрсетуде белсенді қатысуда. «Фабричный жаны», «Фабричный атасы» YouTube- арнасында немесе Instagram «ded.sf» парағында қайырымдылыққа қаражат аударғандардың аты-жөндерімен барлық алғыс сөздерді және жиналған қаражаттың жалпы сомаларын қарап шығуға болады.

Мен осы аударылған қаражат пен өз арнамның табысыма азық-түлік себетін құраймын да, азық-түлікті сатып аламын. Дін уағыздаушы әрдайым алғыс сөз бен біздің дер кезінде келгенімзді айтады. Менің жазылушыларымның өтініші бойынша біз соңғы жәрдемді мешітке апардық. Мен өзімнің жазылушыларыма және олардың рақымшылығына өте ризамын. Л.Н.Толстой: «Шын жүректен жасаған жақсылықты әрдайым өзіңе жасайсың» деп айтқан ғой!

Арна туралы ақпарат

Арнаға сілтеме - https://youtu.be/UhBi_lw5GHU

Арнаның сипаттамасы: МЕН АТАМЫН, жаспын, бірақ НАҒЫЗБЫН. (Мен Аташкатын, Ақсақалмын, Шалмын ... қысқаша айтқанда, маған қойылмаған ат жоқ) Ата болғанымнан басқа, мен ЕТЖЕГІШПІН және АҢШЫМЫН. ҚАЗАҚСТАҢДА, Алматы облысында тұрамын. ТАУ маңында. Тамақ дайындауды өте жақсы көремін. Аңшылықты өте жақсы көремін. Аңшылық маусымы ашылған кезде, жабайы құстан да тағамдар жасаймыз. Балық аулау маған онша жақпайды, бірақ жақсы адамдармен серік болып аулағанды әрдайым қолдаймын.

Тіркеу күні: 28 қаңтар 2019 жыл
72 000-нан астам жазылушы
12 247 734 қарап шығу
124 бейне ролик

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

Ақпан

14 ақпан - Шымкентте «ПҚОП» ЖШС басшылығының, қалалық комиссариаттың, қалалық жергілікті соғыстар ардагерлерінің кеңесінің қатысуымен ПҚОП қызметкерлері - ардагер интернационалист-жауынгерлер үшін Әскерді шығару күніне орай іс-шара өткізілді.

18 ақпан - АИ-92 мен АИ-95 маркалы бензин өнімдерінің үздік атауы үшін сайыс басталды. Сайыс нәтижелері маусым айында жарияланған болатын, және ЭТБЕ-нің қолданылуымен жоғары октанды бензин үшін үздік атау болып алқалы түрде «ЕСО» таңдалды.

19 ақпан - «ПҚОП» ЖШС басшылығының зауыт ұжымы алдында 2019 жылғы өндірістік қызмет нәтижелері бойынша есеп беру жиналысы өткізілді.

Наурыз

1 наурыз - ПҚҚР «Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесі» РМҚК-не демеушілік көмек көрсетті.

5 наурыз - Халықаралық әйелдер күнін мерекелеу аясында «ПетроҚазақстанның дарынды әйелдері» байқауы өтті. «Танысу», «Би ханшайымдары» би сайысы, «Карвинг» аспаздық сайысы, «Әйелдер ақша санай біледі» бой қыздыру және «Көңілді караоке» вокалдық сайысы кезеңдерін қамтыған байқауға үш команда қатысты. Байқаудың нәтижелері бойынша бірінші орынды Құмкөл кен орнының өкілдері - «Кеніш гүлдері» командасы иеленді. Екінші орынды ҚЕҚОҚ департаментінің өкілдері - «Super ханымдар» командасы, ал үшінші орынды әкімшілік пен ЕРД өкілдері - «Petro queen» командасы иеленді. Іс-шара мерекелік фуршетпен аяқталды.

7 наурыз - «ПҚОП» ЖШС басшылығы зауыттың барлық әйелдерін 8 наурыз Халықаралық әйелдер күнімен құттықтады.

11 наурыз - жақын жердегі Қарабастау ауылының ақсақал тұрғындарының өтіншісі бойынша, ПҚОП 500 көшетті отырғызу бойынша кең ауқымды науқанды ұйымдастырды.

15 наурыз - ҚР-да ТЖ режимінің жариялануына байланысты «ПетроҚазақстанның» барлық бөлімшелерінде коронавирустың таралуын болдырмауға бағытталған іс-шараларды жүзеге асыру басталды.

16 наурыз - Наурыз мерекесінің қарсаңында, «ПҚҚР» АҚ компанияның 180 зейнеткері мен өндірісте жарақат алған мүгедектеріне азық-түлік пакеттерінің таратылуын ұйымдастырды.

10 наурызда ПҚҚР-де 2019 жылдың нәтижелері бойынша көзге түскен қызметкерлерге арналған Сыйлықақы жүлдегерлерін марапаттау рәсімі өтті. «Ерекше», «елеулі» мен «көрнекті» үлестері үшін 19 топ пен 3 жеке қызметкер марапатталды.

Ерекше үлестері үшін марапатты Қорларды қайта есептеу тобы (А.Шарменов пен Л.Санкибаева құрамында) және Жобалау тобы (А.Нысанбаева, Г.Тоқшылықова, Н.Оразбахов, О.Алдабергенов, Б.Естаева, А.Алтынбасова, Г.Қуанышева, Ж.Мырзабеков, С.Сейдахметов, А.Елубасов, М.Құтыбаева, Е.Абдулов, Ш.Махметова, О.Шин, В.Филатов, Г.Ұмартаев, Р.Досманбетов) алды. Жеке марапатқа инженер-механик Р.Нұрмағанбетов ие болды.

Елеулі үлестері үшін марапаттарды Қабаттарды өңдеу тобы, Құқықтық қолдау тобы, Қаржылық міндеттемелерді бақылау тобы мен Материалдар мен шығындарды бақылау жөніндегі топ алды.

Көрнекті үлестері үшін марапаттар Газ жатынын өңдеуге рұқсаттарды алу тобына, Ұңғымалардың гидродинамикалық зерттеулерін түсіндіру жөніндегі топқа, Күрделі шығындарды бақылау тобына, Көлжан қаржы тобына, Шетелдік қызметкерлерге визалық қолдау жөніндегі топқа, Күрделі құрылыс тобына, Қоймалық қорды талдау бойынша топқа, МДАЦ тобына, Құмкөл БШСС тобына, ГКЖЦ тобына, Мұнайды өндіруді есепке алу тобына, Механикаландырылған өндіру инженерлерінің тобына, Мұнай өндіру мен парафинді шөгінділерді жою тобына берілді. Сондай-ақ, инженер-электрші А.Танымбетов пен техникалық қызмет көрсету шебері М.Құрманбаев көрнекті үлестері үшін жеке марапатқа ие болды.

Мамыр

4 мамыр - зауыт басшылары мен қызметкерлері ҚР Президентінің бастамасы мен «Біз біргеміз» жақсылық науқанын қолдап, Шымкенттің көпбалалы мен жағдайлары төмен отбасыларына 100 алдымен қажетті азық-түлік жиынтығын жинап, таратты.

Маусым

1 маусым - «ПҚҚР» АҚ-на бекітілген «Отбасылық үлгідегі балалар ауылы» КММ-ге жетім балалар мен ата-анасыз қалған балалар үшін бітіру іс-шараларын өткізуге және киім-кешекті сатып алу мақсатында демеушілік көмек көрсетілді.

15 маусым - ПҚОП-да Ұжымдық шарт аясында бұрынғы қызметкерлер-зейнеткерлерге жыл сайынғы жәрдемақыны төлеуді бастау туралы бұйрыққа қол қойылды.

COVID- 19 ауруымен күресу кезінде өңірді қолдау

«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС Қазақстан Республикасында болған пандемия кезінде Шымкент қаласының медициналық мекемелеріне ӨЖЖ (өкпені жасанды желдету) аппараттарын сатып алуға 100 млн теңге бөліп, қаланың әкімдігіне қолдау көрсетті, оған қоса, компания 4000 медициналық маскамен және 300 қорғау костюмдерін табыстаған болатын.

Covid-19 ауруымен күресуде алдыңғы шепте тұрған № 2 қалалық аурухананың провизорлық стационары 10 мың медициналық маска мен 1000 қорғау костюмдері түріндегі гуманитарлық көмек алған болатын. Компания өкілі Ринат Ақбердиев коронавирустық инфекциямен күресудегі өз кәсіби борышын абыроймен орындайтын барлық дәрігерлерге алғыс білдіріп, компания тарапынан көрсетілетін көмектің болашақта да жалғасатынын атап өтті.

«ПҚОП» ЖШС Шымкент қаласының жастар ресурстық орталығымен бірге пандемия кезінде аз қамтылған отбасыларды азық-түліктермен қамтамасыз ету мақсатында, «Жанға жылу» атты қайырымдылық акциясын тағы бір рет өткізді. Компанияның жас жұмыскерлері барлық санитарлық-гигиеналық қауіпсіздік шараларын сақтап, қайырымдылық іс-шараға қатысты. Бұл акция «Біз біргеміз» акциясын қолдау аясында өткізілген болатын.

ПҚОП қаладағы медициналық мекемелерге қолдау көрсетуде / ПҚОП поддерживает медицинские учреждения города / PKOP supports medical institutions in the city

ОБРАЩЕНИЕ РУКОВОДСТВА

Уважаемые сотрудники «ПетроКазахстан», коллеги!

2020 год стал настоящим вызовом для всей планеты. За всю новейшую историю человечества мир не сталкивался с подобным, когда, казалось бы, какой-то вирус сумел парализовать все континенты, полностью изменить уклад жизни населения Земли, обрушить экономику и унести множество жизней, к сожалению, и среди близких наших сотрудников и партнеров. Мы приносим глубокие соболезнования и скорбим вместе с вами. За последние несколько месяцев мы все столкнулись с новой реальностью, в которой еще большим приоритетом стала человеческая жизнь, забота о близких и тех, кто тебя окружает.

Мы в «ПетроКазахстан» оптимизировали все расходы, приостановили большое количество проектов и в целом делаем все возможное, с тем чтобы наши сотрудники в данной сложнейшей ситуации сохранили рабочие места и не остались без средств к существованию. К тому же коронавирус и связанное с ним закрытие предприятий, снижение общемирового потребления и ряд других факторов обрушили цены на нефть до десятилетних минимумов. Все это, конечно, никак нельзя было предвидеть.

Для защиты наших сотрудников от этой коварной болезни мы предпринимаем все санитарные меры согласно установленным алгоритмам действий и нормам санврача, начиная от перевода работников на гибкий / дистанционный график работы и перехода на электронную и телефонную коммуникации, приобретения и раздачи медицинских масок и перчаток работникам компании, усиленной дезинфекции помещений, бытовой техники общего пользования, служебных автомобилей, парковочных мест, введения обязательного термометрического контроля при входе в здания офисов, установки локтевых диспен-

серов с дезинфицирующими средствами и до, конечно, регулярного информирования сотрудников о мерах профилактики и новых санитарно-эпидемиологических требованиях в стране и каждом из городов нашего функционирования. Все это позволило нам сохранить ситуацию в достаточно стабильном русле.

В «ПетроКазахстан» огромный удар пришелся на ряд департаментов, задействованных в обеспечении функционирования и поддержки производства, и все мы жили эти месяцы в огромном напряжении. Работники многих производственных департаментов, которые являются частью непрерывного цикла, ни на минуту не останавливали свою работу, и мы очень благодарны всем сотрудникам «ПетроКазахстан» за самоотверженный труд в столь непростых условиях.

Не осталась наша компания в стороне в это трудное время и от проблем регионов своей деятельности. Следуя принципам социальной ответственности, перерабатывающее подразделение ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» в период пандемии оказало поддержку акимату г.Шымкент, выделив 100 млн. тенге на приобретение аппаратов ИВЛ для медицинских учреждений города, передало медицинские маски и защитные костюмы. Также ПКООП оказал гуманитарную помощь провизорному стационару шымкентской городской больницы №2, который был на передовой с Covid-19, приобретя защитные костюмы и медицинские маски.

В рамках оказания помощи Кызылординскому региону в борьбе с COVID-19, ПККР выделил сумму в размере 58 млн. тенге на установку кислородной станции в Казалинской межрайонной больнице. Помимо этого, несмотря на кризисную ситуацию, ПККР продолжает поддерживать под-

шефные детские организации, которым компания помогает уже много лет, включая реабилитационный центр для детей-инвалидов «Шапагат», детский сад «Балдаурен» для детей из многодетных и малообеспеченных семей и детскую деревню «Атамекен».

Есть в этом году и поводы для радости - юбилей, свое 35-летие, отмечает перерабатывающее подразделение «ПетроКазахстан Ойл Продактс»! После завершения реализации Проекта модернизации и реконструкции Шымкентский нефтеперерабатывающий завод, можно сказать, получил свое второе рождение, ведь масштабы проведенных на заводе работ сопоставимы со строительством нового НПЗ. Завод не только дал рынку бо-

лее качественную экологически чистую продукцию, но также были созданы новые рабочие места и обеспечена стабильность казахстанскому рынку нефтепродуктов путем поставки, вместе с другими казахстанскими НПЗ, объемов, достаточных для его насыщения.

Пользуясь случаем, поздравляем всех нефтяников с Днём работников нефтяной и газовой промышленности! Желаем крепкого здоровья, успехов и благополучия!

Благодарим всех сотрудников компании за поддержку в эти сложные времена, берегите себя и своих близких!

Хуан Сяньсюн,
Президент АО «ПетроКазахстан
Кумколь Ресорсиз»,
Президент «ПетроКазахстан Инк.»

Цзян Ши,
Президент ТОО «ПКОП»

А. Турисбеков,
Первый Вице-президент ТОО «ПКОП»

МЕРОПРИЯТИЯ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ РАСПРОСТРАНЕНИЯ КОРОНАВИРУСНОЙ ИНФЕКЦИИ В ГРУППЕ КОМПАНИЙ «ПЕТРОКАЗАХСТАН»

С момента возникновения риска заражения корона-вирусной инфекцией и до объявления Всемирной организацией здравоохранения (ВОЗ) пандемии в «ПетроКазахстан» предпринимались все необходимые меры по недопущению распространения корона-вирусной инфекции среди работников.

Во всех подразделениях компании были созданы Оперативные штабы и изданы приказы о мерах по недопущению распространения корона-вирусной инфекции среди работников компании «ПетроКазахстан» и подрядных организаций, осуществляющих работу на ее территории. Разработаны алгоритмы санитарно-эпидемиологических и профилактических действий на случай выявления больных с подозрением на корона-вирусную инфекцию (COVID-19) среди работников компании, а также Планы мероприятий по предотвращению распространения COVID-19 на объектах «ПетроКазахстан». Ру-

ководством компании обеспечено 100% финансирование утвержденных Планов мероприятий.

В середине марта был осуществлен перевод работников «ПетроКазахстан» на гибкий / дистанционный график работы, введен обязательный масочный режим для всех, кто находится на рабочих местах, изданы инструкции и памятки по безопасной организации дистанционной работы. Решением руководства отменены все командировки и обучение (кроме обязательного, проведение которого организовано в он-лайн формате), запрещено проведение культурно-массовых и спортивных мероприятий, собрания переведены в режим селекторной или видеоконференц-связи, ограничен прием посетителей. Столовые переведены в режим работы «только на вынос», а там, где это невозможно, например, на месторождениях, были приняты дополнительные санитарно-гигиенические и ограничительные меры.

По мере ухудшения эпидемиологической обстановки в регионах в «ПетроКазахстан» вводится обязательный ежедневный термометрический контроль работников, подрядчиков и посетителей при посещении объектов компании, принимается решение о запрете на допуск на территорию «ПетроКазахстан» лиц с повышенной температурой и видимыми признаками заболевания. Для этих целей были приобретены бесконтактные дистанционные термометры, организована установка нескольких стационарных тепловизоров.

В качестве профилактических мероприятий по борьбе с распространением COVID-19 во всех административных и бытовых помещениях установлены локтевые диспенсеры с антисептическими средствами для санобработки рук, выдаются медицинские маски и перчатки, влажные салфетки с антибактериальным эффектом. Проводится ежедневная усиленная дезинфекция помещений общего пользования (сан узлы, лифтовые холлы, лестницы и прочее), бытовой техники, салонов автотранспорта, перевозящего работников, и парковочных мест силами специализированных подрядных организаций с применением специальных дезинфицирующих растворов.

Налаживается бесконтактная работа по приему и передаче документации от работников компании и подрядных организаций для работы и согласования. На ТОО «ПКОП» дополнительно установлены дезинфекционные тоннели на центральной проходной, перед административно-бытовым корпусом основных цехов №1 и №3 и на проходной парка сжиженных газов. На территории офисов и производственных помещений организованы специальные контейнеры для утилизации использованных масок и перчаток. В ПККР на месторождении обеспечен безопасный сбор, вывоз и сжигание использованных медицинских масок на полигоне ТБО, подготовлена специальная карантинная зона для приема грузов на базе УМР.

Для обеспечения безопасной смены вахты в АО «ПККР» проводится анкетирование, термометрия и ПЦР тести-

рование работников, отправляющихся на рабочую вахту. В ТОО «ПКОП» в целях исключения риска распространения COVID-19 организуется экспресс-тестирование персонала компании и подрядных организаций с периодичностью 1 раз в 10 дней. Ведется учет и мониторинг работников с подозрением на заражение / с заражением COVID-19.

На регулярной основе проводится информирование работников подразделений компании и подрядных организаций о ситуации с COVID-19 в РК, о мерах профилактики коронавирусной инфекции и требованиях государственных органов по соблюдению карантина. В зависимости от эпидемиологической ситуации обновляются стенды с наглядными материалами по профилактике коронавирусной инфекции, выпускаются и распространяются памятки по соблюдению мер безопасности и защите от COVID-19.

Компанией осуществляется регулярный контроль выполнения утвержденных превентивных мероприятий в ходе ежедневных проверок, издаются приказы об усилении дисциплинарной ответственности за нарушение правил личной / производственной гигиены. В начале сентября в целях соблюдения требований законодательства подразделениями компании получены Акты соответствия санитарным нормам.

В ТОО «ПКОП» в целях исключения риска распространения COVID-19 организовано экспресс-тестирование персонала и подрядных организаций с периодичностью 1 раз в 10 дней. За период тестирования, с июня по сентябрь 2020 года, весь персонал ТОО «ПКОП» был протестирован 4-хкратно. На постоянной основе ведется отслеживание очагов возникновения коронавирусной инфекции и наличие проживающих поблизости сотрудников завода для быстрого реагирования. Последний случай COVID-19 среди работников завода был зарегистрирован в конце июня, а за последние месяцы (с июня по сентябрь) новых случаев COVID-19 не зарегистрировано.

Сегодня, несмотря на поэтапное смягчение карантинных мероприятий, сотрудники «ПетроКазахстан» придерживаются всех требований санитарных врачей и Всемирной организации здравоохранения: соблюдаются правила ношения масок, социального дистанцирования и санитарно-гигиенические требования.

2020 год знаменует особенную для нашей компании, юбилейную, дату – 35 лет со дня начала работы ШНПЗ – важнейшего стратегического объекта Казахстана, одного из крупнейших работодателей на юге республики и поставщика качественных нефтепродуктов для трети страны. За годы существования журнала мы писали обо всех подразделениях ПКОО, об истории завода, воспоминаниях ветеранов. А в этом номере хотим познакомить вас с Заводской лабораторией.

На вопросы редакции любезно согласилась ответить Бончук Ирина Альбертовна, менеджер технического контроля Заводской лаборатории (ЗЛ).

- Расскажите, пожалуйста, о структуре Заводской лаборатории.

- Заводская лаборатория имеет богатую историю. Наше детище было сдано в эксплуатацию в середине 1984 года вместе с рядом основных заводских цехов, и мы вошли в число тех объектов, без которых пуск и дальнейшая эксплуатация установки ЛК-6У и Шымкентского НПЗ в целом были бы просто невозможны.

Сегодня Заводская лаборатория состоит из двух структурных подразделений. Это испытательная лаборатория (ИЛ), возглавляемая Базарбаевой Гульнаррой Бекеновной, и лаборатория водно-воздушного контроля и реагентов (ЛВВКиР), начальником которой является Дуйсенбиева Акмарал Лесовна. В Заводской лаборатории много ветеранов,

так, 17 сотрудников работают еще со дня основания и успешно передают опыт молодым специалистам. В целом работа коллектива построена на принципах взаимозаменяемости, постоянного обучения и обмена опытом работы.

- Расскажите о роли лаборатории в структуре завода.

- У лаборатории важная функция - наша задача следить за тем, чтобы качественные показатели всей выпускаемой заводом продукции соответствовали требованиям Технических регламентов Евразийского экономического союза и техническим условиям на продукцию, иными словами - чтобы на рынок попадали нефтепродукты высочайшего качества.

Испытательная лаборатория проводит испытания по подтверждению соответствия выпускаемой НПЗ товарной продукции согласно всем законодательным тре-

бованиям, с тем чтобы не допустить попадания на рынок продукции, которая не соответствует требованиям техрегламентов ЕАЭС и нормативной технической документации. Испытания проводятся согласно утвержденным графикам лабораторного контроля технологических установок завода. ИЛ аккредитована в системе аккредитации РК Комитетом технического регулирования и метрологии Министерства торговли и интеграции и имеет аттестат аккредитации, действительный до 12.03.2025 года.

Второе наше структурное подразделение - Лаборатория водно-воздушного контроля и реагентов занимается контролем поступающей на завод нефти и реагентов. Помимо этого, ЛВВКиР проводит испытания очистных сооружений, воды технологических установок, состояния воздушной среды, освещенности и микроклимата на рабочих местах, предельно допустимых выбросов (ПДВ) отходящих газов, а также контроль атмосферного воздуха и почвы санитарно-защитной зоны завода. ЛВВКиР работает в рамках свидетельства об оценке состояния измерений в лаборатории, действительного до 04.03.2022 года.

- Как организован рабочий график? Есть ли круглосуточное дежурство?

- Да, лаборатория осуществляет непрерывный контроль, у нас работают 4 бригады по графику с продолжительностью смены 12 часов, ведь деятельность НПЗ также осуществляется круглосуточно, и нам нужно быть постоянно на страже.

«*Работаю на заводе с 1989 года, начинала пробоотборщиком 2-го разряда контрольной лаборатории. За прошедшие годы произошло много изменений - и в структуре завода, и в его названии. Что хотелось бы отметить особо - это технику безопасности, которая на заводе оставалась на неизменно высоком уровне. Спецодежда, обувь, средства индивидуальной защиты всегда предоставляются работникам вовремя. Забота о здоровье, техническое оснащение лаборатории тоже на высоте, современные технологии у нас внедряются в ногу со временем.*»

**Мусаева Фариди,
лаборант химанализа
5-го разряда, ЛВВКиР**

- Как часто и на какой стадии берутся пробы на нефтепродукты? Что происходит, если показатели качества нефтепродуктов не являются удовлетворительными?

- На заводе с помощью нашей лаборатории осуществляется сквозной контроль качества. То есть сначала на входе анализируются поступающие на завод нефть и реагенты. Затем нефть поступает на переработку и анализируются все параметры работы технологических установок завода. Далее анализируется произведенная заводом товарная продукция. Затем проводится анализ отгружаемой товарной продукции - готовых нефтепродуктов.

Контроль качества осуществляется на каждой стадии операции, и именно это позволяет вовремя заметить несоответствия и устранить их, с тем чтобы на выходе избежать выпуска некачественной продукции.

В настоящее время ПКОП выпускает такие виды нефтепродуктов, как бензины стандарта К4/К5 марок АИ-96, АИ-95, АИ-92, дизельное топливо стандарта К4/К5 марок ДТ-Л, ДТ-Е и ДТ-З. Выпуск продукции экостандарта К4/К5 стал возможным начиная с июня 2017 года в рамках реализации 1-го этапа модернизации Шымкентского НПЗ. Также на заводе выпускаются топливо для реактивных двигателей ТС-1, мазут топочный М-100, газ углеводородный сжиженный топливный для коммунально-бытового потребления марок СПБТ, БТ и сера техническая газовая чешуйчатая, выпуск которой, напомним, стал возможным с запуском в эксплуатацию Установки серы, построенной в рамках Проекта модернизации и реконструкции ПКОП.

«*Я на заводе уже 30 лет. Когда устроилась на работу пробоотборщиком в ЦЗЛ, мне не было и 20 лет. За годы работы многие из старых работников уже ушли на заслуженный отдых, мы учились у них, а теперь передаем свой опыт и навыки молодому поколению.*

Раньше все анализы выполнялись вручную, и это занимало довольно много времени. Сегодня, с приобретением нового современного оборудования, труд лаборантов стал легче. Наша лаборатория ВВКиР выполняет широкий спектр испытаний, а после ввода новых установок по программе модернизации добавились и новые виды анализов.

Несмотря на все сложности, я очень люблю свою работу и горжусь, что работаю на заводе.»

**Ускембаева Лязат, лаборант
химанализа 5-го разряда, ЛВВКиР**

- Сколько времени занимает тестирование?

- В качестве примера расскажу про входной контроль сырой нефти, который проводит лаборатория ЛВВКиР. Каждая партия нефти анализируется по основным показателям, таким как плотность при 20 °С, содержание хлористых солей и содержание воды. Периодически (один раз в 10 дней) мы дополнительно определяем содержание механических примесей, серы и хлорорганических соединений. Время от заказа на входной контроль нефти до передачи результатов испытаний занимает 3 часа, а при выполнении периодических испытаний - увеличивается до 4 часов.

- Есть ли какое-то деление по профилям исследований в каждом из подразделений ЗЛ?

- Работники испытательной лаборатории проводят испытания товарных нефтепродуктов и узких фракций нефтепродуктов, а также газов технологических установок завода. Опытные лаборанты ИЛ, проработавшие больше 5 лет, могут выполнять сотни испытаний с любыми нефтепродуктами и, как я говорила, взаимозаменяемость является одним из принципов нашей работы.

Работники лаборатории ЛВВКиР подразделяются на несколько условных групп: группу входного контроля, группу контроля воздушной среды, группу контроля воды. Лаборанты ЛВВКиР работают на закрепленных участках, но при необходимости некоторые могут заменить отсутствующего работника из других участков. Тут также действует взаимозаменяемость, и новички обучаются всем методам испытаний.

- Стандарт на нефтепродукты является единым для всего Евразийского пространства или он отличается по странам?

- Требования Технических регламентов ЕАЭС едины и обязательны для применения и исполнения на всей

ЗЛ - вчера и сегодня

В середине января 1985 года, когда официально был дан старт работе ШНПЗ, в здании Центральной заводской лаборатории еще не были завершены строительные работы – шли ремонт и комплектация рабочих комнат. Лабораторию возглавили опытные сотрудники, проработавшие в химических лабораториях других заводов, а большая часть лаборантов еще в 1984 году прошла практику на Куйбышевском нефтеперерабатывающем заводе, поэтому они тоже участвовали в организации рабочих мест. Каждый день приезжали машины, груженные оборудованием, мебелью, посудой, реактивами и другими необходимыми вещами, и сотрудники всем коллективом разгружали и распаковывали коробки. Лаборантами в основном были выпускники КазХТИ и политехнического техникума, и несколько девушек приехали по направлению после вузов из других городов СССР.

Раньше в лаборатории использовали ручные методы анализа, и приборы в основном были вспомогательными. В распоряжении лаборатории была всего одна машина, и часто на отбор проб сотрудники ходили пешком, а это большие расстояния.

За 35 лет существования ЗЛ по сути была построена уже третья по счету лаборатория - и свое третье рождение она получила при реализации Проекта модернизации ПК ОП. Тогда был возведен второй трехэтажный корпус здания Заводской лаборатории, оснащенный новой лабораторной мебелью, современным высокотехнологичным лабораторным оборудованием, сигнализацией и системой автоматического пожаротушения.

Зауыт зертханасының ұжымы / Коллектив Заводской лаборатории / Refinery Laboratory team

« Я работаю на заводе с 1985 года. 35 лет - это огромный путь, можно сказать, тут у меня прошла целая жизнь. Но когда работа интересная и коллектив прекрасный, то время пролетает незаметно. В ЦЗЛ я пришла лаборантом 3-го разряда. Мы тогда работали в небольшой лаборатории, хотя нам она казалась огромной. В дополнение к работе я занималась общественной деятельностью - участвовала в конкурсах, например, «Знание казахского языка», проходивших на городском уровне. Мы занимали призовые места и тем самым поднимали престиж завода.

Сейчас мы работаем в новом красивом здании, на новом лабораторном оборудовании. Добавились новые виды анализов, и работа стала еще интереснее. Я являюсь бригадиром группы лаборантов воздушной среды и председателем цехового комитета. И очень люблю свою работу, свой коллектив и завод! »

Горожанкина Надежда, лаборант химанализа (бригадир) 5-го разряда, ЛВВКиР

территории Евразийского экономического пространства. Нашими ориентирами для контроля качества являются требования Технических регламентов ЕАЭС и технические условия на продукцию (ТУ, ГОСТы). В работе, например, используются ТР ТС 013/2011 «О требованиях к автомобильному и авиационному бензину, дизельному и судовому топливу, топливу для реактивных двигателей и мазуту», ТР ЕАЭС 036/2016 «Требования к сжиженным углеводородным газам для использования их в качестве топлива», ТР ЕАЭС 045/2017 «О безопасности нефти, подготовленной к транспортировке и (или) использованию».

- Работа в условиях COVID стала настоящим вызовом для каждого человека в нашей стране и в мире в целом. Расскажите, как сотрудникам лаборатории работалось в условиях карантина.

- Работа лаборатории в условиях карантина была действительно непростой. Нам не пришлось менять ре-

жим работы, но всю необходимую работу мы выполняли меньшим количеством людей при большей загруженности. Часть сотрудников лаборатории работала дистанционно, часть рабочих находилась в резерве.

За всю историю существования завода мы никогда не работали в условиях чрезвычайного положения, и ни у кого не было подобного опыта. Нужно отдать должное руководству и администрации завода - они сделали все возможное для обеспечения работы и выпуска продукции предприятия. Мы были обеспечены всем: пропусками для передвижения по городу, транспортом, питанием, проживанием (тем, кому было это необходимо), медицинским контролем, средствами гигиены, дезинфекции и защиты. Благодаря настойчивости руководства завода и лаборатории в соблюдении работниками санитарно-гигиенических требований в ЗЛ не зафиксировано распространение коронавирусной инфекции.

Благодарим за интервью!

« На заводе я с 1985 года, в ЗЛ пришла лаборантом 3-го разряда. В 1996 году, став контрольным мастером, передавала свои знания и опыт и несла ответственность за работу бригады по паспортизации выпускаемой продукции. Лаборанты моей бригады из года в год повышали свои знания и квалификацию. Многие, как и я сама, заочно окончили вузы.

При модернизации завода в графики аналитического контроля было добавлено много новых анализов, для выполнения которых мы отбирали новое современное оборудование. Работе на этих приборах обучались сами, а затем обучали и лаборантов ИЛ.

Внедрение на заводе лабораторной информационной системы позволило сократить время получения результатов анализов операторами установок и руководством завода.

Совместно с инженером ЛВВКиР О.Бекболатовой мы ведем постоянное обновление лабораторной информационной системы при изменениях в графиках лабораторного контроля установок и нормативной документации на выпускаемую паспортную продукцию. »

Безбородова Екатерина, инженер, ИЛ

История Шымкентского нефтеперерабатывающего завода

1972 год - начало работ по строительству установки ЛК-6У, которую сегодня справедливо именуют сердцем завода. Именно так и назывался проект по строительству Шымкентского нефтеперерабатывающего завода. В течение года построен цех нестандартного оборудования, но потом проект был заморожен. Произошло это по причине одновременного строительства еще нескольких НПЗ в разных уголках Советского Союза - на Украине, в России, Белоруссии.

1976 год - возобновление строительных работ. Построены вспомогательные цеха и начало поступать оборудование для основного цеха - сегодняшнего цеха №1.

1978 год - введены в эксплуатацию еще два новых объекта - цех водоснабжения, канализации и очистных сооружений для действующей ТЭЦ-3, которая обеспечивала теплоэнергией промышленную зону города, а также транспортная артерия завода - товарно-сырьевой цех (ТСЦ).

апрель 1983 года - историческое событие на ШНПЗ - приемка нефти. Ее первая партия поступила на завод из Западной Сибири по трубопроводу «Омск - Павлодар - Чимкент», и уже 11 апреля был торжественно отгружен первый состав «черного золота», который по железной дороге ушел на Ферганский НПЗ. С приходом первой нефти строительство комплекса ЛК-6У стало приближаться к завершению.

1984 год - сданы в эксплуатацию еще несколько цехов: цех ПВВС (паро-водовоздухоснабжения) с подразделениями АКС (азотно-кислородная станция), ЦКС (центрально-конденсатная станция), ВКУ (воздушно-компрессорная установка) и ЦЗЛ (центральная заводская лаборатория). Это те самые объекты, без которых пуск и дальнейшая эксплуатация установки ЛК-6У были бы невозможны. Запуск комплексной установки ЛК-6У проходил поэтапно, и в декабре 1984 года была пущена секция 100 (ЭЛОУ-АТ).

28 января 1985 года - получен первый шымкентский бензин! Это и стало датой рождения Шымкентского НПЗ. Для обеспечения работы оборудования из разных нефтеперерабатывающих уголков СССР - Гурьева, Павлодара, Ферганы, Уфы были приглашены высококлассные специалисты, благодаря труду и профессионализму которых был произведен успешный пуск установки, проходивший в том числе под давлением сжатых сроков ввода в эксплуатацию. Это С.А.Амирбеков, В.Н.Коваленко, В.В.Хван, Б.А.Туленов, С.А.Мирзадаветов, В.В.Михайлов и другие, которые впоследствии составили основу цеха №1, заложив кадровый фундамент Шымкентского НПЗ.

август 1985 года - в эксплуатацию сданы еще две секции ЛК-6У - секция 200 и секция 300.

январь 1986 года – запускается газофракционирующая установка - секция 400. С весны 1986 года ШНПЗ начинает работать по полной схеме, с плановым выпуском продукции, доведя мощность переработки до 6 млн. тонн в год.

Весна 1990 года - на завод пришла нефть с Кумколя. Ранее НПЗ работал на западносибирской нефти, обладающей средним содержанием серы, сравнительно тяжелой, с низким содержанием парафинов, под которую и был спроектирован завод. Но после распада СССР остро встал вопрос снабжения сырьем, и произошла замена западносибирской нефти на кумкольскую.

12 февраля 1996 года - Южно-Казахстанским территориальным комитетом по государственному имуществу на базе государственного Шымкентского нефтеперерабатывающего завода (Постановление № 251 от 30 декабря 1993 года) было образовано АО «Шымкентнефтеоргсинтез» (ШНОС).

1998 год - установка гидроочистки дизельного топлива была реконструирована в процесс гидродепарафинизации. Сделано это было в связи с тем, что сырье с Кумколя более легкое, низкосернистое и высокопарафинистое (чем ранее используемое западносибирское), и на начальном этапе возникли трудности с выпуском дизельного топлива и керосина. Смена технологических процессов путем реконструкции целой установки позволила сохранить ассортимент выпускаемого дизельного топлива с увеличением отбора «светлых» нефтепродуктов.

2000 год - Шымкентский НПЗ был приобретен компанией «Харрикейн Хайдрокарбонз Лтд.», впоследствии поменявшей название на «ПетроКазахстан».

2001 год - ввод в действие новой технологии производства авиационного керосина.

2005 год - компания «ПетроКазахстан Инк.» была приобретена компанией CNPCI, дочерним подразделением «Китайской Национальной Нефтегазовой Корпорации».

2007 год - Шымкентский НПЗ приобрел еще одного акционера в лице национальной компании «КазМунайГаз» с 50%-ной долей владения. С тех пор основой успеха ПКОП являются два сильных акционера в лице национальных компаний двух государств – казахстанская КМГ и китайская CNPC.

2014 год - начало реализации масштабного Проекта реконструкции и модернизации ШНПЗ, открывшего новую страницу в истории развития ПКОП. Состоящий из двух этапов Проект был нацелен на повышение качества топлива до стандартов K4, K5, экологической безопасности производства, наращивание проектной мощности завода и объемов производства светлых нефтепродуктов для обеспечения потребностей казахстанского рынка. По своим масштабам Проект сравним со строительством нового НПЗ – за период его реализации построено 6 новых основных технологических установок, реконструировано порядка 10 вспомогательных блоков/установок и построено еще свыше 10 объектов общезаводского хозяйства, включая очистные сооружения, оборотное водоснабжение, хранение СУГ и т.п. Финансирование этого масштабного проекта было осуществлено за счет паритетных займов АО «КазМунайГаз - ПМ» и CNPC E&D. Также был получен заем в АО «Банк развития Казахстана». Сумма инвестиций в реализацию проекта составила 1,8 млрд. долларов США.

2015 год - построена и введена в эксплуатацию установка производства серы мощностью 4 тыс. тонн в год (УПС-4000), ставшая первым технологически сложным объектом в новейшей истории ПКОП. Установка расширила продуктовую линейку новым продуктом - гранулированной серой и дала импульс развитию смежных отраслей в ЮКО ввиду широкого применения серы, которая используется в химической и резиновой промышленности, в сельском хозяйстве и фармацевтике.

23 июня 2017 года - на Шымкентском нефтеперерабатывающем заводе была введена первая в Казахстане автоматическая установка точечного налива нефтепродуктов (АУТН). АУТН с блоком рекуперации углеводородных паров была спроектирована и построена с учетом экологических требований. Ее технология обеспечивает герметичный налив нефтепродуктов в вагоны-цистерны через телескопическое оборудование, что предотвращает выбросы углеводородных паров в атмосферу.

30 июня 2017 года - введен в эксплуатацию крупный технологический объект - установка изомеризации легких бензиновых фракций с блоком предварительной гидроочистки сырья, которая знаменует старт производства автобензинов экологических классов K4 и K5. Благодаря этой установке повышено октановое число бензина при одновременном снижении доли канцерогенного бензола в 5 раз. Ее ввод в эксплуатацию ознаменовал успешное завершение первого этапа Проекта модернизации и переход на 100%-ное производство высокооктановых автобензинов на ШНПЗ.

август 2018 года - произошел ряд важных событий в рамках второго этапа Проекта модернизации.

Так, 1 августа стартовала подача сырья на установку каталитического крекинга RFCC, 15 августа начато производство кондиционной продукции, а 30 августа состоялся полный перевод объектов второго этапа в режим опытной эксплуатации, что ознаменовало завершение реализации Проекта модернизации. Все цели Проекта были достигнуты, и особенно ярко это можно увидеть на примере показателей производства высокооктановых бензинов - объем выработки бензина АИ-92 вырос почти в 3,2 раза по сравнению с домодернизационным периодом, а АИ-95 и выше - в 16 раз!

28 сентября 2018 года - Президент РК Н.А.Назарбаев посетил ТОО «ПКОП» с рабочим визитом для ознакомления с результатами проекта «Модернизация и реконструкция ШНПЗ».

« Я на заводе провела больше половины жизни - 30 лет и за годы работы обрела большой опыт, за который, в частности, я бесконечно благодарна своей наставнице Дечевой Виктории.

Когда мы начинали, многие анализы проводились вручную, сейчас у нас современное оборудование, и работать стало намного легче. За годы работы было много непростых моментов, так, совмещали работу лаборанта и пробоотборщика, осваивали новые анализы и лабораторное оборудование. Свой накопленный опыт с удовольствием передаю молодежи, и я горжусь, что работаю в ПКОП. »

**Алтысбаева Райхан,
лаборант химанализа 5-го
разряда, ЛВВКиР**

Н.Жумабай DIONEX хроматографында жұмыс істеуде /
N.Zhumabai работает на хроматографе DIONEX /
N.Zhumabai works at DIONEX chromatograph

« Работать на заводе я начала пробоотборщиком 2-го разряда в 1985 году. Поначалу было трудно, многому училась. Раньше использовали много аппаратов с ручным управлением, и приходилось отслеживать и записывать все результаты вручную.

После модернизации завода и пуска новых технологических установок лаборатория была оснащена современным оборудованием, экспресс-анализаторами, которые облегчили труд лаборантов, но потребовали от нас специфических знаний и навыков. Сегодня ввиду изменения технологий и ужесточения экологических норм нам особо важно держать руку на пульсе, постоянно повышая квалификацию, и быть разносторонне грамотным в профессии.

В 2016 году я заняла второе место в конкурсе на звание «Лучший лаборант химического анализа». В 2018 году стала его победителем, заняв первое место, а в 2019 году - третье место. Приняв участие в конкурсе, я обрела много друзей из других НПЗ и получила бесценный жизненный опыт. Свой опыт всегда стараюсь передать молодым коллегам. »

**Егизбаева Раушан, лаборант
химанализа 6-го разряда, ИЛ**

« На ПКОП я начала работать в апреле 2019 года сразу после окончания факультета химии и химической технологии КазНУ им.аль-Фараби.

За год я ознакомилась с навыками работы на широком спектре инновационного оборудования, которым оснащена наша испытательная лаборатория. Получила знания по грамотному проведению исследований, умение работать с технической документацией. Работа лаборанта требует особой внимательности и ответственности, ведь мы проверяем качество выпускаемой продукции. Я благодарна сотрудникам, которые не остаются равнодушными к новичкам, и стараются передать как можно больше своих знаний и опыта. »

Жумабай Назгуль, лаборант химанализа 4-го разряда, ИЛ

« Я устроилась на завод в 1984 году лаборантом 3-го разряда, и через месяц нас, 4 лаборантов и 26 операторов ЛК-бу, отправили на обучение в г. Ачинск. Вернувшись, мы продолжили укомплектовывать рабочие места и изучать ГОСТы на анализы.

За 36 лет работы на заводе многое изменилось. В советское время мы получали от завода квартиры, машины, бытовую технику, продукты. Благодаря руководству завода мы пережили лихие 90-е, вовремя получая зарплату, продукты питания. Благодаря профсоюзу ездили отдыхать по путевкам. Я долгое время занималась общественной работой, была членом профкома завода.

Сейчас, благодаря тесному сотрудничеству руководства завода и профкома, а также коллективному договору, наши сотрудники тоже всегда вовремя получают зарплату, продукты питания, путевки для оздоровления.

В настоящее время улучшилось качество средств индивидуальной защиты, и благодаря закупке нового современного оборудования облегчен труд лаборантов. »

Занина Наталья, лаборант химанализа 5-го разряда, ИЛ

Ж.Қарақозева су анализін жүргізуде / Ж.Қарақозева выполняет анализ воды / Zh.Karakozeva implements water test

2020 – ГОД ВОЛОНТЕРСТВА

По инициативе Президента РК Касым-Жомарта Токаева 2020 год был объявлен в Казахстане Годом волонтера. Бескорыстная помощь имеет у нас глубокие исторические корни, и в последние годы этот тренд активно набирает обороты - все больше людей понимают, что через волонтерство они могут изменить жизнь вокруг себя к лучшему. Задача Года волонтерства - сделать это движение массовым и максимально эффективным.

Для этих целей в Казахстане по инициативе первого президента Нурсултана Назарбаева был учрежден общественный фонд «Birgemiz», в его попечительский совет вошли руководители крупных волонтерских организаций. Для координации волонтерских проектов по всей стране в Нур-Султане был открыт республиканский фронт-офис волонтеров Birgemiz («Вместе»). Помимо республиканского фронт-офиса, организована работа 17 региональных центров поддержки волонтеров, а также создана онлайн-платформа Qazvolunteer.kz, с помощью которой в том числе каждый желающий казахстанец может стать волонтером.

Традиции волонтерства не чужды и сотрудникам нашей компании, и мы хотим рассказать о неравнодушных людях, которые сами - по собственной инициативе, не в

рамках каких-то программ или фондов - сделали столько добрых дел, за которые им хочется сказать «ОГРОМНОЕ СПАСИБО!». И мы ими очень гордимся!

ПККР

Об этой истории хочется рассказать особо, так как масштаб такой бескорыстной помощи просто восхищает - инициативная группа сотрудников ПККР всего за полтора года подарила квартиры трем нуждающимся семьям!

Квартира №1

Как вспоминает инициатор помощи Сабит Султанов, менеджер по налогам, ПККР: «Первый проект мы начали в июне 2018 года. От отдела по связям с общественностью ПККР я услышал о бедственном положении одинокой многодетной матери с пятью детьми, двое из которых инвалиды».

Инвалид по зрению 38-летняя Нургуль Арыстанбаева уже семь лет после переезда в Кызылорду с семьей ютились по съемным квартирам, общежитиям, временкам. Работала где придется. Из-за отсутствия постоянной работы, болезни детей Нургуль обратилась в местные ис-

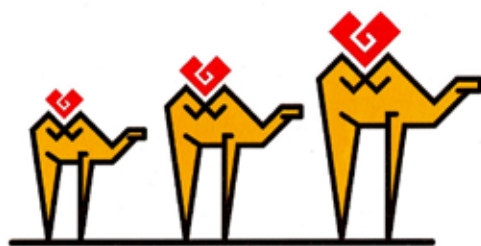

Алғыс хат

Құрметті Сұлтан Сәбит

Сізге қоғам игілігіне жасап жатқан қызметіңіз және өзгелердің қиындығын шынайы жүрекпен сезініп, жан жылуыңызбен бөліскеніңіз үшін алғысымызды білдіреміз.

Дарига Назарбаева
Қазақстан Республикасы Тұңғыш
Президенті – Елбасы қорының директоры

ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ КЕРУЕНІ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ КОНКУРСЫ

Нур-Сұлтан, 2020

полнительные органы за жильем. Вначале их временно разместили в кризисном центре, позже выделили две комнаты в непригодном для проживания аварийном общежитии, которое потом обрушилось. В очереди за нормальным социальным жильем они числились под номером 7251.

Сабит посоветовался с друзьями, и они решили собрать средства для покупки жилья для этой семьи. Ребята сразу хотели найти квартиру в центре, с хорошей инфраструктурой, чтобы семье было комфортно жить, чтобы рядом были садик, школа, медучреждение, хорошая транспортная доступность и другие коммуникации. Нашли подходящий вариант, поторговались с хозяином, объяснив, для каких целей покупается квартира. В итоге была приобретена 2-комнатная квартира на втором этаже в очень хорошем районе (мкр-н Южный) за 3,4 млн тенге. Рядом - диагностический центр, недалеко школа, садик, перед домом - детская площадка. Все, как и хотели. Ребята сделали косметический ремонт, докупили бытовую технику и оформили квартиру сразу на имя матери детей.

«Нас было 10 человек, это мои коллеги, близкие друзья, - говорит Сабит. - Мы скинулись максимально, немного взяли в долг у знакомых, который закрыли через 3-4 месяца. Все расходы делим поровну на всех членов команды, далее уже к нам могут присоединиться друзья и коллеги по возможности. Некоторые коллеги от себя лично подарили семье бытовую технику: холодильник, газовую плиту».

Нургуль до сих пор не может поверить в то, что квартира принадлежит их семье. Когда ребята вручали ей ключи, она не могла сдержать слез: «Я безмерно благодарна этим неравнодушным людям за бесценный подарок. Это просто чудо, что это случилось в моей жизни!»

Квартира №2

Ровно через год, в июне 2019 года, Сабит увидел в Facebook обращение студентки Сахитжан Аружан, которая просила откликнуться меценатов в помощи с приобретением жилья. Аружан описала бедственное положение своей семьи, и к тому же у ее матери, в одиночку воспитывающей шестерых детей, был диагностирован рак. Они жили в съемной квартире в старом двухэтажном многоквартирном доме, в котором еле топят и все стены в плесени. Ее мать Нурсауле бралась за любую работу, лишь бы поставить детей на ноги. Стресс и проживание в таких аварийных условиях - в сырости и плесени - дали о себе знать, что и привело к такому страшному диагнозу. Надежды на свое добротное жилье у них также не было - в очереди за социальным жильем они числились под номером 1510.

«Увидев их быт своими глазами, мы решили также подарить им квартиру, - говорит Сабит. - Нашли аккуратную 3-комнатную квартиру в микрорайоне Шугыла за 4 млн. тенге, в доме, где по программе модернизации уже провели капитальный ремонт. Переговорили с хозяином квартиры, сказали, для чего ее покупаем, и в итоге квар-

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(09.07.2018)

ПКҚР еріктілері сыйға тартқан пәтерде / В квартире, подаренной волонтерами ПКҚР /
At the apartment given by PKQR volunteers

« Принято считать, что волонтерство - это движение, зародившееся на Западе, и к нам, мол, не имеет никакого отношения. Но бескорыстные поступки и добрые дела - это наша традиция, корнями уходящая в глубь веков. У нашего народа есть замечательный обычай, объединяющий людей, - асар. Как говорят: «Груз, поднятый общими усилиями, легок». Объединять людей, служить народу - в этом и заключается ключевая цель волонтерского движения. Волонтерство должно стать частью образа жизни нашего народа. »

Касым-Жомарт Токаев, Президент РК

Проекты Года волонтерства

В рамках Года волонтерства запланирован ряд проектов по семи направлениям, и все желающие казахстанцы могут принять в них участие.

- 1) Проект «Сабақтастық» - шефство над детьми из детских домов.
- 2) «Саулық» - медицинское волонтерство путем оказания помощи в уходе за больными.
- 3) «Таза әлем» - защита окружающей среды, очистка рек и лесов, посадка деревьев, обучение сортировке мусора.
- 4) «Асыл Мұра» направлено на сохранение материального и духовного культурно-исторического наследия.
- 5) «Қамқор» нацелен на работу добровольцев в домах престарелых.
- 6) «Білім» - в его рамках оказывается волонтерская помощь старшеклассникам сельских школ по подготовке к ЕНТ, в обучении английскому языку и компьютерной грамотности.
- 7) «Үміт» посвящен 75-летию Победы во Второй мировой войне и нацелен на поиск документов, повествующих о подвигах казахстанцев в ВОВ.

тира обошлась в 3 млн. Рядом две школы, садик, прямо перед домом две детские площадки, магазины, супермаркеты, аптеки - все рядом. Когда мы позвали маму, детей и старшую дочь к нотариусу и уже там сказали им, что дарим квартиру, радости, эмоций и слез, конечно, было через край. Сюрприз удался!»

Квартира №3

И буквально недавно Сабит и его друзья подарили еще одну уютную 2-комнатную квартиру. В декабре 2019 года знакомые скинули Сабиту по Whatsapp данные одной женщины по имени Мадина, живущей с двумя детьми в арендованной квартире в старом доме. Маленький четырехлетний сын - инвалид ДЦП, дочка в 1 классе. За сыном нужен постоянный уход, и Мадина всегда находится дома, готовит салаты, печет на заказ для разных мероприятий. На жизнь хватает, но скопить денег на собственное жилье никак не получается. Хозяин квартиры продал ее, новые хозяева выселяли Мадину, и идти было некуда. От безвыходности и отчаяния Мадина была на пороге срыва.

Ребята решили помочь семье, нашли светлую, уютную, теплую двухкомнатную квартиру на 3-м этаже 5-этажного дома в поселке Титова. Рядом - большой оптовый магазин, мимо дома проезжает много маршруток, недалеко школа, детская площадка, дом также прошел модернизацию.

«Сделав ремонт квартиры, мы также пригласили семью к нотариусу и на месте сказали Мадине, что, если она не против, мы хотели бы подарить ей квартиру, - с улыбкой вспоминает Сабит. - Мадина долго плакала от радости и никак не могла поверить, что так вот запросто можно под Новый год получить собственное жилье. Сейчас она уже более уверена в завтрашнем дне и благодарит всех неравнодушных людей, внесших свой вклад в благое дело».

Ребята из инициативной группы - такие же простые сотрудники, как и мы с вами, и сразу собрать такую сумму денег им, конечно, сложно - у всех есть семьи, дети. Приходилось занимать деньги, брать кредиты, чтобы сразу купить квартиру и без долгов передать ее новым хозяевам. По мере закрытия долга ребята начинают искать новых претендентов. Как отмечают наши волонтеры, они и дальше планируют продолжать помогать оказавшимся в сложной ситуации семьям.

Хотим отметить, что ребята не хотели никакой огласки, мы сами попросили их рассказать обо всем. Это вызывает восхищение и огромную человеческую благодарность! И мы надеемся, что после публикации материала найдутся еще сотрудники, которые захотят принять участие в этом движении, способном кардинальным образом изменить жизнь людей и дать им надежду на то, что в жизни все может быть хорошо!

Активисты движения волонтеров

В Казахстане уже действуют более 200 волонтерских организаций, в которых участвуют свыше 50 тысяч добровольцев.

Одними из активных волонтерских движений являются Национальная волонтерская сеть, общественный фонд «Birgemiz», Общественный фонд «Добровольное общество «Милосердие», проекты Lider.kz, Best for kids, клуб «28 петель», «Клуб добряков», общественное объединение «Я Алмаатинец» и многие другие. Все они объединяют неравнодушных казахстанцев, которые готовы прийти на помощь оказавшимся в тяжелой жизненной ситуации людям.

ПКОП

Активным участником волонтерского движения на ПКОП является Совет молодых специалистов ТОО «ПКОП». Мы ранее уже писали об их помощи при трагедии в Арыси в прошлом году. Ребята не останавливаются на достигнутом, и с тех пор ими было реализовано еще несколько инициатив.

В ноябре 2019 года члены Совета молодых специалистов узнали о бедственном положении проживающей в Толебийском районе матери-одиночки, которая воспитывает семерых детей. Ребята из собственных средств собрали порядка 100 000 тенге и на них купили необходимые семье продукты питания и одежду.

31 декабря 2019 года ребята из Совета совместно с благотворительным фондом @izgiliktezharysaiyk организовали благотворительную акцию, призванную помочь детям из малообеспеченных семей и их родителям. Собрав средства, они вручили продуктовые наборы для 10 семей, в которых проживают дети с ограниченными возможностями. Как отметили участники акции, это был особенный, запоминающийся и трогательный день. Ведь тем, кто находится в трудной финансовой и психологической ситуации, очень важно понимать, что о них помнят и хотят помочь. Это даёт им дополнительные силы бороться с трудностями.

В мае 2020 года Совет молодых специалистов ТОО «ПКОП» совместно с Молодежным ресурсным центром Шымкента в очередной раз провел благотворительную акцию «Жанға жылу» для поддержки 100 нуждающихся семей из Енбекшинского, Абайского, Аль-Фарабийского и Каратауского районов. Спонсоры подготовили продовольственные корзины, состоящие из муки, сахара, масла, макарон, гречки, чая, сладостей. А волонтеры из числа молодежи «ПетроКазахстан Ойл Продактс», соблюдая правила безопасности, развезли эти продуктовые корзины 100 семьям. Данная акция была проведена в рамках поддержки акции «Біз біргеміз!».

Одной из недавних инициатив ребят из Совета молодых специалистов ПКОП стала помощь семье, у которой полностью сгорел дом. Участники Совета помогли сделать уборку на месте пожара и оказать семье посильную финансовую поддержку за счет собственных средств.

Члены Совета молодых специалистов ПКОП уже разработали план на ближайшее будущее и после завершения карантинной ситуации в стране планируют помочь еще ряду семей, которые нуждаются в помощи, и призывают молодежь страны не оставаться равнодушными и помогать нуждающимся соотечественникам, особенно в это непростое для всех время!

МУРАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(09.07.2018)

ПКОП «Біз біргеміз!» шарасына қатысуда / ПКОП участвует в акции «Біз біргеміз!» /
PKOP participates in 'We are together' campaign

pkop_jastary

Подписаться

42 публикаций

623 подписчиков

19 подписок

JAS MAMANDAR KEÑESI

Сообщество Совета Молодых Специалистов ТОО «PetroKazakhstan Oil Products»

#PetroKazJMK #СМСПКОП #ШНПЗ

petrokazakhstan.kz

2020

IGTV PKOP

PushUpCha...

iKnowledge

PetroKAZ

III

HeKonfer...

pkop_jastary
Шымкент

Нравится **shymqala_zhastary** и другим

pkop_jastary Шымкентте «Жанға жылу» акциясы аясында 100 отбасыға көмек көрсетілді. Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев өзінің «Бірлесе білген ел бәрін жеңеді» атты мақаласы жарияланған болатын. Мазмұнды мақалада, ұрпақ пен дәстүр сабақтастығы болған жерде ғана игілік пен ізгілік қатар өркен жаяды. Осы қасиетті қағида әрбір қазақстандықтың жадынан, жүрегінен орын алуы керек, - делінген.

Күллі адамзатқа қауіп төндіріп тұрған коронавируc дертінмен күреске байланысты төтенше жағдай кезінде көмекке мұқтаж жанұяларға қол ұшын беру ұлттық болмысымызға тән, жарасымды үрдіс екені анық. Осы мақсатта Шымкент қалалық «Жастар ресурстық орталығы» кезекті рет «Жанға жылу» қайырымдылық акциясын қолға алынды. Қайырымдылық шарасына «Петро Қазақстан» Шымкент мұнай өңдеу зауыты да атсалысты. Ұйымдастырушылар мен демеушілер Шымкент қаласындағы төрт аудан Еңбекші, Абай,

Волонтерство и коронавирус

Случившаяся эпидемия коронавируса стала точкой популяризации волонтерства в РК. После объявления режима ЧП и введения карантина в стране в усиленном режиме стали работать медики, полицейские, санэпидемслужба. К ним активно подключились и волонтеры.

Наиболее известной в стране стала, конечно, акция «Біз біргеміз!», инициированная партией Nur Otan. В городах активно работали волонтеры молодежного крыла Nur Otan (Jas Otan). Предприниматели из всех регионов Казахстана также перечисляли денежные средства и предоставляли продукты и средства гигиены. А волонтеры собирали продуктовые пакеты и осуществляли их бесконтактную доставку, а также доставку и раздачу средств первой необходимости и гигиены малоимущим. Добровольцы также были задействованы в проведении рейдовых профилактических мероприятий совместно с сотрудниками МВД.

Активистами стали и члены общественного объединения «Я Алмаатинец» с акцией «Кто, если не я». Инициированную ими акцию подхватили волонтеры регионов Казахстана, а также все действующие волонтерские движения Алматы. Такой масштаб среди негосударственных организаций наблюдался, наверное, впервые в нашей стране. Они занимались развозкой продуктовых корзин многодетным, малоимущим и пожилым людям, товары для которых предоставляли такие же неравнодушные предприниматели.

ДЕТСКОЙ ДЕРЕВНЕ «АТАМЕКЕН» – 5 ЛЕТ!

Пять лет назад, 1 июня 2015 года, Кызылорда стала единственным в республике регионом, где больше не стало детских домов - именно тогда была сдана в эксплуатацию детская деревня семейного типа «Атамекен». Этот комфортабельный городок, расположенный на площади в два гектара, состоит из восьми красивых, ярких двухэтажных жилых коттеджей и одного административного здания.

Первая детская деревня была создана в Австрии еще в 1949 году, после чего родилось движение «SOS-Kinderdorf», теперь популярное во всем мире. Проект заинтересовал Казахстан, и пионером его реализации стал Кызылординский регион.

Рождение этого важного социального объекта стало возможным благодаря средствам меценатов. Тогда, в 2014 году компания АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» поддержала идею акима Кызылординской области г-на Күшербаева об открытии в области детской деревни. В итоге ПККР выделил 3 млн. долларов США на проектирование и строительство данного объекта, еще 550 тыс. долларов США на материально-техническое оснащение выделило ТОО «Кольжан». Проект был реализован в рамках Меморандума о сотрудничестве в социально-экономическом развитии Кызылординской области на 2014 год между Акиматом Кызылординской области, АО «ПККР», ТОО «Кольжан» и филиалом компании «ПетроКазахстан Венчерс Инк».

На протяжении всех пяти лет, прошедших с момента открытия деревни, компания не забывает о ребятах и регулярно помогает им, выделяя средства на приобретение школьной формы, подарки к различным праздникам, участие детей на республиканских соревнованиях и

конкурсах, проведение праздничных мероприятий, организацию летнего отдыха, в том числе в детском лагере «Арай Санрайз», и многое другое.

«Ак жайык», «Байконыр», «Үшкөныр», «Алатау» - каждый из коттеджей имеет свое название - на момент открытия деревни стали домом для 65 ребят в возрасте от 3 до 18 лет. Для детей, которые ранее жили в детском доме, это был не просто переезд в новые дома, а полное изменение их жизненного уклада - они обрели настоящую семью. И стали жить в семьях из 7-10 детей вместе со своими мамами - сотрудницами «Атамекена», на которых возложена ответственная миссия - стать для ребят заботливой мамой и близким другом.

У каждой семьи, живущей в отдельном доме площадью порядка триста квадратных метров, есть комнаты для каждого ребенка, игровая, кухня, гостиная, учебная, гардеробные, кладовая, а еще свой холодильник, электроплита и все, что есть в обычных семьях. Нам это может показаться обыденным, но для ребят из детского дома это стало совершенно новым миром.

Дети учатся в ближайшей школе, а малыши ходят в детсады. Посещают кружки и секции, дома делят домашние обязанности и помогают маме. Тут царит настоящая семейная обстановка, дети учатся всему тому, чему в семейной обстановке могли бы их научить родители. С помощью этого проекта жизнь детей-сирот и ребят, оставшихся без родительского попечения, приближена к обычной семейной среде, и это позволит им избежать стресса при адаптации к нормальной жизни. Каждый воспитанник деревни стоит в очереди на получение жилья от государства, и после выхода во взрослую жизнь у него будет собственная квартира.

За реализацию проекта «Строительство детской деревни семейного типа «Атамекен» АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» в октябре 2015 года было удостоено национальной премии в области благотворительности «Алтын Жүрек» в номинации «За помощь детям-сиротам».

«Заместитель главы Правительства РК Бердибек Сапарбаев посетил детскую деревню «Атамекен» в Кызылорде. 1 июня в детскую деревню переселились воспитанники единственного на тот момент в регионе детского дома. Сейчас в детской деревне проживают 65 детей в возрасте от трех до 18 лет. Детская деревня была построена на деньги меценатов, в частности АО «ПетроКазахстан» выделило на строительство деревни 650 миллионов тенге.»

«Караван», 03.09.2015

Как живут ребята сегодня и что изменилось за эти пять лет, мы решили спросить у директора детской деревни «Атамекен» Скаковой Лизы Ногаевны.

- Детская деревня была открыта 5 лет назад. Расскажите, пожалуйста, что изменилось за эти годы.

- Да, 1 июня 2015 года дети обрели свой новый дом, поселившись в детской деревне. Наша деревня так и называется: Детская деревня семейного типа, и за эти годы ребята впервые в своей жизни почувствовали семейный уют, благополучие, поистине семейное родство. Они живут так же, как родные братья и сестры, заботятся друг о друге, и так же по-семейному с ними живут и работают мамы-воспитатели. Дети поняли всю глубину значения слов «семья», «ценности семьи», «семейные традиции».

Они научились ставить перед собой реальные цели и знают пути их достижения. Для развития ребят в деревне функционирует Дом творчества, где они получают азы рукоделия в кружке «Hand made», кройки и шитья - в кружке «Needle work», делают первые шаги в программировании в кружке «Robotics» и пробуют себя в журналистике в «Media club». Еще у них есть возможность заниматься в кружках изобразительного искусства «ART Studio», шашек и шахмат «Chess Online library», музыкального творчества «VIA Music studio», домбрового и хореографического кружков «Атамекен», что они с удовольствием и делают. Также посещают центры дополнительного образования и спортивные секции города.

За пять лет ребята научились вести домашнее хозяйство, создавать уют в доме, ведь самообслуживание - главный фактор социальной адаптации в обществе. Весной они сами трудятся на закрепленных за ними садовых участках, а осенью делают заготовки к зиме.

Взгляды ребят на окружающий мир, на свое будущее, их отношение к себе, своим родным и близким, да и вообще весь внутренний мир воспитанников теперь наполнены положительной энергией и мотивацией.

- Сколько сейчас сотрудников в деревне? Чем они занимаются?

- В деревне работают мамы-воспитатели, которые непосредственно занимаются воспитанием детей, им помогают тети-воспитатели. За здоровьем детей наблюдает медсестра, а за качество питания отвечает диетсестра. Еще с ребятами работают педагоги-психологи для формирования личности, их социальной адаптации и душевного равновесия. Развитием творческого потенциала занимаются педагог-организатор, методист, музыкальный руко-

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.01.2020)

«Атамекен» балалар ауылының тәрбиеленушілері және оның директоры Скакова Лиза /
Воспитанники детской деревни «Атамекен» и ее директор Скакова Лиза /
Inhabitants of Atameken children village with its Director Liza Skakova

водитель и педагоги дополнительного образования, а социальный педагог оформляет всю личную документацию воспитанников. Всего в «Атамекене» 44 сотрудника, из них 15 педагогов, 7 членов администрации и 22 технических работника.

- Сколько воспитанников в деревне сегодня? При каких обстоятельствах они поступают к вам?

- На сегодняшний день у нас воспитываются 53 ребенка, из них четыре воспитанника в этом году оканчивают школу. Дети поступают к нам, как правило, из Дома малютки при достижении ими четырех лет и из Центра адаптации несовершеннолетних постановлением акима области и направлением областного управления образования.

- Были ли случаи усыновления детей?

- Да, за пять лет двое детей были возвращены родителям, под опеку были взяты еще два ребенка и один - на патронатное воспитание.

- Сколько атамекеновцев уже вышли во взрослую жизнь?

- С 2015 года 46 воспитанников покинули стены деревни и поступили в вузы и организации ТиПО, расположенные в Казахстане и странах ближнего зарубежья.

- Поддерживаете ли вы связь с воспитанниками после?

- Да, конечно, они же становятся нам родными за годы проживания в деревне. Мы следим за успехами наших выпускников, принимаем участие в их дальнейшем трудоустройстве, помогаем, если нужно, советом и всячески поддерживаем их и искренне хотим, чтобы их дальнейшая жизнь сложилась самым наилучшим образом!

Благодарим за интервью и желаем счастья, душевного тепла, смеха и радости в ваших домах «Атамекена»!

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.06.2019)

«Атамекен» тәрбиленушілерінің демалыс күндері / Выходные атамекеновцев /
Weekends of Atameken kids

« В этом году будет три года, как в Кызылорде не стало детских домов, - отмечает Наргиз Кашапова, бывшая воспитанница детской деревни семейного типа «Атамекен», - я говорю это с огромной гордостью и радостью за родной город. В детской деревне семейного типа ты живешь в доме, в котором у тебя есть не только братья и сестры, но даже своя комната. Можно самому готовить, разговаривать с мамой-воспитателем, делиться проблемами. Здесь дети чувствуют себя полноценными. Здесь ты – член семьи. А самое главное, что дает детская деревня, – это понимание, что ты не один и что у тебя кто-то есть. Даже само ощущение, что ты больше не в детском доме, помогает. »

Steppe, 21.05.2018

« Уникальность детской деревни «Атамекен» состоит в том, что в ней созданы настоящие домашние условия для детей, не имеющих родителей. Жизнь в деревне кардинально отличается от жизни в детском доме. Дети живут не по возрастным группам, а семьями, в которых есть старшие и младшие братья и сестры. Завтраки и обеды им готовит не повар, а мама. Старшие помогают младшим – все так, как это происходит в обычных семьях.

Наталья Ким, которая теперь станет мамой для воспитанников, более 30 лет проработала в детском доме. Она довольна своим новым статусом.

- Я многодетная мать, - говорит она. – У меня четыре мальчика и четыре девочки. Мы только привыкаем к тому, как круто изменилась наша жизнь. Но уверена, что в таких условиях детям будет намного комфортнее и счастливее жить, только так мы можем быть уверены, что дети получают все необходимое для того, чтобы полностью сформироваться для достойной самостоятельной жизни. »

«Кызылординские вести», 01.06.2015

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(27.05.2019)

Әрі қарай оқуға арналған компьютер! / Компьютер для дальнейшей учебы! /
Computer for further studies!

НАШИ МЕСТОРОЖДЕНИЯ. КАРАБУЛАК.

Самым известным месторождением «ПетроКазахстан», тем, которое ассоциируется у простых обывателей с нашей компанией, является, конечно, легендарный Кумколь. С Кумколя все начиналось, но сегодня, спустя почти 35 лет, в активе компании - уже более 20 месторождений, и все без исключения вносят важный вклад в процветание «ПетроКазахстан». Ввиду того что многие из них малоизвестны даже сотрудникам компании, мы начинаем новую рубрику, цель которой - познакомить читателей с каждой из жемчужин нефтепромысла «ПетроКазахстан». Цикл статей начинаем с месторождения Карабулак.

Карабулак - это молодое месторождение. Первую промышленную нефть получили в июле 2008 года на скважине КБ-2п, которая стала первооткрывательницей месторождения, после чего и начался процесс добычи.

Месторождение Карабулак расположено в Улытауском районе Карагандинской области. До Кызылорды - 190 км, а ближайшим из месторождений «ПетроКазахстан» является Арыскум, находящийся в 40 км в южном направлении.

Нефть на Карабулаке добывается с 36 скважин. Ввиду того что на этом месторождении нет собственного цеха подготовки и перекачки нефти (ЦППН), после поступления со скважин на замерные установки (Спутники), углеводороды через систему межпромысловых трубопроводов транспортируются на ЦППН Арыскума, и уже там осуществляется подготовка нефти до товарного качества.

Попутная вода со скважин Карабулака путем разделения в сепараторах ГУ-1 СЗКК подается на поддержание пластового давления месторождения Северо-Западная Кызылкия. Для поддержания пластового давления в 2019 году на Карабулаке была построена мобильная установка БКНС, пробурена техническая водозаборная скважина (ТВС) №6785, вода из которой закачивается в нагнетательные скважины № 28, 30, 38, 46 Карабулака.

Попутно добываемый газ расходуется для печей подогрева скважин месторождения, а остаток отправляется через Северо-Западную Кызылкую на Арыскум для дальнейшей подготовки и закачки газа в пласт с целью поддержания пластового давления.

С самого начала открытия Карабулака электричество на месторождении вырабатывалось автономными дизельными электростанциями (ДЭС). А буквально недавно система электроснабжения месторождения Карабулак была полностью переведена на общую централизованную линию электроснабжения, которая была построена по проекту №15/10 «Электрификация месторождения КАМ». Это, помимо прочего, приведет к снижению затрат на содержание многочисленных ДЭС, установленных на отдельных объектах месторождения, и уменьшению потерь добычи нефти из-за различных остановок скважин по причине сбоя отдельных ДЭС.

Сегодня месторождение является вторым домом для 14 работников - операторов цеха добычи нефти. В 2018 году произошло важное событие - у нефтяников появился вах-

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.11.2018)

«ПҚКР» АҚ курделі құрылыс және сыртқы байланыстар жөніндегі вице-президенті Б.Е.Көшербаев және «ПҚКР» АҚ өндірістік директорының орынбасары Б.Андерсон Карабулақ кен орнындағы ауысымдық лагердің ашылу салтанатында / Вице-президент по капитальному строительству и внешним связям АО «ПҚКР» Б.Е.Күшербаев и зам. директора по производству АО «ПҚКР» Б.Андерсон на церемонии открытия вахтового поселка на месторождении Карабулак / PKKR Capital Construction and External Affairs Vice-President B.E.Kusherbayev and PKKR Production Deputy Director Bruce Anderson at the opening ceremony of the shift camp at the Karabulak field

товый поселок на 45 мест, которого они ждали с нетерпением. На церемонии открытия, состоявшейся 1 ноября 2018 года, Вице-президент по капитальному строительству и внешним связям ПККР Болат Кушербаев отметил: «Одним из приоритетных направлений кадрово-социальной политики «ПетроКазахстан» является создание благоприятных условий труда и улучшение социально-бытовых условий. Приятно осознавать, что удалось построить комфортабельное жилье, соответствующее всем требованиям безопасности».

Ранее вахтовики с Карабулака проживали в поселках на близлежащих месторождениях Арыскум и Кызылкия, которые уже испытывали перегрузку. Нефтяники вспоминают, как порой было сложно добраться оттуда до Карабулака. И всегда мечтали о том, чтобы и у них, как у нефтяни-

ков на других месторождениях компании, тоже появился свой город-сад.

И вот в безлюдной суровой степи вырос современный промышленный поселок, где, помимо комфортабельных, оборудованных всем необходимым корпусов с двух- и трехместными комнатами, есть столовая, медицинский пункт с изолятором, прачечная. Обеспечено отличное водоснабжение со скважины, используются многоканальное спутниковое телевидение, телефония, IT-связь, а в 2019 году появилась и мобильная сеть 3G. Досуг нефтяники могут проводить в зале за игрой в бильярд и теннис или в комнате отдыха, просматривая новости и телепрограммы. Все это, несомненно, поможет работать продуктивнее и с еще большей отдачей вносить свой вклад в развитие компании. Успехов вам, карабулакцы!

«*Открытие и переезд в новый вахтовый поселок месторождения Карабулак стали для нас настоящим счастьем и, несомненно, положительно повлияли на производительность труда. Раньше мы проживали в поселке на Кызылкие, а это 50 км от места нашей работы. Приходилось выезжать на смену за час раньше других, да и со смены приезжали позднее всех, и, конечно, уставали. Длительная дорога - а особенно в ненастную погоду - сильно выматывала. Также были проблемы с горячим питанием. Сейчас все эти трудности остались позади, и теперь у нас есть новый жилой городок со светлой просторной столовой. Появилось больше свободного времени, которое можно провести за игрой в бильярд и настольный теннис. Огромное спасибо!*»

Ажмолдаев Айбол, оператор ДНГ 4-го разряда

Карабулак кен орнындағы вахталық кентінің демалыс бөлмесі / Комната отдыха вахтового поселка на месторождении Карабулак / Recreation room of Karabulak shift village

Хронология событий

декабрь 2005 года - «ПетроКазахстан» проводит разведочные работы на территории Карагандинской области Южно-Тургайского нефтегазоносного бассейна.

2006 год - составлен «Проект поисков и оценки залежей нефти и газа», согласованный с «Южказнедра», а также проведена повторная обработка и интерпретация сейсмических материалов прошлых лет.

2006-2007 годы - компания «BGP» провела сейсмические работы 2Д в объеме 950 пог.км. Результат - выделение на контрактной территории 7 перспективных площадей (Карабулак, Западный Карабулак, Кокбулак, Кемер и др.). Начато бурение первых поисково-разведочных скважин и проведение сейсмических 2Д- и 3Д-исследований.

2008 год - на структуре Карабулак пробурена поисковая скважина КБ-2п, при испытании которой был получен промышленный приток нефти дебитом 71.7 м³/сут. В том же году составлен и утвержден в ТУ «Южказнедра» «Проект разведки залежей нефти и газа на период разведки УВС».

2009 год - на контрактной территории №1928 на структурах Карабулак, Кокбулак и Западный Карабулак ведется сейсмическая съемка 3Д.

2010 год - произведен «Оперативный подсчет запасов нефти и газа месторождения Карабулак по состоянию изученности на 01.01.2009 г.», который был утвержден в ГКЗ РК.

2011 год - получено разрешение от Министерства нефти и газа РК на расширение геологического отвода в южном направлении на территории структуры Карабулак. В результате запасы, подсчитанные как «за пределами геологического отвода», полностью вошли в пределы Контрактной территории №1928 в связи с продлением срока разведки на 2 года (до 27.12.2013).

Карабулак кен орнындағы вахталық кентінің бөлмесі / Помещения вахтового поселка на Карабулаке / Premises of Karabulak shift village

ПРОГРАММЫ ПРОФСОЮЗА: ТРЕНИНГ ПО ВОПРОСАМ БЕЗОПАСНОСТИ В ПККР

В начале года 250 работников ПККР прошли тренинг под названием «Требования промышленной безопасности для работников нефтегазовой отрасли. Порядок организации и методы проведения инструктажей на опасном производственном объекте». На протяжении всех десяти дней обучения его участники проживали в санатории - оздоровительно-лечебном комплексе «Санаторий «Манкент», расположенном в Сайрамском районе Туркестанской области, в 25 км севернее Шымкента. Это стало возможным благодаря инициативе профсоюзного комитета компании.

Нужно отметить, что такой формат тренинга - с проживанием в санатории - проводится в ПККР не впервые: в 2018 году в нем приняли участие 200 работников месторождений Кумколь и КАМ, а в 2019 году - еще 200 сотрудников. Как отметила председатель профкома ПККР Бахыт Мукашева: «Начиная с 2017 года мы ежегодно обращаемся к руководству компании с предложениями об организации обучения для наших производственных работников на базе оздоровительных санаторных учреждений. Руководство поддерживает нашу инициативу, и отдел обучения организует курсы по различным промышленным темам и БОТОС».

Этот тренинг является уникальным по целому ряду причин. Во-первых, это его масштабность - путем систематизации процесса обучения было охвачено большое количество работников. Во-вторых, комплексность, когда помимо обучения работников в рамках своей специальности были затронуты особенности всего производственного процесса. Это дает системность знаний и четкое понимание функций и целей смежных подразделений.

Сам тренинг проходил в формате лекций с сессиями вопросов-ответов, в ходе которых участники могли обсудить различные аспекты промышленной безопасности. Как отметил один из участников тренинга, инженер-механик Малдыбаев Куаныш: «Впечатлили опыт и подготовленность преподавателя, и важной была возможность об-

суждения приведенных примеров из производственной практики».

Ему вторит инженер химических систем Тайкенов Жанатхан: «Мне понравилось, что на тренинге приводились наглядные примеры результатов несоблюдения промышленной безопасности, чтобы люди четко увидели и еще раз поняли всю ответственность. Интересным был и блок о требованиях промышленной безопасности в других странах».

В-третьих, это совмещение полезного с приятным: занятий с отдыхом и заботой о здоровье. В период обучения у участников была уникальная возможность получить оздоровительные и лечебно-профилактические процедуры, и это, несомненно, всем очень понравилось. Как отметила ведущий инженер по затратам Абилханова Сауле: «Такой формат обучения в санаторно-курортных зонах дает энергию и стимул для дальнейшей работы».

В дополнение, все участники подчеркивали важность общения в такой неформальной обстановке. «Природа-сказка благоприятно повлияла на здоровье. Отличное диетическое питание, возможность самому составлять меню. Продуманный досуг отдыхающих в вечернее, свободное от процедур и учебы время, - отметила участница тренинга, специалист по учету затрат Алушаева Айгуль. - Обучение в таком формате благоприятно влияет на формирование межличностных отношений между коллегами, улучшается сплоченность коллектива, что помогает в работе в дальнейшем».

«Знания, полученные на курсах, помогают быть более организованным, - отметил специалист Айдарбек Азамат. - Любые действия на производстве должны быть безопасными, и в первую очередь, для самого работника и окружающих его людей».

И это так - безопасность производства начинается с ежедневного следования правилам БОТОС каждым сотрудником компании. И давайте об этом никогда не забывать - безопасность прежде всего!

«*Полученные знания помогли лучше понять значимость инструктажа, наряда-допуска и других повседневных вещей на производстве, так как именно их несоблюдение приводит к тяжелым последствиям.*»

**Вахитов Денис,
заведующий хозяйством**

«*Мне понравилось обучение в неформальной обстановке и конструктивное взаимодействие с работниками других отделов. Повторение правил организации безопасной работы очень важно для каждого из нас.*»

**Нурибеков Бакдаулет,
инженер-химик**

« Мне понравился формат обучения - без галстуков, при этом в форме вопросов и ответов. »

Журтубаев Сагындык,
ведущий геолог

« На этом курсе мы узнали больше о промышленной безопасности, и наш коллектив стал дружнее. »

Аекенова Дариха,
ведущий инженер-технолог

И еще одна новая рубрика в «Мунайшы», в которой мы будем рассказывать о представителях огромной плеяды профессий в «ПетроКазахстан». Начнем с основы основ нефтянки - с геологов. Все мы понимаем, что на представителей этой профессии возложена задача стратегического характера: найти «черное золото», добывать и перерабатывать которое уже будет огромная команда людей из целого ряда департаментов компании. Не будут найдены новые залежи нефти - не запустится последующая цепочка.

Что важно в этой профессии, каковы ее тонкости и как оцениваются перспективы нашего Южно-Тургайского бассейна? На эти и другие вопросы любезно ответили представители департамента геологов компании - директор входящей в группу «ПетроКазахстан» компании ТОО «Кольжан» Абудурэсити Турсун, а также два сотрудника департамента геологии и геофизики ПККР: заместитель председателя правления по геологии и геофизике Агзам Шарменов и заместитель директора по производству Мин Хайхуэй.

- Расскажите, почему Вы выбрали именно эту профессию. Что именно Вас в ней привлекло?

Агзам Шарменов: Прежде всего, на выбор профессии большое влияние оказал мой дядя - советский геолог-ученый, который всю свою жизнь изучал Мангышлак, Прикаспий, и я всегда брал с него пример.

Думаю, немалую роль сыграло и то, что я всё детство провел на природе, ближе к земле. Помню, часто убегал с мальчишками на 8-10 км от дома. Природа в поселке Тургай, где я вырос, очень разнообразная. Весной вода в реке разливалась, и в оврагах появлялись небольшие озера, речки. Холмистый рельеф придавал местности многообразные изгибы и формы. Часто мы наблюдали за людьми, которые приезжали в поселок, в разных местах сверлили землю и доставали из нее камни. Мальчишкой я, конечно, не понимал, что это геологи отбирали ядерный материал из скважин. Мне нравился их образ жизни - они ставили палатки или передвижные вагончики, рыбачили в озере. Детские впечатления - самые сильные, и они определили мое жизненное призвание.

Сам я начал работать рано - с 6 класса все летние каникулы подрабатывал в сенокосной бригаде совхоза за 40-50 км от поселка, стриг овец, никогда не убегал от работы. Во многом созерцание рельефа местности родного края в детстве помогло мне, как геологу, в работе выполнять геологическое, тектоническое описание подземного строения залежей и структур.

Абудурэсити Турсун: После окончания школы я приехал из своей деревни в промышленный город Кармай (Китай) с одним лишь чемоданом в руках, но с огромным желанием стать нефтяником и верой в правильность выбранного пути. Поступил в Китайский нефтяной университет на специальность «инженер по добыче нефти», пер-

Абудурэсити Турсун
Директор ТОО «Кольжан»

Окончил Китайский нефтяной университет по специальности инженерия по добыче нефти. Стаж работы в отрасли - 25 лет.

2003-2009 - заместитель директора и директора департамента разведки и разработки нефтегазовых месторождений АО «СНПС-АктобеМунайГаз».

2009 - технический директор АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз».

2011 - назначен директором ТОО «Кольжан». В период работы Абудурэсити директором ТОО «Кольжан» успешно внедрены передовые управленческие методы и технологии. За это время месторождение Западный Тузколь было подготовлено к промышленному освоению, а месторождения Кетеказган и Тузколь находятся в пробной эксплуатации.

Получатель Особой золотой Президентской премии «ПетроКазахстан» за 2010 год, а также Золотой Президентской премии за 2012 год.

Также имеет следующие награды: юбилейную медаль в честь 70-летия Кызылординской области (2009 год), благодарственное письмо акима области ко Дню нефтяника (2010 год), Почетную грамоту CNPC (2011 год), Почетную грамоту Министерства нефти и газа в честь 25-летия Кумколя (2011 год), медаль «Мұнай-газ кешенін дамытуға қосқан үлесі үшін» (За вклад в развитие нефтегазового комплекса) Министерства энергетики РК (2015 год), благодарность акима области (2016 год), памятный знак «20-летие CNPC» (2017 год), медаль Ассоциации KAZENERGY (2018 год), юбилейную медаль Министерства энергетики РК «Қазақстан мұнайына 120 жыл» (2019 год).

вые два года интенсивно обучался китайскому языку, последующие четыре года осваивал профессию нефтяника. Я понимал, что за добычей нефти стоит огромный, физически тяжелый труд. Это мужская работа. И работа очень интересная. Чтобы стать востребованным специалистом, ежедневно занимался по 12 часов и после учебы ходил на курсы английского и русского языков.

Мин Хайхуэй: Нефть называют промышленной кровью, источником энергии, черным золотом, и она играет значимую роль в структуре экономики многих стран. Нефть - достояние нашей планеты, и она занимает ведущее место в мировом топливно-энергетическом комплексе. Потребление энергоресурсов непрерывно растет. Потребность в доступной чистой энергии всегда была высока, и геологи помогают удовлетворять эту потребность. Они могут выявлять наиболее перспективные участки для геологического изучения, поиска, разведки, оценки, до-разведки, пробной эксплуатации и промышленной разработки нефтегазового месторождения. Если вы хотите изменить мир и помочь ему в развитии - нет лучшего способа, чем стать геологом.

- Как повышаете уровень своих знаний?

Мин Хайхуэй: Мы живем в постиндустриальном обществе, где самым главным фактором производства является интеллектуальный труд, и знания сейчас ценятся больше всего. Когда-то общество относилось к аграрному типу, и в почете была земля, преобладал ручной труд. Свежие новые идеи, креативность, логика и творчество - вот что должен объединять в себе современный человек. Чтобы стать востребованным и высокооплачиваемым специалистом, нужно быть образованным и начитанным. И я, как множество современных людей, пытаюсь впитывать в себя как можно больше информации, постоянно совершенствоваться, корректировать и пополнять свою сокровищницу новыми идеями и стремлениями.

На мой взгляд, есть два пути к повышению уровня знаний. Первый - чтение и самообучение. Все это не только дает новые знания, информацию, но и тренирует мозг,

Агзам Шарменов

Заместитель председателя правления по геологии и геофизике, департамент геологии и геофизики, ПККР

Окончил Казахский политехнический институт имени В.И.Ленина по специальности разведка, геология нефтяных и газовых месторождений. Стаж работы в отрасли - 31 год.

1988-1991 - инженер-геолог ЦДНГ, НГД «Кумколь Нефть» при производственном объединении «Мангышлакнефть».

1991-1995 - ведущий геолог, ЦДНГ, ПО «Южнефтегаз».

1995-1998 - ведущий геолог, отдел геологии, ОАО «Харрикейн Кумколь Мунай».

1998-2010 - менеджер отдела геологии и геофизики, АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз».

2010-2014 - старший менеджер отдела геологии и геофизики АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз».

2014 - по настоящее время - заместитель председателя правления по геологии и геофизике, департамент геологии и геофизики, ПККР.

Агзам Шарменов является одним из немногих в компании обладателем большого количества наград и премий.

Среди корпоративных это: Золотая Президентская премия «ПетроКазахстан» за 2006 год, Серебряная Президентская премия за 2007 год, Бронзовая Президентская премия за 2008 год, Особая золотая Президентская премия за 2010 год, Золотая Президентская премия за 2012 год, Золотая Президентская премия за 2013 год, Премия для отличившихся работников за исключительный вклад по итогам 2018 года. Также были премии «ПетроКазахстан» в групповом составе: Премия для отличившихся работников за заметный вклад (за 2017 год) в составе Группы №3 научно-исследовательского проектного института, а также Премия для отличившихся работников за исключительный вклад (за 2019 год) в составе Группы по пересчету запасов.

Среди внешних наград: Почётная грамота МЭМР (2009 год), Почетная грамота CNPC (2011 год), сертификат «Специалист Года» Национального бизнес-рейтинга в рамках проекта «Лидер Казахстана-2013», нагрудный знак «Отличник разведки недр» (2008 год), благодарность акима области (2016 год), памятный знак «20-летие CNPC» (2017 год), Почетная грамота Кызылординской области в рамках 60-летнего юбилея (2019 год), юбилейная медаль МЭ РК «Қазақстан мұнайына 120 жыл» (2019 год).

учит думать, анализировать, размышлять и обобщать. Эта привычка принесет большую пользу для изучения геологии. Второе - больше общайтесь с опытными, умными, знающими людьми. Геология - эта естественная наука и очень сложная. Геологи, как и, например, доктора, с возрастом приобретают больше и больше опыта. Нужно не бояться задавать коллегам, научным руководителям вопросы, важно принимать участие в спорах, дискуссиях, обмениваться опытом. Это даст толчок к развитию аналитических способностей и решению возникших вопросов в работе, а также расширит кругозор.

Абдурэсита Турсун: Профессия нефтяника очень интересна и познавательна. На производстве не может быть скучно: в мире не бывает двух одинаковых скважин, меняются способы добычи нефти, совершенствуется оборудование. Чтобы понимать преобразования, нужно всегда учиться, стремиться постигать новое. Наряду с основной профессией я изучаю и геологию, и бурение, и разработку. Не боюсь никаких сложностей, пытаюсь справиться с любыми задачами.

Агзам Шарменов: Помимо получения опыта на производстве, геологу необходимо расширять свое понимание взаимоотношений структурных элементов, которые строят геологическую эпоху. К примеру, чтобы изучить Прикаспийский нефтегазоносный район - огромный бассейн на территории Казахстана и России, на котором расположены месторождения Тенгиз, Жанажол, Кашаган и еще более 200 месторождений, геологу необходимо знать, что Прикаспийская впадина является частью древнейшей на планете Русской платформы. Кристаллический фундамент Прикаспийской впадины расположен на глубине 15-20 км. Древнейшие породы Русской платформы выходят на поверхность на таких структурных элементах, как Балтийский кристаллический щит, обнаженный на поверхности, Украинский массив, Воронежский выступ, Татарский свод.

Для изучения Балхаш-Алакольского, Илийского, Зайсанского осадочных бассейнов на перспективы нефтегазоносности геологу нужно знать Алтайскую складчатую систему - Горный Алтай, Рудный Алтай, Заилийский Алатау, Джунгарский Алатау, Иле-Алатау, Кунгей Алатау и другие. В Центральном Казахстане Тургай взаимосвязан с Мугаджарской складкой, хребтом Улытау, Северный Тургай - с Уральской складчатой системой. Знание тектонического времени формирования элементов очень полезны, и, таким образом, геолог расширяет свое понимание истории земли.

И если задуматься о том, что нас ждет в будущем? Перед геологами стоит задача принимать решения на перспективу. В пределах Южно-Тургайского бассейна проходят такие известные разломы, как Центральный Тургайский, Главный Каратауский, Амангельдийский трансконтинентальные глубинные разломы и множество других малоизвестных нам. Глубинные разломы как корни в теле фундамента играют роль каналов тепломассопереноса. Через них передвигается и образуется нефть. На путях этих разломов, возможно, и обнаружатся месторождения. В будущем расшифровка разломов может стать новым направлением исследований и тематической работой, которая приведет к открытию крупных месторождений в регионе.

Мин Хайхуэй

*Заместитель директора по производству,
департамент геологии и
геофизики, ПККР*

Окончил бакалавриат Института нефти Дацин по специальности геологическая разведка нефти и природного газа, а также докторантуру Китайского нефтяного университета по специальности геология. Доктор геологических наук. Стаж работы в отрасли - 15 лет.

2004-2009 - заместитель директора филиала компании «ZhenHuaOil».

2010-2011 - директор по производству в АО «СНПС-АтырауМунайГаз».

2011-2013 - менеджер по геологии, представительство CNPC (Казахстан).

2013-2015 - менеджер по геологии департамента технической поддержки, представительство компании CNPC (Казахстан).

2015 - назначен заместителем директора по производству департамента геологии и геофизики ПККР.

Получатель Премии ПККР для отличившихся работников За исключительный вклад за 2017 год и Почетной грамоты Палаты предпринимателей РК (2016 год).

- Какие качества являются ключевыми для геолога? Что важно в данной профессии?

Абдурэсита Турсун: Работа геолога нешаблонная и требует аналитического ума и творческого подхода. Геологу приходится учитывать многие факторы, по существу, каждый раз проводить научные исследования. Чтобы стать хорошим специалистом, необходимо освоить целый комплекс как инженерных, так и гуманитарных наук. В своей работе мы используем знания по строению земной коры, литосферы, геологических процессов, эволюции органического мира, экологии и много другого. Геолог должен

знать методы разведки месторождений углеводородов, технологии бурения, испытания, эксплуатации скважин и методики их исследования. Поэтому наряду с геологией необходимо активно изучать и смежные науки, расширяя кругозор, что всегда поможет в нелегкой, но интересной работе.

Мин Хайхуэй: Как говорят, где нефть? Согласно теории современного органического нефтегазового происхождения, месторождения нефти и газа приурочены практически ко всем типам осадочных горных пород, но располагаются преимущественно в песках, песчаниках, известняках, доломитах, поскольку они отличаются повышенной пористостью и представляют естественные резервуары для жидких и газообразных углеводородов. Но нефть также у геологов в голове. На первый взгляд, этот аспект может показаться несерьезным, но на самом деле, это значит, что геолог должен обладать креативностью, наблюдательностью, а также усидчивостью и внимательностью. Иными словами - для определения расположения скважины еще до ее бурения у геолога в голове уже складывается модель образования залежи на основе изучения множества различных геолого-геофизических данных, таких как условия формирования аналогичных выявленных залежей, закономерность их распространения, факторы нефтегазового скопления (условия нефтематеринских пород, ловушки, пути миграции, покрышки) и еще ряда параметров, которые нужно свести воедино, чтобы понять, где же эта залежь конкретно может быть расположена. В дальнейшем гипотеза геолога будет подтверждена результатами бурения скважины.

- Назовите, пожалуйста, самые интересные или масштабные проекты, в которых Вы участвовали за период своей карьеры.

Агзам Шарменов: В 1999-2000 годах впервые в Южно-Тургайском бассейне в пределах месторождения Кумколь по данным бурения скважин были воссозданы древние мандрические русла позднеюрского периода. В течение 5-6 месяцев местные специалисты по диаграммам ГИС каждой скважины расшифровывали и вручную зарисовывали мандрические палеоруслу северного направления по горизонтальным Ю-I, Ю-II, Ю-III. В то время в Казахстане еще не было компьютерных технологий.

Кумколь является эталонным месторождением в регионе. Миллионы лет водные потоки, берущие начало со склонов гор Улытау, сносили качественный обломочный материал чистых песчаников и образовали дельту протяженностью порядка 70-80 км, прорезанную в центре месторождения большим количеством палеорусел и протоков в виде «птичьей лапы», которые и послужили формированию крупного в регионе месторождения.

В отобранном керне были обнаружены вымершие организмы, моллюски, ракушки, водоросли и растения того периода. Работа по картированию палеорусел приводила в восторг. На наших глазах восстанавливалось историческое прошлое земли. Если археологи возрождают древние городища, цивилизации людей, то задача геолога реконструировать историю земли, ее движения. Представьте себе, на современном Кумколе в юрский геологический пе-

риод мягкий климат и аэрация создали условия для жизни зарослей растений, по руслам текли водные потоки, образуя русловые отмели, дюны, поймы. Со временем вымершая органика преобразовалась в нефть, которая заполнила высохшие водные пути, и сегодня мы добываем ее на благо людей. Мне, как геологу, повезло работать с богатым материалом месторождения Кумколь. Это редкая удача, о которой можно только мечтать.

Идея очень понравилась канадским и английским специалистам. Как автор идеи, я продолжил работу на международном уровне в Лондоне с целью построения геологической модели палеорусел совместно с английской компанией «Трой».

Данная тематическая работа была очень полезна и для дальнейшей разработки и добычи месторождения, в особенности закачки воды. Она послужила основой для корректировки сетки скважин, закачки воды с учетом направления русловых каналов. Геология - это, прежде всего, знание истории земли, без которой разработка месторождений осуществлялась бы вслепую.

Эта работа также послужила началом для поиска древних русел и на других месторождениях Арыскупского прогиба.

Мин Хайхуэй: В 2010-2013 годах я работал производственным директором АО «Атыраумунайгаз». Компания владела двумя контрактами на разведку на казахстанском секторе Каспийского моря. На участках Махамбет и Бобек была низкая изученность сейсмическими исследованиями 2Д, не были пробурены скважины. После активации разведочных работ благодаря созданию СП между казахстанской и китайской сторонами мы в относительно небольшие сроки командой из десяти человек сделали большой объем работ, включая составление и согласование 6-летней рабочей программы, организацию сейсморазведки 2Д в объеме 2100 км с ее последующей интерпретацией, на основании которой была проведена 3Д-сейсморазведка.

Все это позволило нам определить местоположение первой поисково-разведочной скважины на структурах Махамбет и Бобек, и в дополнение на участке Махамбет были выполнены инженерно-геологические изыскания для постановки буровых платформ. Для меня это был интересный проект, в успехе которого, помимо прочего, большую роль сыграла слаженная командная работа. В процессе проекта я детально ознакомился с процедурой организации ГРП на Каспийском море, законом о недропользовании, правилами в нефтегазовой, экологической области.

Абудурэсити Турсун: В целом основой поиска, обнаружения и подготовки к промышленному освоению месторождений полезных ископаемых является геологоразведка, и «ПетроКазахстан» вкладывает значительные активы в разведку на новых территориях Южно-Тургайского прогиба, что позволяет осуществлять регулярное расширение ресурсной базы за счет новых месторождений. Среди недавних - были обнаружены и в 2010-2013 годах введены в промышленную разработку еще четыре новых месторождения - Северо-Западный Кызылкия, Восточный Кумколь, Северный Нуралы, Юго-Западный Карабулак.

Важно отметить, что внедрение компанией новой зарубежной техники и технологий, в том числе при бурении скважин, проведении геолого-технических мероприятий с эксплуатационным фондом скважин, контроле и регулировании разработки нефтяных залежей и прочем, позволяет обеспечивать текущие проектные уровни добычи и достигать намеченной нефтеотдачи пласта.

С открытием в 2006 году месторождения Тузколь контрактная территория 1057 вошла в число высокоперспективных участков Арыскупского прогиба. Для изучения Тузкольского проекта и юго-западного структурного «клина» создана Программа по проведению исследовательских работ и моделирования, над которой работала команда геологов и геофизиков, и это очень важный перспективный разведочный проект. На данной территории проведены широкомасштабные геологоразведочные работы, которые в разные годы позволили обнаружить несколько новых месторождений: Западный Тузколь, Жанбыршы, Северный Кетеказган.

- Что является потенциальным индикатором наличия залежей нефти и газа?

Абудурэсити Турсун: Прежде всего, анализируется большой объем геолого-геофизических данных на наличие осадочного бассейна, мощности которого в регионе составляют от 6 км до 1,5 км, подземный рельеф бассейна, содержание в нем богатых органических веществ, вымерших более 100 млн. лет назад. Чем богаче бассейн древней фауной и флорой, тем больше вероятность образования и скопления углеводородов. Например, месторождение Кумколь расположено в приподнятой части бассейна, окруженной глубокими мульдами, откуда генерируются углеводороды и аккумулируются на поднятии. Исследования в Южно-Тургайском бассейне доказывают, что 1 куб.м породы содержит 1% органических веществ, из которых получают от 100 до 300 граммов нефти. Все эти данные получены в результате бурения параметрических скважин.

Нефть и газ собираются в пористые резервуары (песчаники), а задерживают их покрышки (глины). Тектоническая активность приводит в движение водные потоки, которые переносят с собой жидкий песок, древнюю органику. Когда движения уменьшаются, образуются озерные, дельтовые отложения (глины), в результате цикличности формируются структуры. На практике доказано, что монолитные отложения песчаника или только глины не содержат нефть или газ. Необходимо присутствие чередования песчаника и глины.

Мин Хайхуэй: Когда-то главным признаком наличия нефти был ее выход на поверхность. Рядом с такими местами в середине XIX века бурили первые нефтяные скважины. Позднее стали замечать, что месторождения нефти часто связаны с возвышениями. Действительно, такая форма рельефа может свидетельствовать об антиклинальной (выпуклой) складке в земной коре, в которой собирается нефть.

Уже в начале XX века, прежде чем начинать бурение, стали проводить геологическую съемку местности. Она и сегодня составляет первый этап разведочных работ. Геологи изучают пласты горных пород, выходящих на поверхность, - их состав, свойства, возраст, условия залегания. После окончания полевых исследований составляются геологические карты, показывающие, где и какие породы выходят на поверхность, какова вероятность содержания в них углеводородов. Дополнительную информацию позволяют получить аэрокосмические методы. Например, на снимках хорошо видны разломы земной коры, которые трудно обнаружить другим способом, - разломы ограничивают блоки, к которым обычно приурочены месторождения нефти и газа.

Масса признаков и критериев позволяет оценить возможную нефтегазоносность недр. Это, например, значительная толщина слоя осадочных пород, отсутствие магматизма и метаморфизма, чередование слоев коллекторов и покрышек, крупные глубинные разломы. Если важные признаки обнаружены, начинают искать структуры, в которых могут оказаться ловушки, а именно в ловушках и располагается нефть.

- На основании каких факторов решают делать 3Д-сейсмику и далее делают разведку?

Мин Хайхуэй: Сейсморазведка - это один из ведущих геофизических методов исследования структуры, строения и состава горных пород. В то же время этот инструмент и способ поиска на нефть и газ имеют свои ограничения. Сейсмические исследования 2Д или 3Д могут предоставить довольно точную и детальную информацию по геологической структуре и ловушке, но не могут однозначно ответить на вопрос о наличии коммерческих запасов нефти (или газа) в выявленных структурах. Для оценки потенциала залежи должны быть известны такие параметры, которые сейсмические исследования дать не могут (например, пористость, проницаемость пластов, нефтенасыщенность, пластовое давление т.д). Таким образом, даже самые точные сейсмические исследования не избавляют от необходимости бурения скважин для испытания, опробования пластов и подтверждения наличия коммер-

ческого притока нефти и газа, запасов промышленной категории.

На этапах геолого-геофизических и поисковых работ на основании детального изучения и анализа имеющихся данных гравиметрической, магнитной, геохимической разведки, сейсмике 2Д, ранее пробуренных скважин, после предварительного определения возможных зон нефтегазоаккумуляции, потенциальных ловушек и конкретных объектов поиска нужно провести сейсморазведочные работы 3Д. Это делается для оценки и уточнения перспективности возможного накопления и сохранения углеводородных масс, выбора локаций для поискового бурения. После интерпретации сейсмических данных 3Д определяют местоположения разведочных скважин. Их бурят, и, если получен приток, проводятся оценочная работа, оперативный подсчет запасов, пробная эксплуатация, составляется проект разработки и месторождение готовится к разработке.

Абдурэсита Турсун: На основании данных бурения параметрической или структурной скважины определяется геологический возраст и литологический состав пород, региональной редкой сетью профилей проводятся геофизические исследования для определения скоростей в различных горных породах и привязки их к отражающим горизонтам. Далее приподнятые мощные блоки исследуются сейсморазведкой 2Д со спущением сети с целью обнаружения перспективных структур. В случае открытия скоплений нефти и газа проводится 3Д-сейсмика с целью детального изучения продуктивных залежей.

- Некоторые страны, в особенности США, активно разрабатывают залежи сланцевой нефти. Где она может образовываться? И есть ли она в Казахстане?

Абдурэсита Турсун: Залежи сланцевой нефти связаны с морскими осадконакоплениями. В нашем регионе, в Южно-Тургайском бассейне отложения континентальные: болотные, озерные, речные, поэтому сланцевые породы не встречаются. Но в Прикаспийском регионе в Западном Казахстане, на Мангышлаке мощные сланцы также не обнаружены.

Ученые геологи делают предположения, что карагандинский бассейн «Тениз», расположенный в Центральном Казахстане, может быть перспективным на наличие сланцевых залежей. Также на Костанайской седловине развитие эффузивных траппов с признаками углеводородов связывают с возможным присутствием сланцев.

За Павлодарским Прииртышьем, в Западной Сибири по данным керн встречаются богатые сланцевые залежи нефти.

Схожие с горючими сланцами породы встречаются в Алакольском бассейне в Восточном Казахстане, Шу-Илийском бассейне в Центральном Казахстане, которые требуют новых методов исследования, отличающихся от исследования традиционных залежей, и являются работой будущего.

Мин Хайхуэй: Сланцевая революция преобразила Северную Америку. В других странах запасы сланцевого газа также велики, но их разработка существенно отстает от американских темпов. Сланец - это мелкозерни-

стая горная порода слоистого строения, образовавшаяся за миллионы лет из осадочных пород, содержащих глины, кварц, кальцит и другие материалы, а также органические отложения. Главный источник сланцевой нефти - это так называемые нефтяные сланцы. Это ресурс, основу которого составляет органическое вещество кероген.

Кероген геологи называют протонефтью. Для получения жидких углеводородов ее еще необходимо подвергнуть дополнительной термической обработке, и ее способы таковы: пиролиз, гидрирование или термическое растворение. Полученные в результате обработки жидкие углеводороды называются сланцевой нефтью (shale oil), или синтетической нефтью (synthetic crude oil).

По данным ученого Александра Фурманюка (2015 г.), в Казахстане обнаружили сланцевую нефть еще 75 лет назад. Он считает, что нефть широко распространена в Казахстане высоковязких и тяжелых битуминозных пород, залегающих большей частью в верхних частях продуктивных нефтяных разрезов, относится к категории сланцевой нефти. В Западном, Южном и Центральном Казахстане в других нефтедобывающих регионах более 80% открытых и открываемых месторождений полностью или частично состоят из залежей тяжелой и высоковязкой нефти. И такие открываемые залежи высоковязкой тяжелой нефти относили к категории балансовых и трудноизвлекаемых запасов.

На данный момент развивается добыча традиционно-го сырья - нефти, газа и газового конденсата. А развитие добычи сланцевой нефти требует больших капиталовложений и сложных технологий. Себестоимость добычи сланцевой нефти очень высока, особенно на стартовом этапе. В Казахстане ее не добывают.

- Какие перспективы добычи газа в РК и в сфере каких залежей (по типу, географии) они будут сдвигаться?

Мин Хайхуэй: Газ является чистым энергоисточником и важным химическим сырьем. Газовая промышленность как в Казахстане, так и в мире сегодня - одна из самых динамично развивающихся по сравнению с нефтью и углем. Расширяющиеся возможности применения газа делают его трендом. По данным сайта www.kazservice.kz на 2019 год, по запасам газа Казахстан занимает 22-е место в мире и 3-е место среди стран СНГ - после России и Туркменистана. Утвержденные извлекаемые запасы составляют 4 трлн. кубометров, в том числе попутного газа - 2,2 трлн. кубометров, свободного газа - 1,8 трлн. кубометров. Перспективы газовой отрасли Казахстана многообещающие. В среднесрочных планах к 2025 году планируется завершить формирование общего рынка газа стран ЕАЭС и расширение возможностей по взаимной торговле газом стран-участниц. К 2030 году согласно генеральной схеме уровень газификации в стране вырастет с текущих 49,68% до 56%.

Следует отметить, что нефтегазовые месторождения неравно распределены географически. Основные гиганты сосредоточены на западе Казахстана (Тенгиз, Карачаганак, Жанажол). По типу залежей это в основном газоконден-

сатные месторождения, например, Карачаганак, Жанажол. И свободного газа у нас меньше, чем попутного. В Казахстане две трети извлекаемых запасов газа - это попутный газ, который извлекается вместе с нефтью и требует предварительной дорогостоящей переработки. Поэтому около 45% добываемого газа используется недропользователями для обратной закачки в пласт с целью поддержания пластового давления и увеличения его нефтеотдачи, также на собственные технологические нужды.

Учитывая высокий уровень инвестиционной активности в нефтегазовом секторе, в среднесрочной перспективе предполагается открытие и введение в эксплуатацию новых газовых месторождений, а также находящихся сейчас в консервации. В настоящее время добыча, сбыт попутного газа и реализация газохимического комплекса ограничиваются законом о газе и газоснабжении. Надеюсь, что для роста добычи газа данное направление будут стимулировать.

Абдурэсители Турсун: Прикаспийский регион с месторождениями Кашаган, Тенгиз, Карачаганак является лидером по добыче и обеспечению газом не только Казахстана, но и зарубежья: Европы - через Оренбург; в южном направлении Китая - через Южный Казахстан. Газ с месторождения Карачаганак поставляется в Оренбургский газоперерабатывающий завод в России и далее экспортируется в Европу. Перспективы добычи газа также связаны с этими гигантскими месторождениями с запасами газа более 1 млрд.м³. Добыча газа в Южно-Тургайском бассейне производится в меньшем объеме с целью обеспечения в масштабах области и города.

- Есть ли какие-то тренды в вашей профессии, которые существенно повлияли на ход работ (подходы к ней) в ней за последние 5-10 лет?

Мин Хайхуэй: В связи с ростом объемов геологоразведочных работ во всем мире объекты поиска, разведки нефти и газа переходят от антиклинальных ловушек в неструктурные, от среднемелкого залегания в большие глубины, с суши на море, с традиционной энергетики на нетрадиционную. Сложности разведки и объем инвестиций будут только расти. Поиск альтернативной и чистой энер-

гии является трендом. Это требует от геологов непрерывной инициативы в отношении теорий, методов, технических средств и компьютерных технологий.

Абдурэсители Турсун: Структура Южно-Тургайской впадины имеет уникальный характер. Со временем перед геологами встанет задача применения в геологоразведочной практике новых методов, связанных с особенностями строения данного региона и обнаружения сложных ловушек нефти и газа. Южно-Тургайский бассейн представляет собой длинные глубокие рвы протяженностью 200-300 км. На дне этих глубоких ущелий откладываются пески в виде русловых, баровых отложений, перенесенные в весенне-осенний период водными потоками, также на склонах ущелий образуются наносы в форме конуса выносов. К примеру, бурение скважин на глубину более 3000 метров на месторождениях Тузколь, Кетеказган и Юго-Восточный Дошан с обнаружением газовых залежей свидетельствует о перспективах глубоких частей бассейна.

- Есть ли какие-то традиции, байки среди геологов?

Агзам Шарменов: По традиции в преддверии Дня геолога в местных газетах и журналах публикуем интересные статьи на тему геологии. Например, в этом году в областной газете «Кызылординские вести» от 31.03.2020 г. вышла статья о роли тектонической деятельности в формировании благоприятных условий для скопления углеводородов и образования крупных месторождений Кумколь, Кызылкия и других.

Абдурэсители Турсун: Есть хорошая традиция отмечать День геолога на областном уровне. У нас в регионе геологоразведочную деятельность осуществляют примерно 20 компаний. И каждый год по очереди одна из компаний берет на себя организационные обязанности по проведению профессионального праздника. В этот день собираются все геологи нефтяных компаний, общаются, обсуждают последние события в мировой геологии, знакомятся с новинками геологических исследований, чествуют ветеранов и передовиков и делятся воспоминаниями.

Благодарим за интересное интервью!

ЭКСПЕДИЦИЯ В ГОРАХ БОЛЬШОЙ КАРАТАУ

Сотрудники департамента геологии и геофизики ПККР в октябре 2019 года участвовали в полевой экспедиции в горах Большой Каратау, расположенных в Южном Казахстане, в районе Туркестана. Целью экспедиции, организованной Институтом геологических наук имени К.И.Сатпаева, было ознакомление с верхнепалеозойскими карбонатами как аналогами нефтегазоносных платформ девон-карбона.

Объектами посещения были геологические разрезы Жертансай, Майдантал, Жанкурган, Шерт, то есть обнаженные пласты на поверхности земли - толщи карбонатных пород, по возрасту датируемые от верхов девона (фамен) и до раннего карбона (визей, серпухов, башкир), которые 300-400 млн. лет назад залежали на дне Палеоазиатского океана.

На примере геологических разрезов участники экспедиции увидели историю Земли - состояние фаций (слоев) карбонатной платформы в обстановке глубоководной бассейновой впадины, затем на склоне платформы и в шельфовой лагуне, в которых была видна разнообразная фауна: кораллы, губки, водоросли, окаменевшие растения. Окаменевшие морские организмы этой территории считаются достоянием Казахстана и интересуют многих зарубежных ученых-геологов, которые используют их в своих научных статьях. На богатом материале гор Каратау выполнено множество научных работ.

Горы Каратау - это те же палеозойские отложения Южно-Тургайского бассейна, принятые как фундамент, но вышедшие на поверхность земли. Только Южно-Тургайская впадина покрыта мощным мезокайнозойским осадочным чехлом. Знаменитый глубинный Главный Каратауский разлом протяженностью около 2000 км проходит через горы Каратау, пересекает Южно-Тургайский прогиб и доходит до гор Мугалжар. И этот разлом сыграл большую роль в создании тектонических условий для образования залежей углеводородов на юге Казахстана.

Превосходная обнаженность этих объектов, их хорошая доступность могут представлять большой интерес для геологов, палеонтологов, геологов-нефтяников, занимающихся изучением бассейнов палеозойского карбонатного осадконакопления и связанного с ними процесса образования и формирования залежей углеводородов.

Почему эта экспедиция была важной для нашей компании? На вопросы редакции ответила руководитель группы отдела по запасам углеводородного сырья и недропользования департамента геологии и геофизики АО «ПККР» Ляззат Санкибаева.

- Расскажите, пожалуйста, чем важна экспедиция, что дали полученные сведения.

- Увиденные на дневной поверхности органогенные постройки, оолитовые песчаники, фауна, карсты, рифы в палеозойское время находились на дне древнего океана. Нам стало известно, что в компьютерный век такие крупней-

«ПККР» АҚ Геология және геофизика департаментінің көмірсутек қорлары және жер қойнауын пайдалану жөніндегі бөлімінің басшысы Л.Санкибаева / Руководитель группы отдела по запасам углеводородного сырья и недропользования департамента геологии и геофизики АО «ПККР» Л.Санкибаева / L.Sankibaeva, Team Leader of the Project and Hydrocarbon Reserves Department, PKKR Geology and Geophysics

шие месторождения, как Тенгиз, Кашаган, расположенные на западе Казахстана, были смоделированы учеными по аналогии и на основе разреза карбонатных построек - лагун и коралловых атоллов - гор Большой Каратау.

- Горы Большой Каратау находятся далеко от лицензионных территорий «ПетроКазахстан». Как знания о них смогут помочь в геологоразведочной деятельности компании?

- В масштабах Земли понятие «далеко» утрачивает свое значение. На многих месторождениях России и на западе Казахстана залежи нефти приурочены к карбонатным отложениям девон-карбона. А то что в Южно-Тургайском бассейне палеозой не изучен, это общепризнанный факт. Мощности карбоната, достигающие в горах Каратау 4 км, должны частично присутствовать и в нашем регионе. Такого рода знания меняют сознание геологов, которые проводят связи при помощи аналогии и определяют перспективы и направление геологоразведочных работ.

- Как эти новые знания повлияют на разведочный план «ПетроКазахстан»?

- На сегодня разведанные структуры с обнаружением запасов в терригенных отложениях мела и юры с каждым годом сокращаются, и это естественный процесс. Перед геологами компании региона и в целом стоит задача обнаружения новых перспективных структур. Как уже было отмечено, карбонатные постройки древних атоллов, коралловые острова, содержащие огромные запасы нефти на месторождениях Тенгиз, Кашаган, присутствуют на дневной поверхности как аналог в горах Большой Каратау, а также на Костанайской седловине. Не исключена вероятность их присутствия и в глубоких частях Арыскупского прогиба, где расположены разведочные территории «ПетроКазахстан», которые требуют исследований в перспективе.

Брахипод қабығы / Раковины брахиопод / Brachiopod's shell

Тасқа айналған фауна / Окаменелая фауна / Fossilized fauna

Карбонаттың ашық қабаттары / Обнаженные пласты карбонатной толщи / Exposed carbonate stratum

ДЕД С ФАБРИЧНОГО

Интернет дарит удивительные возможности - где, как не тут, можно в одночасье стать популярным благодаря созданию интересного контента, например, в YouTube или Instagram. Сегодня мы хотим рассказать о сотруднике ПКОСИ, старшем специалисте службы безопасности департамента БОТОС и СБ Андрее Батанове, который не только обрел популярность благодаря своему YouTube-каналу «Дед с Фабричного», но и уже помог множеству людей.

- Андрей, ваш канал очень интересен и популярен! Вы готовите основные мясные блюда казахской и центральноазиатской кухни, а также показываете, как правильно разделывать мясо. Даже борщ у вас азиатский. Какова основная концепция вашего канала? И почему вообще решили начать его делать?

- Благодарю за комплимент! Специального намерения создать канал у меня не было. Все началось с семейных видео, которые мы снимали у себя дома или на природе, готовя еду или просто находясь на отдыхе. И чуть меньше двух лет назад старшая дочь, которая живет в Санкт-Петербурге, смотря эти видео, предложила открыть свой канал, чтобы выкладывать их на YouTube. Разрабатывать концепцию и не пришлось - все сложилось само собой. Дочь выступила монтажером, супруга - оператором (аниматор, как ее окрестил внук), а мне досталась роль главного исполнителя. Так все и закрутилось.

Члены моей семьи в основном заядлые мясоеды, а значит, и готовим мы в основном из мяса. В Казахстане очень

сильно переплетены кухни мира, но нам очень нравятся блюда азиатской кухни, и на первом месте стоит, конечно, казахский ет асу.

- Как пришла любовь к готовке?

- Готовить люблю с детства - в 7 лет испек свое первое печенье. Мой отец всегда готовил на выходных много вкусных блюд, давая моей маме передышку от кухни. Наверное, любовь к приготовлению еды у меня именно от него. Так у нас и пошла традиция - мужская готовка по выходным. И мне нравится, когда мои блюда уходят на ура!

Хочу открыть секрет: я никогда заранее не знаю, что буду готовить и каков будет конечный результат. Все приходит с вдохновением и, так сказать, с куском разложенного мяса. Спонтанно и на интуиции. И, кстати, рецептов у меня нет - все делаю на глаз.

- Большинство блюд на канале мясные, планируете ли вы снимать овощные блюда? Где закупаете основной ингредиент - мясо?

- В моих блюдах всегда присутствуют овощи и зелень как сопутствующие ингредиенты. Но вот чтобы готовить исключительно овощные блюда - это не пробовал, не вегетарианец (улыбается). Мне повезло - мясо предоставляют мои друзья-животноводы, и это высококачественный и проверенный продукт! На базаре покупаю крайне редко. При покупке мяса важным условием для меня является то, что оно должно быть жирным. «Жирный скот - здоровый скот» - так говорил мой отец, и для меня это критерий истины.

- **Расскажите о процессе создания роликов. Часто в ваших роликах - члены семьи, гости, они тоже участвуют в приготовлении блюд?**

- Как я уже говорил, в создании роликов задействована вся семья. Дочка обрабатывает наши отснятые видео и выпускает видеоролик. Так как мы проживаем в поселке, то за стол редко садимся только своей семьей - гости и друзья как-то неожиданно появляются, чему я только очень рад. Иногда и гости участвуют в приготовлении.

- **Какие были сложности в начале создания канала?**

- Совершенно никаких! Как снимали, так и снимаем. Разве что теперь появилась ответственность перед моей аудиторией подписчиков, которые ждут новых видео.

- **Какой ролик/ролики больше всего набрали просмотров и комментариев? И какой ваш любимый?**

- «Казы/Готовим дома/ГЛАВНЫЙ КАЗАХСКИЙ ДЕЛИКАТЕС» - это видео собрало около двух миллионов просмотров. Что касается любимого видео, то для меня каждое мое видео любимое, ведь в них я готовлю с любовью и душой для своей семьи и хочу порадовать их чем-нибудь необычным и оригинальным.

- **Какие вопросы задают зрители вашего канала? Каковы обычно комментарии?**

- «Орыс 4 жуз», «моя родина - Казахстан» - что еще можно сказать: я свой среди своих! Практически все комментарии теплые и душевные. Редко попадает негатив, но эти пользователи из разряда «зашли поерничать и пропали». Вопросы больше касаются рецептов и того, как приготовить. Ну и, конечно, интересует моя жизнь и быт.

- **Вы помогли 10 семьям из поселка Мынбаева продуктами во время карантина через храм Иона Боголова, в котором нет преysкуранта и свечи может поставить каждый вошедший с мольбой. К слову,**

служители храма помогают людям независимо от их вероисповедания. И это не был единичный случай помощи.

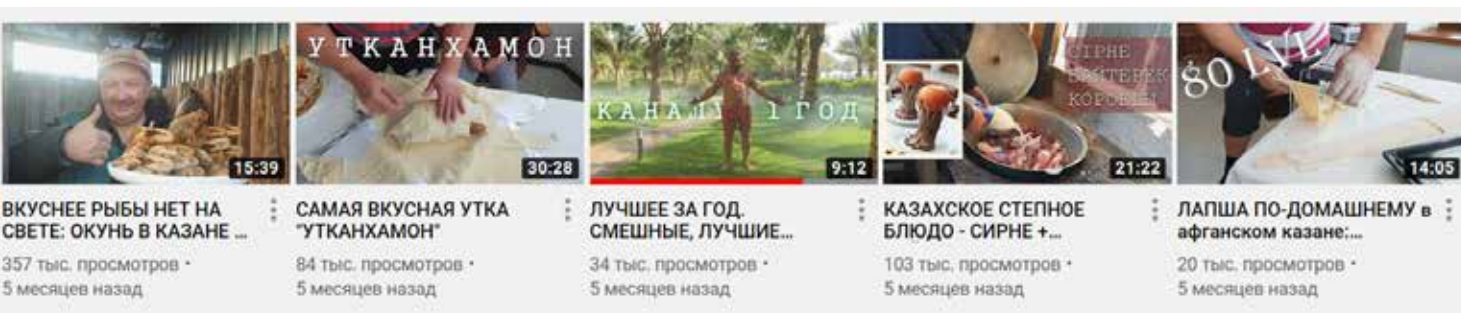
- Да, и считаю это своим гражданским долгом. Канал принес доход благодаря поддержке и активной работе моих дорогих подписчиков - почему бы и не помочь?! Ведь мы работали вместе, бок о бок. А сельчанам тогда (да и сейчас) было очень нелегко - кормильцы многих семей потеряли работу. Кстати, сейчас уже и мои подписчики активно участвуют в благотворительности, за что я им очень благодарен. А уже кому предоставлять помощь - это выбирают священнослужители храма.

Недавно один из жителей поселка, молодой человек Илья Трескин, попал в серьезную аварию. И я впервые призвал людей откликнуться на беду, чтоб помочь материально. Илье нужна большая сумма денег на восстановление. Парень-спортсмен стал инвалидом и борется каждый день за жизнь... И вопрос помочь в сборе средств или нет даже не стоял.

- **Вы говорили, что, как только ваш канал будет приносить дивиденды, начнете помогать нуждающимся и уже активно делаете это. Расскажите, кому и как еще была оказана помощь.**

- Как я говорил, мои подписчики сейчас также активно участвуют в оказании помощи. На YouTube-канале «Душа Фабричного», «Дед с Фабричного» или в Instagram «ded.sf» можно посмотреть все слова благодарности с именами перечисливших средства на благотворительность и общие суммы собранных средств.

И я на эти перечисленные средства и на прибыль от своего канала формирую продовольственную корзину и покупаю продукты. Батюшка всегда говорит слова благодарности и то, что мы подроспели вовремя. По просьбе моих подписчиков последнюю помощь мы завезли в мечеть. Я очень благодарен своим подписчикам и их милосердию. Ведь как сказал Л. Н. Толстой: «Добро, которое ты делаешь от сердца, ты делаешь всегда себе!»

Информация о канале

Ссылка на канал - https://youtu.be/UhBi_lw5GHU

Описание канала: Я ДЕД, молодой, но НАСТОЯЩИЙ. (Я же Аташка, Аксакал, Волк, Старый... короче, как только меня не называют) Кроме того, что я дед, я МЯСОЕД и ОХОТНИК. Живу в КАЗАХСТАНЕ, в Алматинской области. Под ГОРАМИ. Очень люблю готовить. Очень люблю охоту. Когда сезон открыт, будут блюда и из дичи. Рыбалка - немного не моё, но за компанию с хорошими людьми всегда ЗА.

Дата регистрации: 28 января 2019 года. Более 72 000 подписчиков. 12 247 734 просмотра. 124 видеоролика

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Февраль

14 февраля - в Шымкенте прошло мероприятие ко Дню вывода войск для ветеранов воинов-интернационалистов - сотрудников ПКОП с участием руководства ТОО «ПКОП», городского комиссариата, городского совета ветеранов локальных войн и СМИ.

18 февраля - начался конкурс на лучшее название продукции - бензина АИ-92 и АИ-95. Результаты конкурса были объявлены в июне, и лучшим названием для высокооктанового автобензина с применением ЭТБЭ было коллегиально выбрано название «ЕСО».

19 февраля - состоялось отчетное собрание руководства ТОО «ПКОП» перед коллективом завода о результатах производственной деятельности за 2019 год.

Март

1 марта - ПККР оказал спонсорскую помощь РККП «Алматинское хореографическое училище им.Селезнева».

5 марта - состоялся конкурс «Талантливые женщины «ПетроКазахстан» в рамках празднования Международного женского дня. В конкурсе, включавшем в себя следующие этапы: «Визитная карточка», танцевальный конкурс «Королевы танцпола», кулинарный конкурс «Карвинг», разминка «Женщины знают счет деньгам» и вокальный конкурс «Веселое караоке», приняли участие три команды. По итогам конкурса первое место заняли представительницы месторождения Кумколь - команда «Кеніш гүлдері». На втором месте расположились представительницы департамента БОТОС - команда «Super ханымдар», а третье место досталось представительницам администрации и ДТР - команде «Petro queen». Завершилось мероприятие праздничным фуршетом.

7 марта - руководство ТОО «ПКОП» поздравило всех женщин завода с Международным праздником 8 Марта.

11 марта - по просьбе жителей-аксакалов близлежащего села Карабастау ПКОП была организована широкомасштабная акция по посадке 500 саженцев.

15 марта - в связи с объявлением режима ЧС в РК во всех подразделениях «ПетроКазахстан» была начата реализация полномасштабных мероприятий, направленных на недопущение распространения коронавируса.

16 марта - АО «ПККР» в преддверии праздника Наурыз организовало раздачу продуктовых пакетов для 180 пенсионеров компании и инвалидов, получивших травму на производстве.

10 марта в ПККР состоялось награждение призеров Премии для отличившихся работников по итогам 2019 года. За «исключительный», «значительный» и «заметный» вклады были награждены 19 групп и 3 индивидуальных работника.

Награды за исключительный вклад получили: Группа по пересчету запасов (в составе А.Шарменова и Л.Санкибаевой) и Проектная группа (А.Нысанбаева, Г.Токшылыкова, Н.Оразбахов, О.Алдабергенов, Б.Естаева, А.Алтынбасова, Г.Куанышева, Ж.Мырзабеков, С.Сейдахметов, А.Елубаев, М.Кутыбаева, Е.Абдулов, Ш.Махметова, О.Шин, В.Филатов, Г.Умартаев, Р.Досманбетов). Индивидуальной награды был удостоен инженер-механик Р.Нурмагамбетов.

Награды за значительный вклад получили: Группа по разработке пластов, Группа правовой поддержки, Группа контроля финансовых обязательств и Группа по контролю материалов и затрат.

Награды за заметный вклад получили: Группа по получению разрешений на разработку газовой залежи, Группа по интерпретации гидродинамических исследований скважин, Группа по контролю капитальных затрат, Финансовая группа Кольжан, Группа по визовой поддержке ИРС, Группа капитального строительства, Группа по анализу складского запаса, Группа ЦППН, Группа БКНС Кумколь, Группа ЦУТ, Группа по учету добычи нефти, Группа инженеров механизированной добычи, Группа по добыче нефти и устранению парафиновых отложений. Также была индивидуальная награда за заметный вклад для инженера-электрика А.Танымбетова и мастера по техническому обслуживанию М.Курманбаева.

Май

4 мая - руководители и сотрудники завода поддержали инициативу Президента РК и акцию добра «Біз біргеміз», собрав и распространив 100 наборов с продуктами первой необходимости для многодетных и малоимущих семей Шымкента.

Июнь

1 июня - оказана спонсорская помощь КГУ «Детская деревня семейного типа» на выпускные мероприятия и приобретение одежды и для детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, закрепленных за АО «ПККР».

15 июня - на ПКОП подписан приказ о начале выплат ежегодного пособия бывшим работникам-пенсионерам в рамках Коллективного договора.

Поддержка региона в период борьбы с COVID-19

ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» в период пандемии в Республике Казахстан оказало поддержку акимату г.Шымкент, выделив 100 млн. тенге на приобретение аппаратов ИВЛ для медицинских учреждений города, а также передав 4 000 медицинских масок и 300 защитных костюмов.

Провизорный стационар городской больницы №2, находящийся на передовой по борьбе с Covid-19, получил гуманитарную помощь в виде 10 000 медицинских масок и 1000 защитных костюмов. Представитель компании Ринат Акбердиев выразил благодарность всем врачам, которые с честью выполняют свой профессиональный долг в борьбе с коронавирусной инфекцией, и отметил, что поддержка со стороны компании найдет свое продолжение и в дальнейшем.

ТОО «ПКОП» совместно с Молодежным ресурсным центром города Шымкент в очередной раз провело благотворительную акцию «Жанға жылу» с целью поддержки малообеспеченных семей в период пандемии продуктами питания. В благотворительном мероприятии активное участие приняли молодые работники компании, соблюдая все меры санитарно-гигиенической безопасности. Данная акция была проведена в рамках поддержки акции «Біз біргеміз».

ПКОП «Біз біргеміз» шарасына қатысуда / ПКОП принимает участие в акции «Біз біргеміз» / PKOP participates in 'We are together' campaign

MANAGEMENT ADDRESS

Dear employees of PetroKazakhstan, colleagues!

Year 2020 has become a real challenge for the whole planet. The world has never faced such a challenge in the recent history of the mankind, when, as it seemed, some virus managed to paralyze all continents, to completely change the way of life of the population of the Earth, to collapse the economies and take many lives, unfortunately, also among those close to our employees and partners. We are deeply sorry for your loss and are with you in your grief. Over the past few months, we have all faced a new reality in which human life, caring for your loved ones and those around you have become an even greater priority.

In PetroKazakhstan we have optimized all expenses, suspended a large number of projects and in general we are doing our best to ensure that our employees keep their jobs and income in this most difficult situation. In addition, the coronavirus and related business closures, declining global consumption and a number of other factors have brought oil prices to a decade low. All of this, of course, could not have been anticipated in any way.

In order to protect our employees from this insidious disease, we take all sanitary measures in accordance with the established algorithms of actions and standards of the sanitary inspection, starting with transfer of employees to a flexible / remote work schedule and switching to electronic and telephone communications, procurement and distribution of medical masks and gloves to the company's employees, increased disinfection of premises, appliances for public use, office cars, parking spaces, introduction of mandatory thermometric control at the entrance to office buildings, installation of elbow dispensers with disinfectants and, of course, regular informing of employees about preventive measures

and new sanitary and epidemiological requirements in the country and each of the cities where we operate. All this allowed us to maintain the situation in a fairly stable way.

In PetroKazakhstan there was a huge blow to a number of departments involved in the operation and support of production, and all of us lived these months under enormous stress. The employees of many production departments, which are part of a continuous cycle, never stopped their work, and we are very grateful to all the employees of PetroKazakhstan for their dedicated work in such difficult conditions.

At this difficult time our company has not been left aside from the problems of the regions where it operates. Following the principles of social responsibility, during the pandemic, the downstream division PetroKazakhstan Oil Products LLP supported the Akimat of Shymkent, allocating 100 million tenge for the purchase of lung ventilators for medical facilities of the city, handed over medical masks and protective overalls. PKOP also provided humanitarian assistance to the provisional hospital of city hospital No. 2 in Shymkent, which was on the front line combating Covid-19, by purchasing protective overalls and medical masks.

As part of providing assistance to Kyzylorda region in the fight against COVID-19, upstream division PKKR allocated 58 million tenge for installation of oxygen station at Kazalinsk interdistrict hospital. Besides, despite the crisis situation, PKKR continues to support children's organizations sponsored by the company for many years, including the rehabilitation center for disabled children "Shapagat", kindergarten "Baldauren" for children from large and low-income families and children's village "Atameken".

There are also some things to be happy about this year - the 35th anniversary of downstream division of the company - PetroKazakhstan Oil Products! It is safe to say that after completion of the Modernization and Reconstruction Project, the Shymkent Refinery received its second birthday, as the scale of work carried out at the refinery is comparable to the construction of a new refinery. The refinery not only provide the market with higher quality environmentally friendly products, but also created new jobs and ensured stability in the oil products market of Kazakhstan,

supplying, together with other Kazakhstani refineries, volumes sufficient for its saturation.

Taking this opportunity, we would like to congratulate all of you with the Oilman Day and wish sound health, successes and prosperity!

We thank all employees for their support in these difficult times; take care of yourself and your loved ones!

Huang Xianxiong

*President of JSC PetroKazakhstan
Kumkol Resources,
President of PetroKazakhstan Inc.*

Jiang Shi,

President of PKOP LLP

A. Turisbekov,

First Vice-President of PKOP LLP

MEASURES TO PREVENT THE SPREAD OF CORONAVIRUS INFECTION IN PETROKAZAKHSTAN GROUP OF COMPANIES

Starting from the moment of emergence of the risk of coronavirus infection and till declaration of the pandemic by the World Health Organization (WHO), all necessary measures were taken in PetroKazakhstan to prevent the spread of coronavirus infection among its employees.

Operational headquarters were created in all business units of the company and orders were issued on measures to prevent spreading of coronavirus infection among employees of PetroKazakhstan and contractors working in its territory. Protocols of sanitary-epidemiological and preventive actions in case of detection of patients with suspected coronavirus infection (COVID-19) among the employees of the company, as well as Action Plans to prevent the spreading of COVID-19 at PetroKazakhstan facilities were developed. Management of the company ensured 100% financing of the approved Action Plans.

In the middle of March, PetroKazakhstan employees were transferred to a flexible / remote work schedule, a mandatory mask requirement was introduced for all who are at their work places, instructions and leaflets on safe organization of remote work were published. The management of the company made a decision to cancel all business trips and training (except for the mandatory one, which is organized online), to prohibit cultural and sporting events, meetings were transferred to the mode of intercom or video conferencing, admission of visitors was limited. Canteens were transferred to a "take-away only" service, and where impossible, for example, in the fields, additional sanitary and restrictive measures were taken.

As the epidemiological situation in the regions deteriorated, PetroKazakhstan introduced mandatory daily thermometric control of employees, contractors and visitors during visits to the company's facilities; a decision was made to prohibit admission to the territory of PetroKazakhstan of persons with fever and visible signs of illness. For this purpose, contactless remote thermometers were purchased and several stationary thermal imaging cameras were installed.

Elbow dispensers with antiseptics for hand sanitizing were installed in all administrative and common areas as preventive measures against spreading of COVID-19, medical masks and gloves, wet antibacterial wipes are distributed. The company performs enhanced daily disinfection of common areas (sanitary units, elevator halls, stairs, etc.), household appliances, salons of vehicles transporting employees and parking lots by specialized contractors using special disinfectant solutions.

Non-contact receipt and transfer of documentation was introduced for the Company's employees and contractors for work and approval. PKOP LLP additionally installed disinfection tunnels in the central hallway, in front of the administrative and utility block of main workshops No. 1 and No. 3 and at the hallway of liquefied gasses park. Special containers for disposing of used masks and gloves were installed at the offices and production facilities. Safe

collection, removal and disposal of used medical masks at the landfill was arranged at PKKR at the field, and a special quarantine zone was organized for receiving cargoes for Procurement and materials management department.

In order to ensure safe shift handover, JSC PKKR conducts a survey, thermometry and PCR testing of workers going to the work shift. In order to eliminate the risk of COVID-19 spreading, PKOP LLP organizes express testing of the company's personnel and contractors once every 10 days. Records and monitoring of employees with suspected / confirmed COVID-19 infection are kept.

Employees of business units and contractors are regularly informed about the situation with COVID-19 in the Republic of Kazakhstan, about measures to prevent spreading of coronavirus infection and the requirements of state authorities to comply with quarantine rules. Depending on the epidemiological situation, stands with visual materials on prevention of coronavirus infection are updated, and leaflets on compliance with security measures and protection against COVID-19 are issued and distributed.

The company regularly monitors implementation of approved preventive measures during daily inspections, and orders are issued to increase disciplinary responsibility for violations of personal / industrial hygiene rules. In early September, in order to comply with legal requirements, the

In order to eliminate the risk of COVID-19 spreading, PKOP LLP organized express testing of personnel and contractors once every 10 days. During the testing period from June to September 2020 all personnel of PKOP LLP were tested 4 times. Areas of coronavirus infection are monitored on an ongoing basis and availability of nearby refinery employees for rapid response is ensured. The last case of COVID-19 infection among the refinery employees was registered at the end of June this year, no new cases of COVID-19 have been registered for the last months (from June to September).

company's business units received Certificates of Conformity to sanitary standards.

Today, despite the gradual easing of quarantine measures, employees of PetroKazakhstan comply with all requirements of sanitary doctors and the World Health Organization; the rules of wearing masks, social distancing and sanitary and hygienic requirements are observed.

2020 will go down especially significant for our company thanks to the 35th anniversary of the Shymkent Refinery – one of Kazakhstan’s most strategic production facilities, also one of the largest employers in the south of the country and supplier of quality petroleum products to one third of it. We have already written about all PKOP divisions, refinery history and remembered veterans in the magazine, and in this issue we would like to introduce you to the refinery laboratory.

Irina Bonchuk, Refinery Laboratory Technical Control Manager has kindly agreed to answer our questions.

- Tell us please about Refinery Laboratory structure.

- The Refinery Laboratory has a rich history. It was launched in mid-1984 in conjunction with a number of core refinery shops, and we were one of the facilities without which it would be practically impossible to operate the LK-6U and the Shymkent Refinery, as a whole.

Today, the Refinery Laboratory consists of two structural divisions, which are the Testing Laboratory headed by Gulnara Bazarbayeva, and the Water-Air Control and Reagent

Laboratory (WACRL), headed by Akmaral Duisenbiyeva. Many veterans work for the Refinery Laboratory, so 17 employees work here since it was launched and passing on their experience to the next generation of specialists. On the whole, teamwork is built on principles of interchangeability, continuous training and the exchange of experience.

- Tell us about the laboratory’s role in refinery structure.

- The laboratory has an important function, which is to ensure that refinery products meet the requirements established in Eurasian Economic Union Technical Guidelines and Technical

Production Conditions, in other words, to ensure that high-quality petroleum products go to the market.

The Testing Laboratory is responsible for ensuring refinery products meet all legislative requirements, and that products failing to meet EAEU technical regulations and normative technical documentation are not made available for sale. Refinery units are tested according to approved schedules. The Testing Laboratory is accredited with the Ministry of Trade and Integration's Committee for Technical Regulation and Metrology until 12 March 2025.

The second structural division or WACRL operates in accordance with a laboratory measurement certificate valid until 4 March 2022 and is responsible for monitoring oil and reagents delivered to the refinery. It also tests treatment facilities, processing station water, air pollution, work space lighting and microclimates, maximum permissible exhaust emissions, and monitors air and soil in the refinery's sanitary protection zone.

- What is the laboratory's operating schedule? Is it operational 24/7?

- Yes, we operate around the clock. We have four teams working 12 hours each, which is perfect because the refinery is operational 24/7 and we constantly need to be ready.

- How often and at what stages are petroleum product samples taken? What happens if petroleum quality is unsatisfactory?

- The laboratory is the key element in ensuring thorough quality control. First of all we analyse upstream oil and reagents. Then, once the oil is sent for refining we analyse refinery processing unit conditions. After that, we test the refinery's commercial product, and then, finally, product being shipped, i.e. finished petroleum products.

As quality control is ensured at each operating stage, we are able identify irregularities in good time and correct them so as to avoid low-quality product at the end of the process.

PKOP currently produces a number of K4/K5 grade petroleum products, such as Ai-96, Ai-95 and Ai-92 petrol, K4/K5 standard DT-L, DT-E and DT-Z diesel. The refinery has been producing K4/K5 standard fuel since June 2017 following completion of the first stage of the Modernization Project. It also has capacity to produce TS-1 jet engine fuel, M-100 heating oil, domestic LPG, butane and technical laminar sulphur gas, the last product became reality with the introduction of the sulphur unit built within the framework of the upgrade project and PKOP reconstruction.

- How long does testing take?

- As an example, let's take crude oil acceptance testing, which is the responsibility of the WACRL. Each consignment of oil is analysed according to core variables such as density at 20 °C, chloride salt and water content. Periodically (once every 10 days), we also determine mechanical impurity, sulphur and chlororganic compound content. The time from ordering an acceptance control until results are received is

« I've been at the refinery for 30 years. When I joined as a central refinery laboratory sampler, I wasn't even 20. Many of my older colleagues, who we learnt from, have left to enjoy their pension years, and now we're passing on our experience to the new younger generation.

We used to do all our analyses manually, which always took a long time. Today, with all the new, modern equipment, the lab assistant's job is a lot easier. The WACRL performs a wide range of testing, and since new units have been introduced thanks to the upgrade programme, we've introduced new types of analysis.

Despite all of the difficulties, I really love my job and am proud that I work at the refinery. »

***Lyazat Uskembayeva, Category 5
Chemical Analysis Laboratory Assistant,
WACRL***

« I've been working at the refinery since 1989, started as a Category 2 Control Laboratory Sampler. There have been many changes over the years, both in refinery structure and name. The thing I would like to point out most is the safety, which has always been of the highest quality. We have always received safety clothing and footwear, and personal protective equipment on time. Laboratory health and technology are taken care of at the highest level, and we have always had access to the most modern technology. »

***Farida Musayeva, Category 5
Chemical Analysis Assistant, WACRL***

three hours, while the time frame for periodic testing is four hours.

- Is there any division in terms of research profile in any of the refinery laboratory divisions?

- Testing Laboratory employees are responsible for testing commercial petroleum products, petroleum product narrow fractions and refinery processing unit gases. Those Testing Laboratory assistants who have been with use for over five years can perform hundreds of tests with any petroleum products, and as I mentioned before, interchangeability is one of the principles of what we do.

WACRL members are divided into several groups, such as the acceptance control group, air control group and water control group. WACRL assistants operate at specific sites, but, when necessary, many of them can replace colleagues absent from other sites. The concept of interchangeability is practiced here as well, and newcomers learn about all of the testing methods.

- Are petroleum product standards the same across the Eurasian Union or do they differ by country?

- EAEU technical guidelines are integrated and obligatory for the entire union. In quality control terms we follow EAEU technical guidelines and product technical conditions (Technical conditions and state standards compliance). For example, we follow TC TS 013/2011 “Vehicle and Aviation

Fuel, Diesel and Marine Fuel, Jet Engine Fuel and Fuel Oil Requirements”, TR EAEU 036/2016 “Requirements for Liquid Hydrocarbon Gas Used as Fuel” and TR EAEU 045/2017 “Safety of Oil Ready for Transportation and/or Use”.

- Operating with COVID has become a real challenge for everyone in the world, including in Kazakhstan. Tell us how laboratory employees have been coping under quarantine?

- Operating the laboratory under quarantine has not been easy. We haven't changed what we do, but we had to perform the work with less people having higher work-load. Some lab assistants worked remotely, and some stayed in reserve.

Since the refinery was opened we've never had to work in a state of emergency, so it's been a first for everyone. I need to thank refinery management and administration as they've done everything possible to ensure production and that we can continue to operate. We've been given everything we need, such as passes to move about the town, transportation, food, accommodation (those who've needed it), medical control, as well as hygiene, disinfection and protection products. Thanks to refinery and laboratory management perseverance in ensuring we all observe sanitary and hygiene rules, the laboratory has not recorded a single coronavirus case.

Thank you for the interview!

« I've been working at the refinery since 1985. 35 years is an immense journey and you could say I've spent my whole life here. But when your work is as interesting as mine and your team is as great as the one I have, then the time flies by unnoticed. I joined the Central Refinery Laboratory as a Category 3 Laboratory Assistant. Back then the laboratory was smaller, but we thought it was huge. In addition to my job, I was involved in community work, taking part in city-wide "Knowledge of Kazakh" competitions. We won prizes, and in doing so, improving refinery prestige.

Now, we're working in a beautiful, new building, with new lab equipment. We get to perform new types of analysis and the work is even more interesting. I'm a laboratory assistant group leader and also in charge of the shop committee. I really love my job, my team and the refinery! »

Nadezhda Gorozhankina, Category 5 Chemical Analysis Laboratory Assistant (Team Leader), WACRL

Refinery Laboratory - yesterday and today

In the middle of January 1985, when Shymkent Refinery operations officially started, construction on the Central Refinery Laboratory building had not yet been completed, with many of the work rooms still being repaired and fitted out. The laboratory was led by people with a lot of experience in laboratories at other refineries, and the majority of lab assistants practiced in 1984 at the Kuibyshev Oil Refinery, which is why they also helped in designing the workplace. Every day, trucks would arrive with equipment, furniture, dishes and utensils, chemical agents and other necessary items, and everyone would help unload and unpack the boxes. The lab assistants tended to be KazCTI and polytechnic graduates, while a few of the girls came from other cities after graduating from university.

As we used manual analysis methods in the laboratory, the apparatus tended to be secondary. We only had only one vehicle at our disposal, meaning we often had to walk to get samples, and that's a long way to walk.

The current laboratory is actually the third in 35 years, with the latest version owing its existence to the PKOP Modernization Project, which was responsible for the second three-storey block of the refinery laboratory building, fitted out with laboratory furniture, modern high-tech laboratory equipment, and an automatic fire alarm and system.

« I've been at the refinery since 1985, joining it as a Category 3 Laboratory Assistant. Since 1996, after becoming a supervisor, I have been passing on my knowledge and experience and am currently responsible for the product certification team. My team's lab assistants have improved their qualifications over the years, and I know that many of them, like me, have passed distance learning university degrees.

With the refinery upgrade, we added a number of new analyses to the analytical control schedule, requiring new, modern equipment, which we had to learn to operate. Now, we're teaching other Testing Laboratory assistants.

The introduction of a laboratory information system has helped reduce the time required to receive analysis results by operators and refinery management.

Together with WACRL engineer O.Bekbolatova, we are constantly updating the laboratory information system following changes in unit lab controls and product normative documentation. »

Yekaterina Bezborodova, Testing Laboratory Engineer

History of the Shymkent Refinery

1972 - construction was started at the LK-6U Unit, which is today rightly known as the “heart of the refinery”. LK-6U Unit was also the name chosen for the project to build the Shymkent Refinery. A non-standard equipment shop was built during the year. However, the project was then suspended due to the simultaneous construction of several other oil refineries across the USSR, in Ukraine, Russia and Belarus.

1976 - construction work was resumed with support shops and the start of the delivery of equipment for the main shop - today's Shop No.1.

1978 - other two new facilities were commissioned - water supply, sewage and treatment facilities workshop for the Thermap power plant-3, which supplied heat to the city's industrial zone, and the refinery's transportation centre - the storage shop.

April 1983 - a historical event at the Shymkent Refinery - the receipt of the first oil from Western Siberia through the Omsk-Pavlodar-Chimkent pipeline. 11 April saw the rail shipment of “black gold” to the Fergana Oil Refinery. With the arrival of the first oil, the final construction phase at the LK-6U began.

1984 - several more shops were commissioned, such as the steam, water and air supply shop with nitrogen and oxygen station divisions; a central condensate station, an air compression unit and the central refinery laboratory. Without them, the LK-6U unit could not have been commissioned. The LK-6U unit was commissioned in stages, leading to the launch of the Section 100 (electrical desalting plant) in December 1984.

28 January 1985 - the first Shymkent petrol is produced! This was the birth of the Shymkent Refinery. A number of highly-qualified experts were invited to work at the refinery from other USSR refineries in Guryev, Pavlodar, Fergana and Ufa, and they all helped to launch refinery in a such time-constrained terms. They included S.Amirbekov, V.Kovalenko, V.Khvan, B.Tulenov, S.Mirzadavletov, V.Mikhailov and others, who then went on to found shop No.1.

August 1985 - another two LK-6U sections are commissioned - sections 200 and 300.

January 1986 - the gas fraction section 400 is launched. From spring 1986, the Shymkent Refinery begins full capacity operations of up to 6 million tonnes per year.

Spring 1990 - the refinery receives oil from Kumkol after previously working with relatively heavy West-Siberian oil, whose sulphur content was average, paraffin content low, and for which the refinery was initially designed. However, after the break-up of the USSR, the supply of crude oil became an acute issue, and West-Siberian oil was replaced by Kumkol oil.

12 February 1996 - the South-Kazakhstan Regional Committee for State Assets created JSC Shymkentnefteorgsintez (ShNOS) at the State Shymkent Refinery (Resolution No. 251 of 30 December 1993).

1998 - the diesel hydrotreatment unit was reconstructed to be operated in hydrodewaxing process. This was made because Kumkol crude was lighter, lower in sulphur and higher in paraffin content than the previously used West-Siberian oil, and it lead to difficulties in producing diesel and kerosene. However, the change in technical processes by upgrading the supply chain helped maintain the diesel product range and increase the selection of “light” petroleum products.

2000 - the Shymkent Refinery was purchased by Hurricane Hydrocarbons Ltd, and subsequently changed its name to PetroKazakhstan.

2001 - new aviation kerosene production technology was introduced.

2005 - PetroKazakhstan Inc. was purchased by CNPC, a subsidiary of the Chinese National Petroleum Corporation.

2007 - the Shymkent Refinery acquired another shareholder in the form of KazMunaiGas with a 50% interest. Since that moment, PKOP's main success has been due to having two strong shareholders in the national companies of two countries - Kazakhstan's KMG and China's CNPC.

2014 - the start of the major Shymkent Refinery Modernization Project, which opened a new page in the history of PKOP development. Consisting of two stages, the aim of the Project was to improve fuel quality to K4/K5 standard, the ecological safety of the production process, increase refinery capacity and the production of light petroleum products to cover Kazakhstan market demand. In terms of its size, the Project was comparable to the construction of a new refinery, as it involved six new major processing units, the reconstruction of approximately 10 auxiliary blocks/units and the construction of another 10 general refinery facilities, including treatment, water recycling, LHCG storage and other facilities. It was financed by parity loans from KMG RM and CNPC E&D. A loan was also received from the Development Bank of Kazakhstan. The total investment amount was 1.8 billion USD.

2015 - a 4 thousand tonne/year sulphur production unit was built and commissioned, becoming the first technologically complex facility in PKOP recent history and introducing granulated sulphur into the product line. This provided a kick-start for related sectors in Oblast due to the wide use of sulphur in the chemical and rubber industry, in agriculture and pharmaceuticals.

23 June 2017 - the first automatic spot loading unit in Kazakhstan was launched at the Shymkent Refinery together with a hydrocarbon vapour recovery block, factoring in ecological requirements. The unit ensures the airtight loading of petroleum products into tanks using telescopic equipment, which prevents hydrocarbon vapour emissions.

30 June 2017 - a major processing facility was commissioned - the light petrol fraction isomerisation unit with a preliminary crude hydrotreatment block, announcing the start of K4/K5 standard vehicle fuel production. The new unit increases the octane level of petrol and simultaneously reduces carcinogenic benzol levels by 5 times. Its commission saw the successful conclusion of the first stage of the Modernization Project and a transition to the 100% production of high-octane vehicle fuel at the Shymkent Refinery.

August 2018 - a number of important events as part of the second stage of the Modernization Project.

1 August saw the start of crude oil being fed to the RFCC catalytic cracking unit, 15 August - the start of conditioned product production, and 30 August - the full transition of stage two facilities to pilot operations, which signalled the conclusion of the Modernization Project. All Project goals were achieved, and this can especially be seen in high-octane petrol production levels - Ai-92 petrol production has more than tripled compared to the pre-upgrade period, and Ai-95 production has increased by an impressive 16 times!

28 September 2018 - President Nazarbayev paid a working visit to PKOP to see the results of the Shymkent Refinery Modernization Project for himself.

« *I've spent 30 years or more than half my life at the refinery, and in that time have amassed immense experience, for much of which I am especially grateful to my teacher, Victoria Decheva.*

When we were starting out, much of the analysis was done manually; now we've got modern equipment, and the job has become far easier. Over the years, there have been a number of difficult moments. For example, when we combined the lab assistant and sampler roles, introduced new analyses and lab equipment. I enjoy passing on my experience to the younger generation, and I'm proud that I work for PKOP. »

Raikhan Alpysbayeva, Category 5 Chemical Analysis Laboratory Assistant, WACRI

« I began working at PKOP in April 2019 immediately after graduating from the Al-Farabi KazNU chemistry and chemical technology faculty.

For this year, I acquired the skills needed to work with a wide range of innovative equipment that had been installed in the Testing Laboratory. I learnt how to test correctly and work with technical documentation. A lab assistant has to be very attentive and responsible, as we are checking product quality. I am grateful to my colleagues who help newcomers and try to pass on as much of their knowledge and experience as possible. »

**Nazgul Zhumabai,
Category 4 Chemical Analysis
Laboratory Assistant, Testing
Laboratory**

« I joined the refinery in 1984 as a Category 3 Laboratory Assistant, and a month later, 4 of us lab assistants and 26 LK-6U operators were sent for training to Achinsk. After our return, we continued setting up the various positions and studying analysis-based state standards.

A lot has changed in the 36 years I've been at the refinery. During the Soviet era we received apartments, cars, household goods and food from the refinery, and thanks to management we managed to survive the difficult 90's, receiving our salary on time, and food products. Back then, thanks to the trade union, of which I was a member, we were able to go away on vacation.

Now, thanks to the close refinery management and union relationship that has been built up, and the collective agreement, we still get our salary on time, food and vacation trips.

Individual protection equipment is better now and the lab assistant job is a lot easier thanks to the new, modern equipment involved in the process. »

**Natalia Zanina, Category 5 Chemical
Analysis Laboratory Assistant, Testing
Laboratory**

« I began at the refinery in 1985 as a Category 2 Sampler. It was hard at the start, but I learnt a lot. We used to work with a lot of manual apparatus, which involved recording the results manually.

The refinery upgrade and launch of new production units meant the laboratory received new modern equipment and express analysers that have made the lab assistants' job much easier, but also required us to learn new skills. Today, due to the change in technology and the tightening of ecological standards, it is extremely important that we keep our finger on the pulse, constantly improve qualifications, and make sure we understand the profession from all angles.

In 2016, I came second in the "Best Chemical Analysis Laboratory Assistant" competition. In 2018, I won it and in 2019, came third. I got new friends from the people I was up against in the competition and received invaluable experience. And I'm always passing my experience to younger colleagues. »

**Rausban Yegizbayeva, Category 6 Chemical Analysis Laboratory Assistant,
Testing Laboratory**

2020 – THE YEAR OF VOLUNTEERING

Following the initiative of Kazakhstan President Kassym-Zhomart Tokayev, 2020 was declared the Year of Volunteering in Kazakhstan. Selfless help has deep historical roots in Kazakhstan and the trend has begun to gather speed in recent years as more and more people begin to understand that they can change the world around them for the better through volunteering. The goal of the Year of Volunteering is to make the movement as popular and effective as possible.

For this purpose, at the initiative of the First President, Nursultan Nazarbayev, Kazakhstan set up the Birgemiz Community Fund, whose board of trustees includes leaders from a number of volunteer organisations. The Birgemiz (“Together”) Nationwide Front-Office of Volunteers was opened in Nur-Sultan to coordinate volunteer projects. In addition to the nationwide front-office, 17 regional volunteer support centres have been set up along with an online platform Qazvolunteer.kz, through which anyone in Kazakhstan can become a volunteer.

The tradition of volunteering is nothing new for PetroKazakhstan people, and we would like to talk a little about the caring people who, at their own initiative and independent of any programmes or funds, have done so many good deeds, for which we would just like to say a “HUGE THANK YOU!”. We are very proud of you!

PKKR

These stories really deserve mention purely because the size of the generosity is just amazing, as the PKKR initiative group managed to gift apartments to three families in need in just 1.5 years!

Apartment No. 1

Initiator, Sabit Sultanov, PKKR Tax Manager remembers, “we began the first project in June 2018. I heard from the PKKR public relations department about the plight of a single mother with five children, two of whom were handicapped”.

Partially sighted, 38-year old Nurgul Arystanbayeva, seven years after moving to Kyzylorda with her family, was still moving between rented apartments, hostels and makeshift accommodation, finding work where she could. Due to the lack of a permanent job and her children’s illness, Nurgul applied to the local authorities for accommodation. They were initially placed in a crisis centre, and were then given two rooms in a hostel that was not fit for accommodation, which later collapsed. They were number 7,251 in the queue for social accommodation.

Sabit talked to his friends and they decided to see if they could collect funds to buy accommodation for the family.

They decided to look for an apartment in the centre with good infrastructure so that the family could live close to a kindergarten, school and medical facilities, and would have access to public transport and other services. They found a good option, talked to the owner, explaining who the apartment was for. As a result, they managed to buy a two-room apartment on the second floor in a very good area (Yuzhniy microdistrict) for 3.4 million tenge, close to a medical centre, schools, kindergartens and with its own playground. Just what they wanted. The group renovated the apartment, bought some appliances and registered the apartment in the mother's name.

"There were 10 of us, my colleagues and close friends", Sabit says. "We clubbed together and borrowed money from friends, which we returned in 3-4 months. We divide all the costs equally among the team and welcome anyone who wants to join us. Some colleagues additionally donated household appliances such as a fridge or stove".

Nurgul still cannot believe that the apartment belongs to her and her family. When she received the keys she couldn't hold back the tears and said, "I will forever be grateful to these selfless people for their priceless gift. It's a miracle that this has happened to us!"

Apartment No. 2

Exactly one year later, in June 2019, Sabit noticed a message on Facebook from the student Aruzhan Sakhitzhan, who was asking anyone reading to help her buy accommodation. Aruzhan described the poor conditions in which her family was living, how her single mother, raising six children, was suffering from cancer. They were living in a rented apartment in an old two-storey house that hardly had any heating and walls covered in mould. Her mother, Nursuale, took on any work just to set the children on their feet. The stress of living in those types of conditions, in constant damp and mould, had affected Nursuale, and she'd been diagnosed with cancer. There was no hope of them receiving their own home as they were number 1,510 in the queue.

Sabit says, "after seeing where they lived with our own eyes, we decided to get them apartment. We found a nice three-room apartment in the Shugyla microdistrict for 4 million tenge, in a building that had undergone major restoration work. We talked to the owner and explained why we were buying the apartment and eventually managed to get it for 3 million. There are two schools and a kindergarten close by, two playgrounds in front of the house along with shops, supermarkets, a drug store; everything is close by. When we

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(20.06.2019)

С.Султановтың бастамашылы тобынан пәтер алған отбасы /
Семья, получившая квартиру от инициативной группы С.Султанова /
The family that received an apartment from S.Sultanov initiative group

« People seem to think that volunteering is a movement that has its origins in the West and has nothing to do with us. However, selfless actions and good deeds are our tradition with roots that go back in centuries. As a people, we have a wonderful custom that unites people - *asar*. As they say, “a heavy load lifted by many people is light”. Uniting people to help each other is the key to volunteering. Volunteering needs to become a part of life for our people. »

*Kassym-Zhomart Tokayev,
Kazakhstan President*

invited the mum, children and eldest daughter to the notary and told them that we were giving them the apartment, the joy, emotions and tears were endless, of course. It was a great surprise!”

Apartment No. 3

A short while ago, Sabit and his friends made a gift of yet another two-room apartment. In December 2019, acquaintances sent Sabit via WhatsApp details of a woman called Madina living with two children in a rented apartment in an old building. The four-year old son was suffering from cerebral palsy and the daughter was in her first year at school. The little boy needed constant care, and Madina constantly had to be at home and her only source of income was making salads and baking for various events. She had enough to live on, but there was no way she could save to buy her own apartment. The owner of the apartment in which she was living sold it and she had nowhere to go. She was desperate.

The guys decided to help the family, found a cosy and warm two-room apartment on the third floor of a five-storey building in the village of Titov, close to a large wholesale shop, a number of public transport options and a playground. What’s more, the building had recently been renovated. “After renovating the apartment, we also invited the family to the notary and told Madina that if she didn’t mind, we’d like to give her the apartment”, Sabit remembers with a smile. Madina cried for a long time and couldn’t believe that she would be getting her own place to live, and at New Year. She

Year of Volunteering projects

A number of projects in seven areas have been planned for the Year of Volunteering. Anyone wishing to take part can do so.

- 1) “Sabaktaskyk” project - sponsoring orphans.
- 2) “Saulyk” - medical volunteering by looking after sick people.
- 3) “Taza Alem” - protecting the environment, cleaning rivers and forests, planting trees and teaching how to sort trash.
- 4) “Asyl Mura”, which focuses on preserving material and spiritual, cultural and historical customs.
- 5) “Kamkor”, which focuses on volunteering to work in retirement homes.
- 6) “Bilim” - helping final year school pupils in rural schools prepare for their exams, teaching English and computer literacy.
- 7) “Umit”, which focuses on the 75th anniversary of victory in World War Two and the search for documents providing evidence of the feats of Kazakhstan people during the war.

is now more sure of the future thanks to some selfless people who have done a good deed.

The guys from the initiative group are just normal people, like you and me, and, of course, it was not easy for them to collect all the money they needed; they all have their own families and children. They had to borrow some of it and raise loans to buy the apartment so they could give it to the new owners without any debts. As soon as they repay their debts, they begin to look for new people to help. As they say themselves, they are planning to continue helping those families in need.

We would like to point out that the people involved did not want any publicity; we asked them ourselves to tell us about what they do. They have our respect and immense gratitude! And we hope that after the publication of this material more people will be able to come forward who want to take part in this movement that really can fundamentally change someone’s life and give them the hope that life can be something good!

PKOP

An active participant of the PKOP volunteer movement is the PKOP Young Specialists’ Council. We talked in a previous issue about their help in last year’s Arys tragedy. Since then, the group has not been resting on its laurels and have been involved in a number of other initiatives.

Volunteer movement activists

In Kazakhstan, there are already over 200 volunteer organisations with in excess of 50 thousand volunteers.

Some of the most active volunteer movements are the National Volunteer Network, the Birgemiz Community Fund, the Miloserdnye Voluntary Association, Lider.kz projects, Best for kids, the “28 petals” club, “Club Dobryakov”, the “Ya Almatinyets” Public Association and many others. They all unite caring people in Kazakhstan ready to help those who need it.

In November 2019, Young Specialists’ Council members found out about the conditions in which a single mother of seven was living in Tole bi district and collected around 100,000 tenge to buy the family food and clothing.

On 31 December 2019, they and the @izgiliktezharysaiyk charity fund organised a campaign to help children from underprivileged families and their parents. After collecting funds, they gave groceries to 10 families with handicapped children. “That was a particularly memorable and sad day. After all, it’s important for anyone in a difficult financial and psychological situation to remember that people are thinking of them and want to help. It gives them the strength to face difficulties,” one of the group members told us.

In May 2020, the PKOP Young Specialists’ Council, together with the Shymkent Youth Resource Centre, held another “Zhanga Zhyly” charity event to support 100

underprivileged families from the Yenbekshy, Abai, Al-Farabi and Karatau districts. The sponsors prepared food baskets consisting of flour, sugar, oil, macaroni, buckwheat, tea and pastries. The volunteers from PetroKazakhstan Oil Products, observing safety rules, handed out the food baskets to the 100 families as part of the “Biz Birgemiz!” campaign.

One of the PKOP Young Specialists’ Council’s recent initiative was to help a family whose house had burnt to the ground by helping clean up the area and providing financial support out of their own pockets.

PKOP Young Specialists’ Council members have already drafted a plan for their next actions, and once quarantine is over, they plan to help more families in need of help, and are calling out to other youngsters to do the same and help those in need, especially in these difficult times!

ПҚОП өкілі Р.Ақбердин Шымкенттегі қайырымдылық акциясына қатысуда / Представитель ПҚОП Р.Ақбердин принимает участие в благотворительной акции в Шымкенте / PKOP representative R.Akberdin takes part in a charity event in Shymkent

pkop_jastary

Подписаться

42 публикаций

623 подписчиков

19 подписок

JAS MAMANDAR KEÑESI

Сообщество Совета Молодых Специалистов ТОО «PetroKazakhstan Oil Products»

#PetroKazJMK #СМСПКОП #ШНПЗ

petrokazakhstan.kz

2020

IGTV PKOP

PushUpCha...

iKnowledge

PetroKAZ

III

HeКонфер...

pkop_jastary
Шымкент

Нравится shymqala_zhastary и другим

pkop_jastary Шымкентте «Жанға жылу» акциясы аясында 100 отбасыға көмек көрсетілді. Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев өзінің «Бірлесеміз білген ел бәрін жеңеді» атты мақаласы жарияланған болатын. Мазмұнды мақалада, ұрпақ пен дәстүр сабақтастығы болған жерде ғана игілік пен ізгілік қатар өркен жаяды. Осы қасиетті қағида әрбір қазақстандықтың жадынан, жүрегінен орын алуы керек, - делінген.

Күллі адамзатқа қауіп төндіріп тұрған коронавирус дертінмен күреске байланысты төтенше жағдай кезінде көмекке мұқтаж жанұяларға қол ұшын беру ұлттық болмысымызға тән, жарасымды үрдіс екені анық. Осы мақсатта Шымкент қалалық «Жастар ресурстық орталығы» кезекті рет «Жанға жылу» қайырымдылық акциясын қолға алынды. Қайырымдылық шарасына «Петро Қазақстан» Шымкент мұнай өңдеу зауыты да атсалысты. Ұйымдастырушылар мен демеушілер Шымкент қаласындағы төрт аудан Еңбекші, Абай,

Volunteering and coronavirus

The coronavirus epidemic has become a popular focus for volunteering in Kazakhstan. After the announcement of the state of emergency and the introduction of quarantine in Kazakhstan, medical workers, the police and sanitary workers were forced to operate according to stricter regulations. They were also joined by volunteers.

The most well-known campaign in the country is, of course, “Biz Birgemiz!”, which was launched by the Nur Otan party, and volunteers from the Nur Otan youth wing (Jas Otan) have been working hard. The business community across the country has also been donating funds, food and hygiene products. Volunteers have been collecting food parcels and delivering them contact-free, as well as delivering and handing out vital supplies and hygiene products to those in need. Volunteers have also been involved in conducting preventative raids together with members of the police.

Members of the “Ya Almatinyets” Public Association have also been involved with their campaign “Who, if not me”, which was immediately supported by volunteers from across Kazakhstan, and all the volunteer movements in Almaty. This was probably the largest by its scale event held by non-government organisation ever in Kazakhstan. The volunteers have been involved in delivering food parcels donated by businesses to families with many children, underprivileged families and the elderly.

THE ATAMEKEN CHILDREN'S VILLAGE CELEBRATES ITS FIFTH ANNIVERSARY!

Five years ago, on 1 June 2015, Kyzylorda became the only region in the country without an orphanage. This became possible due to creating the Atameken Family-Style Children's Village. The cosy village, covering an area of two hectares, consists of eight beautiful and brightly coloured two-storey cottages and one administrative building.

The first children's village was created in Austria in 1949, leading eventually to the global SOS-Kinderdorf movement, which woke an interest in Kazakhstan and Kyzylorda Oblast as the first to put the idea into practice.

The birth of this important social facility was made possible thanks to a number of patrons, when in 2014 PetroKazakhstan Kumkol Resources was one of the first companies to take up the idea of the Kyzylorda Oblast Akim, Mr.Kusherbayev, to open a children's village in the region. As a result, PKKR allocated 3 million USD to plan and build the facility, and Kolzhan provided another 550 thousand USD for materials and supplies. The project was realised as part of a memorandum of understanding for the socio-economic development of Kyzylorda Oblast for 2014 between the Kyzylorda Oblast Akimat, PKKR, Kolzhan and a branch of PetroKazakhstan Ventures Inc.

In the five years since the village opened its doors, PKKR has never forgotten the children and helps them regularly by allocating funds to buy school uniforms and gifts at

special times of the year; help the children take part in national competitions; put on celebrations; organise summer vacations, including in the Arai Sunrise children's camp, and many others.

The cottages, which initially became home for 65 children aged 3-18, all have a name, such as Ak Zhaiyk, Baikonyr, Ushkonyr, Alatau and other. For children who had previously lived in orphanages, this was not just a move to a new home, but a complete lifestyle change; joining real families with 7-10 other children and a mum (Atameken employee), who had one important mission - to become a caring mum and close friend.

Each of the 300m2 cottages has a bedroom for each of the children, a playroom, kitchen, sitting room, study room, cloakrooms, storage room as well as a fridge, electric hot plate and everything you would find in a normal family. This might sound usual, but for the orphans it was a whole new world.

The children go to the local school or kindergarten, also take part in various after-school activities, and help their mum at home. The feeling of a family atmosphere is strong, and the children learn everything they normally would from their parents. This project has helped many orphaned children live a family life and avoid the stress of adapting to a normal life. Each child from the village is in line to receive state housing as soon as they reach adult age.

In October 2015, PetroKazakhstan Kumkol Resources received the "Altyn Zhurek" National Prize for Charity in the "Help to Orphans" category for the project to build the Atameken Family-Style Children's Village.

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.06.2019)

«Атамекен» балалар ауылының тәрбиеленушілері мен аналары / Воспитанники и мамы детской деревни «Атамекен» / Children and moms of Atameken children village

« Deputy Head of the Kazakhstan Government Berdibek Saparbayev visited the Atameken Children's Village in Kyzylorda. On 1 June the children from the region's only orphanage at that time moved into the children's village. The children's village, which is currently home to 65 children aged 3-18, was built on the donations of sponsors, including PetroKazakhstan, which allocated 650 million tenge to build the village. »

Karavan, 3 September 2015

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(23.05.2017)

Түсіру тобы «Атамекен» балалар ауылында / Съёмочная группа посещает детскую деревню «Атамекен» / Journalists visit Atameken children village

We decided to ask the Atameken Children's Village Director, Liza Skakova, how the children were getting on and how things had changed in the last five years.

- The Children's Village opened five years ago. Can you tell us what's changed in that time?

- Yes, on 1 June 2015, the children moved into their new home in the children's family-style village, and over the last five years they have felt the fireside, happiness and family relationships for the first time. They live together with their mum and counsellor like brothers and sisters, caring for each other. The children learn to understand the true meaning of the words "family", "family values" and "family traditions".

They have learnt how to create real targets and know how to achieve them. We have an art's centre in the village where the children learn "handmade" skills, as well as cutting and sewing in "needle work" classes, take their first steps in programming in the "robotics" classes and try themselves out as journalists in the "media club". They also enjoy taking part in visual arts in the "ART Studio", play draughts and chess in the "Chess Online library", music in the "VIA Music studio" and the "Atameken" dombra and choreography circles. They also have the opportunity to visit extended education and sports groups in the city.

Over the last five years, the children have learnt housekeeping and how to create a family atmosphere, as learning to look after yourself is a key factor in social adaptation. In the spring they work on their own gardens and in the autumn prepare for the winter.

The children's views of the world, their future, their attitude to themselves, their friends and family, and their world in general are full of positive energy and motivation.

- How many people work in the village? What do their roles entail?

- We have mums-counsellors, who are directly involved in looking after the children. They are helped by assistants. A nurse looks after the children's health and we have a diet expert monitoring what the children eat. The children work

with psychologists to help them build their identity, adapt to society and create a positive state of mind. A facilitator, educator, music teacher and extended education teachers are also involved in developing the children's creative potential, while a counsellor helps with managing documentation on the children. In total, we have 44 people working for us, of whom 15 are teachers, 7 help with administration and 22 work in as technical support.

- How many children are currently in the village? What are the circumstances in which they come to you?

- We currently have 53 children, of whom four finish school this year. The children come to us, generally, from orphanages, when they reach four years of age and from the Centre for the Adaptation of Minors. The decision to send them to us is taken by the Oblast Akim, based on an oblast education department referral.

- Are any of the children ever adopted?

- Yes, in the last five years, two children were returned to their parents, two more found guardians and one was taken into foster care.

- How many Atameken children have already made the transition to living adult lives?

- Since 2015, we have said goodbye to 46 children who have left to study in Kazakhstan and neighbouring countries.

- Are you still in contact with the children?

- Yes, of course, they're like our own children. We follow their successes, help them find jobs, provide advice and any support they need and sincerely hope they find success in life!

Thank you for the interview. We wish everyone in the Atameken village happiness, warmth, laughter and joy!

« This year it will be three years since the last orphanage closed in Kyzylorda, - Nargiz Kashapova, former pupil at the Atameken Children's Village notes, - I'm immensely proud of and happy for my home town as in the family-style children's village you live in a house together not only with your brothers and sisters; but you even have your own room. You can cook for yourself, talk to your mum-counsellor and share your problems with her. The children feel their value in the village, as they're all a member of a family. The most important thing the children's village provides is an understanding that you are not alone, that you have someone. Even the feeling that you're no longer in an orphanage helps. »

Steppe, 21 May 2018

« The uniqueness of the Atameken Children's Village is that it creates real domestic conditions for orphans. Life in the village differs fundamentally from orphanage life. The children don't live in groups according to age, but in families where they have older and younger brothers and sisters. They have a mum to make their breakfast and lunch rather than a chef. The older children help the younger children, just like they would in a normal family.

Natalia Kim, who is about to become mum for the children, has spent more than 30 years working in an orphanage. She is pleased with her new status.

- I have lots of children, she says. - I have four sons and four daughters and we are getting used to the fact that our lives have changed significantly. But I'm sure that in these conditions the children will have a more comfortable and happier life, and if that is the case, only then can we be sure that they will receive all they need to adapt to independent life. »

Kyzylorda News, 1 June 2015

OUR FIELDS. KARABULAK.

The best-known PetroKazakhstan field, the one local residents most associate with our company is, of course, the legendary Kumkol. Everything started with Kumkol, but today, 35 years later, the company has more than 20 fields, and all of them, without exception, make a great contribution to PetroKazakhstan. As many of them are not well known, even by company employees, we are launching a new column to help readers get to know about each of the PetroKazakhstan oil fields. We start with Karabulak.

Karabulak is a new field that produced its first commercial oil in July 2008 at the KB-2p well, which became the field pioneer, launching the production process.

The Karabulak field is located in Karaganda Oblast's Ulytau district, 190 km from Kyzylorda. The nearest PetroKazakhstan field is Arysium, 40 km to the south.

Oil is produced at Karabulak from 36 wells. As it does not have its own central processing facility (CPF), after being sent from the wells to meter stations (Satellites), Karabulak oil is transported by gathering pipeline to the Arysium CPF, where it is processed to commercial quality.

Associated water from the Karabulak wells is split in GU-1 separators and pumped to maintain seam pressure at the North-West Kyzylkiya field. A mobile block cluster pumping

unit was built at Karabulak in 2019 to maintain seam pressure. At the same time technical water supply well No. 6785 was drilled to pump water to Karabulak injection wells Nos. 28, 30, 38 and 46.

Associated gas is used in field well preheaters, with the remainder being sent through North-West Kyzylkiya to Arysium for further processing and reinjection to maintain seam pressure.

Since it was opened, Karabulak has been powered by autonomous diesel power stations (DPS), and only recently transitioning to the central power supply according to Project No. 15/10 "KAM Field Electrification". This will reduce costs related to having to maintain the DPS used by many of the field facilities, and reduce oil production losses due to well shutdowns caused by DPS failure.

Today, the field is the second home for 14 employees - oil production shop operators. 2018 was an important year as it saw the long-awaited opening of a shift village for 45 oil workers. At the opening ceremony on 1 November 2018, the PKKR Vice-President for Capital Construction and External Affairs Bolat Kuserbayev said, "one of the priorities of PetroKazakhstan human resources policy is to create favourable working conditions and improve social

МҰРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE
(01.11.2018)

«ПКҚР» АҚ күрделі құрылыс және сыртқы байланыстар жөніндегі вице-президенті Б.Е.Көшербаев Қарабулақ кен орнындағы ауысымдық лагердің ашылу салтанатында құттықтау сөзін айтуда / Вице-президент по капитальному строительству и внешним связям АО «ПКҚР» Б.Е.Күшербаев с приветственной речью на церемонии открытия вахтового поселка на месторождении Карабулақ / PKKR Capital Construction and External Affairs Vice-President B.E.Kuserbayev with a welcoming speech at the opening ceremony of the shift camp at the Karabulak field

conditions. It is pleasing to recognise that we have been able to build comfortable accommodation that meets all safety requirements”.

Before the new shift village, the Karabulak shift workers lived in already full villages at nearby Aryskum and Kyzylkiya fields. The oil workers remember how hard it was to get from there to Karabulak and how they always dreamed that they would have their own garden city like other company fields did.

And that's how a modern field village managed to grow in the vast, empty steppe, where in addition to comfortable

blocks with all modern conveniences and two or three people to a room, the residents have access to a canteen, medical centre and laundry service. The village has an excellent well water supply, a multi-channel satellite television service, telephony, IT connections and in 2019 it connected to the 3G mobile network. The oil workers can relax playing billiards and tennis, or watch the television in the leisure room. All of this undoubtedly helps work performance and has its rightful place in how the company develops. Good luck to everyone at Karabulak!

« The opening of and move to the new Karabulak field shift village were great moments for us, and, of course, they had a positive impact on performance. Previously, we lived in a Kyzylkiya village 50 km from where we work. We were forced to leave for work one hour earlier than everyone else and arrived home an hour later than everyone else, which is, of course, tiring. The long road, especially in bad weather, really took it out of you. Plus, there were problems with getting hot food. Today, all of those problems are behind us and we have a new residential village with a large canteen. We've got more free time to spend playing billiards or table tennis. Thank you very much for that! »

Aibol Azhmoldayev, Category 4 Oil and Gas Production Mechanic

Chronology of events

December 2005 - PetroKazakhstan performs exploration at Karaganda Oblast's Turgai South oil and gas basin.

2006 - A reconnaissance and appraisal plan for oil and gas deposits was drafted and agreed with Yuzhkaznedra, while previous years' seismic materials were reprocessed and interpreted.

2006-2007 - BGP conducted 950 linear km of 2D seismic work, resulting in 7 potential sites in the contract territory (Karabulak, West Karabulak, Kokbulak, Kemer and others). Drilling at initial reconnaissance and exploration wells was started together with 2D and 3D seismic research.

2008 - The KB-2p prospecting well was drilled at Karabulak, resulting in an industrial oil influx of 71.7 m³/day. Yuzhkaznedra "Project to explore oil and gas deposits during the exploration period" technical specifications were also drafted and approved in the same year.

2009 - 3D seismic surveying was performed in contract territory No. 1928 at Karabulak, Kokbulak and West Karabulak.

2010 - Karabulak field oil and gas reserves were calculated as at 1 January 2009 and approved by the Kazakhstan State Reserves Committee.

2011 - the Ministry of Oil and Gas provided permission to expand the Karabulak geological site to the south. As a result, reserves recorded as "outside of the geological site" became part of contract territory No. 1928 in connection with the extension of the exploration period by two years (until 27 December 2013).

TRADE UNION PROGRAMMES. SAFETY TRAINING IN PKKR.

At the start of the year, 250 PKKR employees underwent training on “Industrial safety requirements for oil and gas sector employees. Procedure for organising and methods for providing instruction at hazardous production facilities”. The participants spent the entire 10-day training period at the Mankent Sanatorium Complex, in the Sairam District of Turkestan Oblast, 25 km to the north of Shymkent. This became possible due to an initiative of the company’s Trade Union Committee.

This is not the first time that PKKR has held training with participants staying at a sanatorium, having organised similar trainings in 2018 for 200 Kumkol and KAM field employees and in 2019 for another 200 employees. PKKR Trade Union Committee Head Bakhyt Mukasheva noted that “Starting from 2017, we are annually addressing to company management with proposals to held trainings for production employees at health sanatoriums. Management supports our initiative and the training department organise courses on a range of industrial topics and HSE”.

This training is unique for a number of reasons. First of all, its size - by systemising the training process, it was possible to include a large number of employees. Secondly, its comprehensiveness, which means that in addition to training people in their own speciality, the entire production process was covered, which creates knowledge consistency and a clear understanding of the functions and objectives of related divisions.

The training took the form of lectures with Q&A sessions during which participants had the opportunity to discuss all aspects of industrial safety. One participant, mechanical engineer Kuanysh Maldybayev said, “the trainer was very

experienced and knowledgeable, and importantly we had the opportunity to discuss real production issues.”

Chemical system engineer Zhanatkhan Taikenov backs his colleague up, saying, “at the training I found very useful the illustrative examples of what happens when you fail to observe industrial safety. That really helps as you see clearly and understand that responsibility. The block discussing industrial safety in other countries was interesting.”

Thirdly, the training is a combination of the useful and the enjoyable; the participants enjoyed the lessons and the rest, relaxation and health aspects. During the training, the participants had a unique opportunity to get health precautions and therapeutic procedures, which everyone, of course, enjoyed. Senior cost manager Saule Abilkhanova said, “the energy and stimulus we had from having training at a sanatorium resort have transitioned over to our work.”

The participants also all emphasised the importance of communication in an informal setting. Cost accountant Aigul Alushayeva said, “being in the countryside affected us in a positive way; the excellent, nutritional food and the opportunity to choose what we ate. The free time in the evenings was well thought out. Having training in this format has helped us form interpersonal relationships and improve teamwork, all of which helps how we perform at work.”

“The knowledge learnt on the courses helps us become better organised”, Specialist Azamat Aidarbek notes. “Everything you do at work needs to be safe, primarily for the employees themselves and for those around them.”

And that’s it - industrial safety starts with each company employee following HSE rules every day. And let’s never forget - safety first!

“The knowledge we got helped us understand better the value of instruction, safety permits and other day-to-day things that happen on the job, as non-compliance really does have severe consequences.”

Office manager Denis Vakhitov

“I enjoyed training in an informal setting and the constructive relationship with people from other departments. It is extremely important for all of us that we learn to repeat work safety rules.”

Chemical engineer Bakdaulet Nurszbekov

“I enjoyed the training format - not having to wear tie! And the Q&A format.”

Senior geologist Sagyndyk Zhurtubayev

“The training helped us learn more about industrial safety, and our team got friendlier.”

Senior industrial engineer Darikba Ayekenova

MY PROFESSION. GEOLOGIST.

We have yet another new Munaishy column for you, in which we tell you about representatives of the many professions in PetroKazakhstan. We begin with the real foundation of the oil profession - geologists. We all know that geologists are charged with a strategic task to find “black gold”, which is then extracted and refined by a huge team from a number of departments. If new oil deposits are not found, the next chain in the link become redundant.

Members of the company’s Geology Department, Director of Kolzhan LLP, which is part of the PetroKazakhstan Group, Abudurexiti Tuerxun, and two PKKR Geology and Geophysics Department member, Deputy Chairman of the Management Board for Geology and Geophysics Agzam Sharmenov and Deputy Production Director Ming Haihui tell us about what they think are the most important things about being a geologist and what the potential is for the South-Turgai basin.

- Why did you become a geologist? What initially attracted you to the profession?

Agzam Sharmenov: My uncle, who was a Soviet scientific geologist and who spent his whole life studying the Mangyshlak and Pricaspiy regions, influenced my choice because he was a kind of role model for me.

I think the fact that I spent my whole childhood outside, close to the earth also played a part. I remember that me and my friends often ran 8-10 km away from home exploring the extremely varied countryside around the village of Turgai, where I grew up. In spring, the water in the river overflowed, forming lakes and rivers in the gorges and undulating land. We used to observe people coming to the village, drilling into the ground and pulling stones out. As a boy, of course I didn’t understand that they were geologists pulling out core material from the wells. I liked their way of life; they put up their tents or trailers and fished in the lake. Children’s impressions are the strongest, and they defined my calling in life.

I began working early, during the summer holidays after school year 6 I worked cutting hay at a state farm 40-50 km from the village, sheared sheep and never avoided work. In many ways, contemplating the local countryside as a child helped me in later life as a geologist create geological and tectonic pictures of the underground structure of deposits and structures.

Abudurexiti Tuerxun: After I finished school I left my village for the industrial town of Karamai (China) with only a suitcase, but with a huge desire to become an oil worker and a belief that I had chosen the right path. I began studying at the Chinese Petroleum University as an “oil production engineer”, studying Chinese intensively in the first two years and then learning about the oil profession over the next four years. I understood that oil production was an immense and physically demanding job. A real man’s job. I soon learnt how interesting it was. I used to study 12 hours a day and after classes was learning English and Russian.

Abudurexiti Tuerxun
Kolzhan LLP Director

Chinese Petroleum University graduate in Oil Production Engineering, 25 years of sector experience.

2003-2009 - CNPC-AktobeMunaiGas Deputy Director and Director of the Oil and Gas Field Exploration and Development Department;

2009 - PetroKazakhstan Kumkol Resources Technical Director;

2011 - appointed Director of Kolzhan LLP. As Director, Abudurexiti Tuerxun has successfully implemented contemporary management methods and techniques.

During his time in charge, the Western Tuzkol field was made ready for industrial development, while the Ketekazgan and Tuzkol fields launched pilot operations.

Recipient of the PetroKazakhstan Special Gold President’s Award in 2010, and the President’s Gold Award in 2012.

He holds the following awards: Kyzylorda Oblast 70th Anniversary Medal (2009), Letter of Gratitude from the Oblast Akim in Honour of Oil Worker’s Day (2010), CNPC Certificate of Merit (2011), Certificate of Merit from the Ministry of Oil and Gas to Celebrate the 25th Anniversary of Kumkol (2011), the “Munai-Gas Keshenin Damytuga Koskan Ulesi Ushin” Ministry of Energy Medal (for contribution to the development of the oil and gas system) (2015), Oblast Akim Gratitude (2016), Badge to commemorate “20 Years of CNPC” (2017), KAZENERGY Association Medal (2018), and Ministry of Energy Anniversary Medal “Kazakhstan Munaiyna 120 Zhyl” (2019).

Ming Haihui: As it plays such a significant economic role in many countries, oil has earned a number of nicknames, such as the industrial blood, the power source, black gold. It is the property of the planet, and has a leading place in the global fuel and power sector. Energy resource consumption is growing constantly and as the need for accessible energy is always high, geologists help meet those needs. They have the opportunity to reveal the best sites for geological study, reconnaissance, exploration, appraisals, additional exploration, pilot operations and for developing oil and gas fields. If you want to change the world and help it develop, there's nothing better than becoming a geologist.

- How do you improve your industry knowledge?

Ming Haihui: We live in a post-industrial society where the most important production factor is intellect, and knowledge is valued more than ever. There was a time when society was more agrarian, and at the centre of it was the land and manual labour. Fresh, new ideas, creativity, logic and imagination are what make the modern person. To become an admired and highly paid specialist, you need to be educated and well-read. I, like many other modern people, try to absorb as much information as possible, constantly improve, correct and top up my "treasure-house" with new ideas and aspirations.

In my opinion, there are two ways of improving knowledge. First of all, you need to read and teach yourself. This not only creates new knowledge and information, but also trains the brain, teaches you how to think, analyse, reflect and theorise. This approach is very useful for learning geology. The second is to communicate more with experienced, intelligent and learned people. Geology is a natural science and very complex. Geologists, just like doctors, acquire more and more experience with age. We shouldn't be afraid to ask colleagues and academic leaders questions, and it is important that we take part in disputes and discussions, and exchange experience. This acts as a stimulus for developing

Agzam Sharmenov

*Deputy Chairman of the PKKR Management Board
for Geology and Geophysics, Geology and Geophysics
Department*

Graduate of the Kazakh Polytechnic Institute named after V.Lenin in Exploration and Oil and Gas Field Geology. 31 years of sector experience.

1988-1991 - Production Shop Geological Engineer, Kumkol Neft, part of the Mangyshlakneft Production Association.

1991-1995 - Yuzhneftegas Production Shop Senior Geologist.

1995-1998 - Hurricane Kumkol Munai Senior Geologist, Geology Department.

1998-2010 - PetroKazakhstan Kumkol Resources Geology and Geophysics Department Manager.

2010-2014 - PetroKazakhstan Kumkol Resources Geology and Geophysics Senior Manager.

2014-present day - PKKR Deputy Chairman of the Management Board for Geology and Geophysics, Geology and Geophysics Department.

Agzam Sharmenov is one of a few people in the company holding a large number of awards and prizes.

His corporate awards include the PetroKazakhstan President's Gold Award in 2006, the President's Silver Award in 2007, the President's Bronze award in 2008, the President's Special Gold Award in 2010, the President's Gold Award in 2012, the President's Gold Award in 2013, and the Award for Employees who made an Exceptional Contribution in 2018. He has also won PetroKazakhstan group awards: Award for a Notable Contribution (2017) as part of Scientific Research Project Institution Group No. 3, and the Award for Exceptional Contribution (2019) as part of the Reserves Recalculation Group.

His external awards include a Ministry of Energy and Mineral Resources Certificate of Merit (2009), CNPC Certificate of Merit (2011), "Specialist of the Year" Certificate from the National Business Rating as part of the "Kazakhstan-Leader 2013" project, "Subsoil Exploration Excellence" lapel badge (2008), Oblast Akim Gratitude (2016), "20 Years of CNPC" badge (2017), 60th Anniversary of Kyzylorda Oblast Certificate of Merit (2019) and Ministry of Energy "Kazakhstan Munaiyna 120 Zhyl" Anniversary Medal (2019).

analytical opportunities and resolving work issues, and also expands your horizons.

Abudurexiti Tuerxun: The oil profession is very interesting and informative. It's never boring, as there are never two identical wells; production methods are changing and equipment is improving. To understand the changes, you need to constantly learn and strive to achieve something new. In addition to my main profession, I'm learning geology, drilling and engineering. I'm not scared of difficulties and feel I can cope with any challenges asked of me.

Agzam Sharmenov: In addition to on-the-job experience, geologists need to expand their understanding of how the

structural elements that make up a geological period interact. For example, to study the Caspian Sea oil and gas region, which is a massive basin in Kazakhstan and Russia incorporating the Tengiz, Zhanazhol, Kashagan and more than 200 other fields, geologists should also know that the Caspian depression is a part of the oldest Russian platform on the planet. The Caspian depression crystalline basement is found at a depth of 15-20 km. The ancient rock of the Russian platform crops out at structural elements such as the Baltic fundamental crystalline formation, Ukrainian massif, Voronezh knoll and Tatar anticline.

To study the Balkhash-Alakol, Ili and Zaisan sedimentary basin for oil and gas potential, geologists need to understand the Altai fold system, which incorporates the Altai mountains, Altai ore, Zailiskiy Alatau, Dzhungar Alatau, Ile Alatau, Kungei Alatau and others. In Central Kazakhstan, Turgai is linked to the Mugadzhar shift fault and Ulytau range. North Turgai is linked to the Ural fold system. Knowledge of the tectonic element formation period is very useful, which is why geologists are constantly looking to better understand the planet.

And if stop and think what the future holds? Geologists need to make decisions for the future. Well-known fault lines such as Central Turgai, Main Karatau, and the Amangeldy transcontinental deep faults and a number of less famous ones cross the South-Turgai basin. Deep faults, as roots in the foundation body, play a role in heat and mass transfer channels, and are where oil is created. The faults are probably where fields will be discovered. In the future, fault interpretation may become a new research area and topic, leading to the discovery of major fields in the region.

- Which are a geologist's key qualities? What is important in the profession?

Abudurexiti Tuerxun: A geologist's job is unconventional and requires an analytical mind and creative approach. A geologist needs to consider a number of factors, essentially, every time he or she carries out scientific research. To become a good geologist, you need a range of both engineering and humanitarian skills. We apply what we know about how the Earth's crust and lithosphere are structured and geological processes; the evolution of the organic world, the environment and other areas. A geologist needs to be aware of methods used to explore hydrocarbon fields, drilling techniques, testing, well operation and research methods. Therefore, geologists need to apply geology to related sciences and expand their horizons, which can only be a help in what is a difficult, but interesting job.

Ming Haihui: The question we often here is, where is the oil? According to modern oil and gas origin theory, oil and gas fields are associated with practically all types of sedimentary rock, but are found predominantly in porous sand, sandstone, limestone and dolomites, which act as natural reservoirs for liquid and gaseous hydrocarbons. However, oil is also in the geologist's head, which, at first sight, may not seem so serious, but what I mean is that geologists need to be creative and observant, as well as industrious and attentive. In other words, to determine well patterns before drilling starts, geologists should already have a model of the deposit in their head from studying geological and geophysical data such as the conditions for similar deposits, consistencies in their distribution, oil and gas accumulation

Ming Haihui

Deputy Director for Production, PKKR Geology and Geophysics Department

Bachelor's degree from the Daqing Institute of Oil in Geological Oil and Natural Gas Exploration, and a Doctorate from the Chinese Petroleum University in Geology. Doctor of Geological Science. Sector work experience of 15 years.

- 2004-2009 - ZhenHuaOil branch Deputy Director.
- 2010-2011 - CNPC-AtyrauMunaiGas Director for Production.
- 2011-2013 - CNPC representation office Geology Manager (Kazakhstan).
- 2013-2015 - CNPC representation office Technical Support Department Geology Manager (Kazakhstan).
- 2015 - appointed PKKR Geology and Geophysics Department Deputy Director for Production.

Recipient of a PKKR Award for Exceptional Contribution in 2017 and Kazakhstan Chamber of Entrepreneurs Certificate of Merit (2016).

factors (oil mother rock properties, traps, migration routes and seals) and other variables that should be considered together to understand exactly where a deposit lies. The geologist's hypothesis should then be confirmed by well drilling results.

- Can you tell us what the most interesting or largest projects that you've worked on are?

Agzam Sharmenov: In 1999-2000, well drilling data reconstituted ancient Late Jurassic period meandrine strands for the first time at the South-Turgai basin's Kumkol field. Over a 5-6 month period, local well log experts deciphered and manually sketched out north-facing meandrine paleochannels on the U-I, U-II and U-III horizons. Back then, we had no computer technology in Kazakhstan.

Kumkol is the region's benchmark field. Millions of years of water flowing from the Ulytau mountains has eroded high-grade fragmentary sandstone material and created a 70-80 km long delta that is cut in the field centre by a large number of paleochannels and "bird feet" channels that served to create the region's largest field.

Bore specimens showed up extinct organisms, molluscs, shells, algae and plants from the period. Work to map the paleochannels was amazing as we began to see the Earth's history before our eyes. If archaeologists resurrect ancient towns and human civilisations, then the geologist's goal is to reconstruct the history of the earth and its movements. Imagine, at today's Kumol, the mild climate and aeration during the Jurassic period created a habitat for plants, water flowed in rivers creating sandbanks, dunes and floodplains. In time, the dead organic matter turned into oil, which filled the dried up waterways and today we are using it for the benefit of humankind. As a geologist I have been lucky to work with such rich material at Kumkol. It's rare and something most people can only dream about.

Canadian and English specialists really liked the idea. As its author, I spent time working in London with the English company Troy building a geological model of the paleochannels, which found its application in further field development and production, especially water injection, and was used as the basis for adjusting well spacing, and injecting water, factoring in the direction of channels. Geology is, primarily, the knowledge of the Earth's history, without which we would be developing fields "in the dark".

The work we did in London was also the start of the search for ancient beds at other Arysium depression fields.

Ming Haihui: In 2010-2013, I was working as a Production Director at Atyraumunaigas, which had two exploration contracts in the Kazakhstan sector of the Caspian Sea. There was a small amount of 2D seismic research at the Makhambet and Bobek sites, and any wells had not drilled. Once we started exploration activities through a Kazakhstan and Chinese joint venture, we achieved a lot relatively quickly as a team of 10. We drafted and agreed a six-year working programme, organised 2,100 km of 2D seismic exploration and subsequently interpreted it, which we then used as the base for 3D seismic exploration. Our efforts helped us locate a first exploratory well at the Makhambet and Bobek structures, and then perform engineering and geological surveying to set up drilling platforms at the Makhambet site. It was a very interesting project and its success was enhanced by the great teamwork. During the project, I learnt a lot about how to manage geological exploration work on the Caspian Sea, subsoil use law as well as oil and gas and environmental regulations.

Abudurexiti Tuerxun: Basically, geological exploration is the foundation of searching for, discovering and preparing a mineral resource field, and PetroKazakhstan invests significant assets developing new territories at the South-Turgai depression, regularly expanding its resource base through new fields. Four new fields, North-West Kyzylkiya, East Kumkol, North Nuraly and South-West Karabulak, were discovered and commissioned in 2010-2013.

Importantly, the company's implementation of new overseas techniques and technology, including to drill wells, perform

geotechnical procedures with well performance stock, control and regulate the development of oil deposits and others help maintain current production design levels and achieve intended seam production rates.

With the opening of the Tuzkol field in 2006, contract territory 1057 became a high-potential site in the Arysium depression. We created a very important research and modelling programme for a team of geologists and geophysicists to study the Tuzkol project and the south-west structural "wedge". The project involved extensive geological exploration, which played a role in the discovery in different years of several new fields such as West Tuzkol, Zhanbyrshy and North Ketekazgan.

- What is the best indicator of oil and gas deposits?

Abudurexiti Tuerxun: First of all, we analyse a large amount of geophysical data for a 6-1.5 km to discover sedimentary basin, the basin structure contour and the existence of organic substances that died over 100 million years earlier. The richer the basin is in ancient flora and fauna the greater the probability of hydrocarbons. For example, the Kumkol field is located in an elevated section of the basin and surrounded by deep troughs that generate hydrocarbons accumulating on the elevation. South-Turgai basin research showed that 1 m³ of rock contains 1% organic substances, creating 100-300 g of oil. All of this data is generated as a result of drilling parametric wells.

Oil and gas amasses in porous reservoirs (sandstone) and is restrained by seals (clay). Tectonic activity creates movement in water flow, which carries with it liquid sand and ancient organic matter. Lake and delta deposits (clay) are created if movement is slower, forming structures due to repetition. Practice has shown that monolithic sandstone deposits or clay alone do not contain oil or gas and that a rotation of sandstone and clay is required.

Ming Haihui: There was a time when the main indication of the presence of oil was when it hit the surface. When that happened, back in the 19th century, they built oil wells close by. Later, they began to notice that oil fields are often linked

to elevations. This is actually true, elevations may point to anticlinal (prominent) folds in the earth's crust in which oil collects.

At the start of the 20th century, before starting drilling, they began to generate geological surveys of the area, which is still the first stage of exploration work. Geologists study the rock bed on the surface, i.e. its composition, properties, age and how it occurred. Geological charts are then drawn up after field surveying to show where and how rock emerges onto the surface, and what the probability of hydrocarbon content is. Remote sensing allows us to generate additional information. For example, crust faults that would otherwise be hard to find show up well on the images; faults restrict blocks usually associated with oil and gas fields. This mass of indicators and criteria help us assess possible oil and gas content. For example, the relative thickness of the sedimentary rock layer, the lack of magmatism and metamorphosis, alternate collector and seal layers and major depth faults. If we discover any important signs, we begin to look for structures that may contain traps, as that is where oil accumulates.

- What factors are involved in deciding whether to carry out 3D seismic work and further exploration?

Ming Haihui: Seismic exploration is one of the leading geophysical methods used to study structures, as well as rock formations and composition. At the same time, it is limited in the search for oil and gas. 2D and 3D seismic studies can provide quite accurate and detailed information on geological structures and traps, but at the same time they do not clearly answer the question as to whether structures contain commercial oil (or gas) reserves. Variables that seismic studies cannot provide, such as porosity, permeability, oil saturation and seam pressure are also required to estimate deposit potential. Thus, even the most accurate seismic studies cannot replace the need for wells to test seams and confirm commercial oil and gas influx rates and industrial reserves.

Gravimetric, magnetic and geochemical exploration and 2D seismic data, already drilled wells is studied and analysed in detail to perform 3D seismic studies at the geophysical and

appraisal stages, once possible oil and gas zones, potential traps and specific search objects have been preliminarily identified. This is done to assess and clarify the potential for possible hydrocarbon accumulations and choose wild-cat drilling locations. Exploratory well locations are identified once 3D seismic data has been interpreted. The wells are drilled, and if an influx is recorded, they are subject to evaluation, an estimate of reserves and test production. A development plan is drafted and the field is prepared for development.

Abudurexiti Tuerxun: Parametric or structural well data is used to determine rock age and lithological composition, while regional drilling grids are used in geophysical surveying to identify the flow in different rocks and their connection to reflecting horizons. Raised heavy blocks are then subject to 2D seismic exploration with a finer grid to discover potential structures. 3D seismic survey work is performed if oil and gas accumulations are opened to carry out a detailed study of productive deposits.

- Some countries, in particular the USA, are actively developing shale deposits. Where do they form? And do they exist in Kazakhstan?

Abudurexiti Tuerxun: Shale oil deposits are related to marine sedimentation. Shale rock is not found in the South-Turgai basin as its deposits are continental, i.e. derived from bogs, lakes and rivers. Interestingly, shale is also not found in the Caspian Sea region in the west of Kazakhstan, at Mangyshlak.

Geologists believe that Tengiz in the Karaganda basin in Central Kazakhstan may have the potential for shale deposits. Likewise, at the Kostanai anticline, the development of extrusive trap-rock with hydrocarbon characteristics is linked to the possible presence of shale.

According to bore specimens, there are rich shale oil deposits in the Pavlodar Irtysh area and in Western Siberia.

Rock similar to shale is found in the Alakol basin in East Kazakhstan and the Shu-Ile basin in Central Kazakhstan. It requires new exploration methods that differ from those used for traditional deposits and are very much the work of the future.

Ming Haihui: The shale revolution has revolutionised North America. Other countries have large resources as well, but their development lags far behind America's. Shale is a fine-grain slate-structure rock that is formed over millions of years from sedimentary strata containing clay, quartz, calcite and other materials, as well as organic deposits. The main source of shale oil is the so-called oil shale, which is a resource composed mainly of an organic substance called kerogen.

Geologists call kerogen protopetroleum, which requires additional thermal treatment such as pyrolysis, hydrogenation or thermal dilution to yield liquid hydrocarbons. The resulting liquid hydrocarbons are called shale oil or synthetic crude oil.

According to the scientist Alexander Furmanyuk (2015), shale oil was discovered in Kazakhstan 75 years ago. He believes that the oil widely found in Kazakhstan from highly viscous and heavy bitumen rock mostly embedded in upper sections of productive oil sections is shale oil. In Western, Southern and Central Kazakhstan and other oil producing regions, over 80% of discovered and discoverable fields fully or partially provide heavy and highly viscous oil, which were recognised as off-balance and hard-to-recover deposits.

Traditional raw materials such as oil, gas and gas condensate are currently being produced. Shale oil requires greater capital investment and more complex technology. Shale oil production costs are very high, especially in the early stages. And in Kazakhstan it is not being produced.

- What is the potential for gas production in Kazakhstan, and in what types of deposits will it occur (in terms of type and geography)?

Ming Haihui: Gas is a pure energy form and important chemical raw material. The gas industry, both in Kazakhstan and across the world is fast growing compared to oil and coal. The ever-expanding opportunities for its use make it popular. According to www.kazservice.kz, in 2019, Kazakhstan had the 22nd highest gas reserves in the world and the 3rd highest in the CIS, after Russia and Turkmenistan. Proven recoverable reserves amount to 4 trillion m³, including associated gas of 2.2 trillion m³, and free gas of 1.8 trillion m³. The gas sector in Kazakhstan has great potential. A common market should have been created for EAEU member countries by 2025 to expand gas trading opportunities among them. By 2030, according to the general plan, gasification across the country should grow from the current 49.68% to 56%.

Oil and gas fields are not spread evenly across the country. The giant fields are focused in the west of the country in Tengiz, Karachaganak and Zhanazhol. The majority of them are gas condensate fields, for example Karachaganak and Zhanazhol. We have less free gas than associated gas. In Kazakhstan, 66% of recoverable gas reserves are associated gas extracted together with oil and requiring expensive, preliminary treatment. Therefore, roughly 45% of gas produced is used by subsoil users for reinjection into the seam to maintain seam pressure and increase production rates, and also for own process needs.

Given the high level of investment in the oil and gas sector, new gas fields and temporarily closed fields should be opened in the medium term. Currently, associated gas production and sales as well as the implementation of gas chemical

complexes are restricted by the gas and gas supply law. I hope that activities in this area increase, which would facilitate the growth in gas production.

Abudurexiti Tuerxun: The Caspian Region with the Kashagan, Tengiz and Karachaganak fields is a leader in gas production and supplies not only in Kazakhstan, but also to Europe, through Orenburg and to the south of China, through South Kazakhstan. Karachaganak gas is sent to the Orenburg gas treatment plant in Russia and then exported to Europe. Gas production potential is also linked to the giant fields with reserves in excess of 1 billion m³. Gas production in the South-Turgai basin is implemented in much less volumes, and is directed at supplying the oblast and city.

- Are there any trends in the profession that have significantly influenced your job (approaches to it) in the last 5-10 years?

Ming Haihui: Due to the increase in geological exploration work across the world, exploration targets as well as oil and gas exploration are transitioning from anticlinal traps to non-structural, from small-medium-sized structures to greater depths, from onshore to offshore, and from the traditional power industry to non-traditional. Exploration difficulties and investment will only increase. The search for alternative and pure energy is a trend and requires continuous initiatives from geologists with respect to theories, methods, technical instruments and computer technology.

Abudurexiti Tuerxun: The South-Turgai depression is a unique structure, and eventually, geologists will be forced to apply new geological exploration methods due to the specific structure of the region and the discovery of complex oil and gas traps. The South-Turgai basin is 200-300 km long deep canal. Sand is deposited on the bottom of the deep gorges as channel and bar deposits transported by water in spring and autumn, while sedimentation appears on gorge shelves as alluvial cones. For example, drilling wells to depths of over 3000 m at the Tuzkol, Ketekazgan and South-East Doszhan fields to discover gas deposits testifies to the potential of deep sections of the basin.

- Do geologists have traditions or their own folklore?

Agzam Sharmenov: Traditionally, before Geologist's Day, we publish interesting articles on geology in local newspapers and journals. For example, this year the oblast "Kyzylorda Vesti" newspaper published an article on 31 March on the role of tectonic activities in the creation of favourable conditions for hydrocarbon accumulation and the formation of major fields such as Kumkol, Kyzylkiya and others.

Abudurexiti Tuerxun: One of our favourite traditions is celebrating Geologist's Day at an oblast level. There are approximately 20 companies involved in geology in the region, and every year one of them takes its turn to organise a celebration, which involves all geologists getting together, socialising, discussing the latest geology events, learning about the latest innovations in geological research, honouring veterans and pioneers and sharing their memories.

Thank you for the interesting interview!

EXPEDITION TO THE BOLSHOI KARATAU MOUNTAINS

In October 2019, members of the PKKR Geology and Geophysics Department took part in a field expedition in the Bolshoi Karatau mountains in Turkestan, in the south of Kazakhstan. The aim of the expedition, which was organised by the Satpayev Institute of Geological Science, was to learn more about Upper Palaeozoic carbonates as an analogue to Devonian-Carbonic period oil and gas hydrocarbon platforms.

The researchers observed the Zhertansai, Maidantal, Zhankurgan and Shert geological sections, specifically outcropping beds at surface level – a carbonate rock mass dated somewhere between upper Devonian (Famennian) and early Carbonic (Visean, Serpukhovian and Bashkirian), which 300-400 million years earlier had been lying on the bottom of the Paleo-Asian Ocean.

By looking at the geological sections, the expedition participants were able to see the history of the Earth – the facies (layers) of the Carbonic platform in a deep-water basin setting, then on the platform incline and shelf lagoon in which the many forms of fauna, such as coral, sponges, algae and fossilised plants, were still visible. The region's aquatic fossils are considered the pride of Kazakhstan and are of interest for many overseas scientists and scholars who make use of them in their research papers. The Karatau mountains have been the subject of a great number of academic and research papers.

The Karatau mountains are the very same Palaeozoic formations as those found in the South-Turgay basin and recognised as the Earth's foundation, but which came above the surface; the only difference being the South-Turgay valley is covered in thick Meso-Cenozoic sediment. The famous 2,000 km long deep-sea Main Karatau fault crosses the Karatau mountains, intersects the South-Turgai trough right up to the Mugalzhar mountains. It is this fault line that has played such a large role in the creation of tectonic conditions to form hydrocarbon deposits in the south of Kazakhstan.

The beautiful nakedness of these objects and the fact that they are easy to access may be of great interest for geologists, palaeontologists and oil geologists studying Palaeozoic and Carbonic sedimentation basins and the related hydrocarbon deposit formation process.

Why was this expedition so important for PKKR? Lyazzat Sankibaeva, Team Leader of the Project and Hydrocarbon Reserves Department, PKKR Geology and Geophysics explains.

- Can you tell us, please, why the expedition is so important, and how has the data obtained been of use.

- The organogenic structures, oolitic sandstone, fauna, karst and reefs we see today on the surface were, back in the Palaeozoic period, on the bottom of the ocean. We have learnt in the computer era that the giant Tengiz and Kashagan fields in the west of Kazakhstan were modelled by academics based on analogies and sections of Carbonic structures – lagoons and coral atolls – the Bolshoi Karatau mountains.

- The Bolshoi Karatau mountains are located a long way from the PetroKazakhstan license territory. How

«ПККР» АҚ Геология және геофизика департаментінің көмірсутек қорлары және жер қойнауын пайдалану жөніндегі бөлімінің басшысы Л.Санкибаева / Руководитель группы отдела по запасам углеводородного сырья и недропользования департамента геологии и геофизики АО «ПККР» Л.Санкибаева / L.Sankibaeva, Team Leader of the Project and Hydrocarbon Reserves Department, PKKR Geology and Geophysics

can finding out about them help PetroKazakhstan geological exploration activities?

- In Earth terms, the concept of “far away” does not mean much. At many fields in Russia and the west of Kazakhstan, oil deposits are associated with Devonian-Carbonic carbonate deposits. And the fact that the Palaeozoic period has not been studied in the South-Turgay basin is well known. The same carbonate range that reaches 4 km in the Karatau mountains, should be in our region as well. Knowing this changes the perceptions of geologists who make links using analogues and are responsible for identifying geological exploration potential and trends.

- How does this new knowledge affect the PetroKazakhstan exploration plan?

- Structures with reserves discovered in terrigenous Cretaceous and Jura deposits are decreasing every year, and that is a natural process. Company geologists in the region and elsewhere have to look for new potential structures. As we mentioned earlier, carbonate structures in ancient atolls and coral islands containing huge oil reserves at the Tengiz and Kashagan fields now exist on the surface, just like they do in the Bolshoi Karatau mountains, and also at the Kostanai anticline. Therefore, we can't rule out that they also exist in the deep water sections of the Aryskum depression (where PetroKazakhstan has exploration), which will require research in the future.

Карбонаттың ашық қабаттары / Обнаженные пласты карбонатной толщи / Exposed carbonate stratum

OLD MAN FROM FABRICHNYI

The Internet is an amazing source of opportunity - where else as not here would you become popular within an hour by creating interesting content on YouTube or Instagram. Today, we will be telling you about a PKOSI employee, HSE Department Senior Specialist Andrey Batanov, who has not only found fame through his YouTube-channel “Old Man from Fabrichnyi”, but who has also helped a number of people.

- Andrey, you have a very interesting and popular channel. You cook Kazakh and Central-Asian meat dishes and also show how to carve or dress meat properly. Even your borscht has an Asian emphasis. What is the main idea behind your channel? And why did you launch it?

- Thank you for the complement! I never really intended to create a channel. It all started from family videos that we made at home or out in the country making food or just relaxing. And just under two years ago, my eldest daughter, who lives in St. Petersburg, after watching the videos, offered to start our own channel to put them onto YouTube. We didn't need to develop a concept as it all came together itself. My daughter was the editor, my wife filmed everything (our grandson calls her an animator), and all I had to do was play the main role. That's what happened.

All of my family are dyed in the wool meat eaters, which is why we tend to cook with meat. In Kazakhstan, people eat food from all over the world, but we really enjoy Asian food, and most of all the Kazakh “yet asu” (meat cooking).

- Where does your love for cooking come from?

- I've loved cooking since I was a child, making my first biscuits when I was 7. My father always cooked some amazing food at the weekend, giving my mum a break from the kitchen. I probably get my love for cooking from him. So, that's where

the tradition comes from - the men cook at the weekends. And I get immense pleasure when people enjoy what I cook.

I'll tell you a secret. I never know in advance what I'm going to cook and what it's going to turn out like. It all comes from inspiration and, as they say, a piece of prepared meat. Spontaneity and intuition are the key. By the way, I don't have any recipes, everything I cook is “approximate”.

- Most of your dishes involve meat. Do you ever plan vegetarian dishes? Where do you buy your main ingredient - meat?

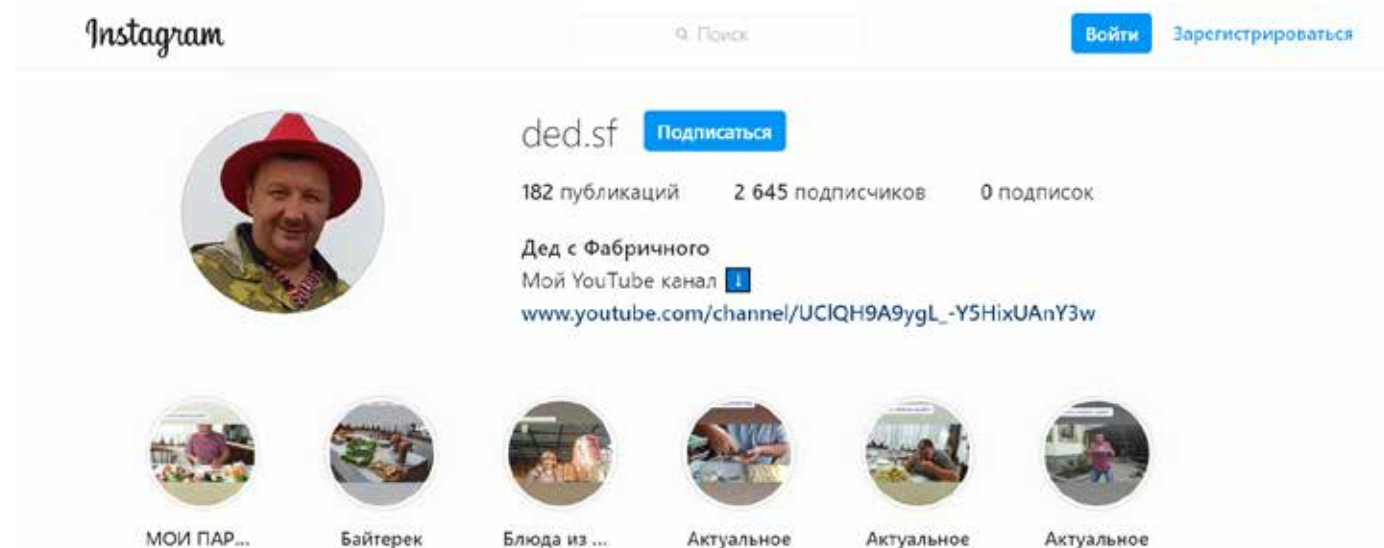
- All of my dishes have vegetables and herbs in them, as secondary ingredients. I've never tried to cook purely vegetarian dishes; I'm not a vegetarian (smiles). I'm lucky as I get my meat from my friends, who breed animals. Their meat is always of the highest quality. I only buy meat from the market very rarely. When buying meat, it is important that it is fatty. My father always used to say that “fat cattle are healthy cattle” and I still swear by that.

- Tell us a little about how you make your videos. You've often got family members and guests in your videos. Do they take part in the cooking?

- As I said, the whole family is involved in making my videos. My daughter edits them and creates the video you see. As we live in a village it's very rare that it's just the family sitting down to eat - guests and friends always tend to show up, which I love. Sometimes, our guests take part in the cooking process.

- What difficulties did you face creating the channel?

- None at all! What you see is what we filmed. The only thing I do feel is a responsibility to my audience for giving them new videos.

- Which of your videos has the highest number of views and comments? And which is your favourite?

- The “Kazy/cooking at home/CHIEF KAZAKH DELICACY” («Казы/Готовим дома/ГЛАВНЫЙ КАЗАХСКИЙ ДЕЛИКАТЕС») video has the highest number, about two million views. As for my favourite; I like them all. After all, I'm enjoying myself, when cooking for my family and I want to please them with something out of the ordinary and original.

- What questions do you get from the viewers on your channel? What comments do they leave?

- “Russians are the 4th zhuz”, “Kazakhstan is my homeland”
- what else can I say: I'm among my own people! The vast majority of the comments are warm and heartfelt. I get some negative comments, but they tend to be from people only interesting in trolling, and they quickly disappear. Most of the questions are about the recipes and how to cook them. Some people are interested in me and my life.

- You helped 10 families from Mynbayev village with groceries during quarantine through the John the Apostle Church, where anyone can light a candle with a prayer, they don't charge services and donate whatever money they can spare. By the way, the ministers help anyone irrespective of their beliefs. And this wasn't the only case of help being given.

- Yes, I look at it as my duty. The channel earned me money through the support and active efforts of my wonderful subscribers, so why wouldn't I help?! After all, we have worked together, side by side. And people from village have

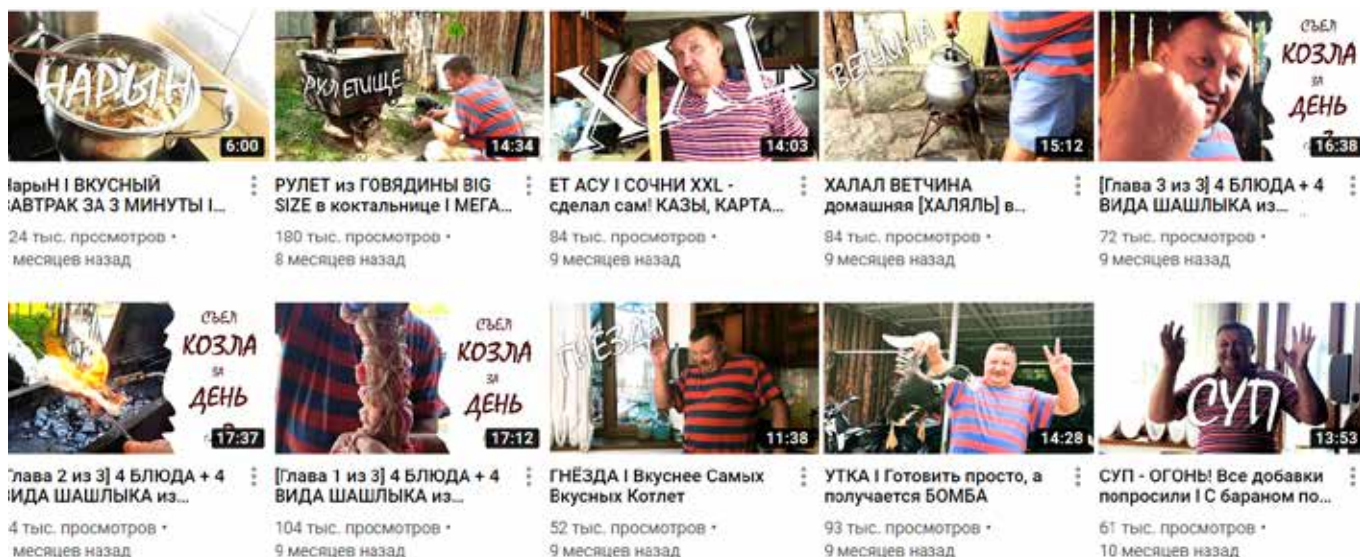
never had it easy and the breadwinners from a lot of families have lost their jobs. By the way, my subscribers are also truly active now in charity terms and I'm truly grateful to them for that. The church ministers actually decide who gets the help.

A short while ago, one of the villagers, a young man, Ilya Treskin had a terrible accident. This was the first time I asked people to help, to donate something. Ilya needed a lot of money for his rehabilitation. He used to be a sportsman, and now he's handicapped, fighting for his life every day. If you think of it like that, there was never a question of whether we should collect for him.

- You mentioned that as soon as your channel began to make money you would help those in need and you're doing that. Can you tell us who else you've helped and how you did it?

- As I said, my subscribers now take an active part in helping. On the YouTube channel “Spirit of Fabrichnyi” (Душа Фабричного), “Old Man from Fabrichnyi” (Дед с Фабричного) or on Instagram at “ded.sf” you can see all the words of gratitude with the names of those who donated money and the total collected.

With the funds we've collected and the profit from the channel, I create food baskets and buy groceries. The priest is always grateful and says we're always coming at the right moment. At the request of my subscribers, we took the latest aid to the mosque. I am very grateful to my subscribers and for their charity. After all, Lev Tolstoy once said, “You will always benefit yourself from any good deed you do from your heart”!

Information on the channel

Channel's link - https://youtu.be/UhBi_fw5GHU

Channel overview: I'M A GRANDDAD, a young one, but a REAL ONE. (I'm an Atashka, Aksakal, Wolf, Old man... I've got a lot of nicknames) By that token, I'm a granddad, MEAT EATER and HUNTER. I live in KAZAKHSTAN, in Almaty Oblast. By the MOUNTAINS. I love to cook. I love hunting. During the hunting season, I make dishes from what I catch. Fishing's not really my thing, but I'll give it a go if the company's good.

Registration date: 28 January 2019. Over 72 000 subscribers. 12 247 734 views. 124 videos

CALENDAR OF EVENTS

February

14 February - Shymkent hosted an event to celebrate Troop Withdrawal Day for veteran soldiers and internationalists - PKOP employees with the participation of PKOP management, the city commissariat, the city council of veterans of local wars and the media.

18 February - a competition was launched to find the best product name for Ai-92 and Ai-95 petrol. The results were announced in June, with the best name for high octane vehicle fuel with ETBE going to "ECO".

19 February - PKOP management held a meeting with refinery employees to report on operating results for 2019.

March

1 March - PKKR sponsored the A.Seleznyev Almaty choreographic school.

5 March - the "PetroKazakhstan Talented Women" competition was held as part of the celebrations for International Women's Day. Three teams took part in the competition, which included the following stages: "Business Card"; a dancing competition "Queen of the Dancefloor"; a cooking competition "Carving"; a "Women know how to look after money" exercise and a "Happy Karaoke" singing competition. First place went to Kumkol field representatives - the "Kenish Gulderi" team. Second place went to representatives of the HSE Department - the "Super Khanymdar" team and third place went to the administration and HR Department team - "Petro Queen".

On 10 March, PKKR awarded employees who distinguished themselves in 2019. Nineteen groups and 3 individuals received prizes for their "exceptional", "significant" and "notable" contributions.

Awards for exceptional contributions went to the Reserve Recalculation Group (A.Sharmenov and L.Sankibayeva) and a Project Group (A.Nysanbayeva, G.Tokshylykova, N.Orazbakhov, O.Aldabergenov, B.Yestayeva, A.Altynbasova, G.Kuanysheva, Z.Myrzabekov, S.Seidakhmetov, A.Yelubayev, M.Kutybayeva, Y.Abdulov, Sh.Makhmetova, O.Shin, V.Filatov, G.Umartayev and R.Dosmanbetov). An individual award went to Mechanical Engineer R.Nurmagambetov.

Awards for significant contributions went to the Seam Development Group, the Legal Support Group, the Financial Liability Control Group and the Materials and Costs Management Group.

Awards for notable contributions went to the Gas Deposit Development Permit Group, the Well Hydrodynamic Research Interpretation Group, the Capital Cost Control Group, the Kolzhan Financial Group, the IRS Visa Support Group, the Capital Construction Group, the Warehouse Reserves Analysis Group, the CPF Group, the Kumkol WIS Group, the GUP Group, the Oil Production Accounting Group, the Mechanised Production Engineers Group and the Oil Production and Paraffin Deposit Elimination Group. An individual award for notable contribution went to Electrical Engineer A.Tanymbetov and Technical Maintenance Foreman M.Kurmanbayev.

МУРАФАТТАН / АРХИВНОЕ ФОТО / FROM ARCHIVE

Селезнев атындағы Алматы хореографиялық мектебі - «ПетроҚазақстан» компаниясының демеушілік ұйымы /
Алматинское хореографическое училище им.Селезнева - подшефная организация компании «ПетроКазakhstan» /
Almaty Choreographic school named after Seleznyev - PetroKazakhstan's sponsored organization

A celebratory buffet was held to mark the end of the competition.

7 March - PKOP management congratulated all women at the refinery with 8 March, International Women's Day.

11 March - by the request of residents of the nearby village of Karabastau PKOP organised a campaign to plant 500 saplings.

15 March - due to the state of emergency in Kazakhstan, all PetroKazakhstan divisions began to implement measures aimed at halting the spread of coronavirus.

16 March - PKKR, on the eve of the Nauryz celebration, organised the distribution of food parcels for 180 company pensioners and persons suffering from work injuries.

May

4 May - refinery management and staff supported the Kazakhstan President's initiative and "Biz Birgemiz" charity campaign, managing to collect and distribute 100 food parcels for underprivileged families and families with many children in Shymkent.

June

1 June - the Children's Family-Type Village received sponsorship to organise graduation events and purchase clothes for orphans and children without parents registered with PKKR.

15 June - PKOP signed an order to begin paying monthly benefits to former pension age employees within the framework of a collective agreement.

Support of the region during the fight against COVID-19

During the pandemic in the Republic of Kazakhstan, PetroKazakhstan Oil Products LLP provided support to the Akimat of Shymkent by allocating 100 million tenge for the purchase of lung ventilators for medical facilities of the city. Moreover, the company provided 4,000 medical masks and 300 protective suits during the quarantine period.

Provisional hospital of city hospital No.2, which is on the front line in the fight against Covid-19, received humanitarian aid which included 10,000 medical masks and 1,000 protective suits. Representative of the company Rinat Akberdiyev extended gratitude to all doctors who perform with honor their professional duty in combating coronavirus infection and noted that the company's support will continue in the future.

PKOP LLP together with the Youth Resource Centre of Shymkent once again held a charity event "Zhanga Zhylu" to support low-income families during the pandemic. Young employees of the company took an active part in the charity event, while complying with all sanitary and hygienic safety measures. This initiative was held as part of the support for the "Biz Birgemiz" campaign.

ПКОП 10 000 медициналық маска және 1 000 қорғаныш костюм түрінде көмек көрсетуде / ПКОП передает помощь в виде 10 000 медицинских масок и 1 000 защитных костюмов / PKOP hands over 10,000 medical mask and 1,000 protective suits

